

**STRONG LEADERSHIP
A CLEAR ECONOMIC PLAN
A BRIGHTER, MORE SECURE FUTURE
FOR WALES**

Contents

FOREWORD by David Cameron – Leader of the Conservative Party.....	7
Welsh Conservatives: Ambitious for Wales, delivering for Wales	9
1. AN ECONOMIC PLAN TO HELP YOU AND YOUR FAMILY	
A strong economy to help you and your family.....	11
Better roads, trains and modern communications.....	15
2. JOBS FOR ALL	
Jobs for all	19
3. CUTTING YOUR TAXES, MAKING WELFARE FAIRER AND CONTROLLING IMMIGRATION	
Cutting your taxes and building a fairer welfare system	25
Controlled immigration that benefits Britain	27
4. THE BEST SCHOOLS AND HOSPITALS FOR YOU AND YOUR FAMILY	
Giving your child the best start in life.....	31
Protecting and improving our National Health Service.....	33
Enabling you to enjoy our heritage, creativity and sports	35
Helping you build the Big Society.....	36
Making government work better for you.....	38
5. SECURING YOUR HOME AND YOUR NEIGHBOURHOOD	
Helping you to buy a home of your own.....	41
Protecting and enhancing our natural environment.....	43
Guaranteeing you clean, affordable and secure energy supplies.....	45
Fighting crime and standing up for victims.....	47
Preventing terrorism, countering extremism.....	50
6. DIGNITY IN YOUR RETIREMENT	
Dignity in your retirement.....	53
7. KEEPING OUR COUNTRY SECURE	
Stronger together: a Union for the 21st century.....	57
Real change in our relationship with the European Union	60
A Britain standing taller in the world.....	63
A stronger voice for our nation on the world stage.....	64
Keeping Britain safe.....	65
Tackling global challenges to make you safer and more prosperous	67
CONCLUSION	69

We have a plan for every stage of your life:

FOR THE BEST START IN LIFE

Welsh Conservatives will increase spending on the NHS in Wales and improve access to GPs – so you know you will always have access to a free and high quality health service when you need it most.

FOR YOUR SCHOOL YEARS

Welsh Conservatives will fund schools in Wales directly, empowering parents, teachers and governors – to ensure you have the skills you need to succeed.

TO SECURE YOUR FIRST JOB

We will take everyone earning less than £12,500 out of Income Tax altogether and pass a law to ensure we have a Tax-Free Minimum Wage; and continue to create a fairer welfare system where benefits are capped to the level that makes work pay – so you are rewarded for working hard and doing the right thing.

AS YOU RAISE YOUR FAMILY

Welsh Conservatives we will help you to get on and up the housing ladder – so you are able to benefit from the security of your own home in which to raise your family.

WHILE YOU GROW OLDER

We will not raise VAT, National Insurance contributions or Income Tax but we will raise the 40p Income Tax threshold to £50,000 and take the family home out of tax by increasing the effective Inheritance Tax threshold for married couples and civil partners to £1 million – so you can keep more of your income and pass it on to future generations.

AND WHEN YOU RETIRE

We will continue to increase the Basic State Pension by at least 2.5 per cent through the triple lock, give you the freedom to use your pension savings as you want and pass them on tax-free and we will cap the amount you can be charged for your residential care – so you can have the dignity and security you deserve in your old age.

The next Conservative Government will secure a better future for you, your family and Britain.

Foreword

Over the last five years, we have put our country back on the right track. Five years ago, Britain was on the brink. As the outgoing Labour Treasury Minister put it with brutal candour, 'there is no money'. Since then, we have turned things around.

Britain is now one of the fastest growing major economies in the world. We are getting our national finances back under control. We have halved our deficit as a share of our economy. More people are in work than ever before. Britain is back on its feet, strong and growing stronger every day.

This has not happened by accident. It is the result of difficult decisions and of patiently working through our long-term economic plan. Above all, it is the product of a supreme national effort, in which everyone has made sacrifices and everyone has played their part.

It is a profound Conservative belief that our country is made great not through the action of government alone, but through the flair, the ingenuity and hard work of the British people – and so it has proved the last five years.

We can be proud of what we have achieved so far together, and especially proud that as we have taken hard decisions on public spending, we have protected the English National Health Service, with 9,500 more doctors and 6,900 more nurses, and ensured generous rises in the State Pension.

Our friends and competitors overseas look at Britain, and they see a country that is putting its own house in order, a country on the rise. They see a country that believes in itself. But our national recovery remains a work in progress. It is fragile, and with the wrong decisions, it could easily be reversed.

So the central questions at this election are these: how do we maintain our economic recovery, upon which our ambitions for our country depend? And how do we make sure that the recovery benefits every one of our citizens, at every stage of their lives?

This Manifesto sets out our plan to do just that. It is a plan for a better future – for you, for your family. It is a plan for every stage of your life. For your new-born baby, there will be the world's best medical care. For your child, there will be a place at an excellent school. As you look for your first job, we are building a healthy economy that provides a good career for you with a decent income. As you look for that first home, we will make sure the Government is there to help. As you raise your family, we will help you with childcare. And as you grow older, we will ensure that you have dignity in retirement. Throughout, we will make sure that if you or your family fall ill, you will always be able to depend on our cherished National Health Service to give you the care you need.

And in an increasingly dangerous and uncertain world, we will fulfil the most basic duty of government – to defend our country and keep it safe.

But all of these things depend on a strong and growing economy. So as you consider how to vote, I hope you will ask this: which party is best placed to keep our economy strong? The team which has delivered the growing economy we have today, which created more jobs since 2010 than the rest of the European Union put together; or the party which left behind a ruined economy just five short years ago?

Now is a time to build on the progress we have made, not to put it all at risk. This Manifesto is our plan of action – our plan to take our amazing country forward. Above all, it is a plan for you.

I hope you will give it your support, so that together, we can see through the task we have begun.

Welsh Conservatives: Ambitious for Wales, delivering for Wales

On May 7th, voters across Wales will go to the polls to have their say in the most important General Election for a generation. There has never been more at stake for our nation.

Just five years after we came into Government, Wales has turned the corner. Today, our economy is growing faster than any other part of the UK outside London. Business investment is higher than its pre-recession peak and 22,400 new businesses have been created.

People across Wales are starting to feel the real fruit of the economic recovery. Wages are rising, over 1.2 million more people are keeping more of what they earn and 150,000 of those on the lowest incomes in Wales have been taken out of income tax altogether. More children are growing up seeing a role model go out to work each day and thousands more families are benefiting from the comfort and security of a regular wage. There is still more to do, but thanks to the difficult and responsible decisions we took to rebalance our economy back in 2010, Wales is on the right path.

And so there is a clear choice facing the people of Wales this May: stick with the Welsh Conservatives and our ambitious, long-term plan for Wales that is working, or risk it all for the chaos and instability of an Ed Miliband Government propped up by the SNP.

We know what Labour means for Wales. Under 13 years of neglectful Labour Governments in Westminster and in Cardiff Bay, the Welsh economy deteriorated: unemployment soared, Welsh business and industry declined and Wales grew poorer. Labour took Wales for granted and it was the Welsh people who suffered. Because when it comes to the crunch, Wales just never means enough to Labour.

Over the last five years Welsh Conservatives have demonstrated the strength of our commitment to Wales. We have invested more money in big infrastructure projects in Wales than ever before. We brought the NATO and international investment summits to Wales. We fought to secure rail electrification for the South Wales and the Valleys lines and we set out the most robust and ambitious package of further devolution to Wales in a generation. Time and again, when it comes to the big issues that matter to Wales, Labour talk about it, Welsh Conservatives deliver it.

Welsh Conservatives have the track record. We have the team. We have the vision and the ambition. This Manifesto is our plan for Wales by the true Party of Wales.

Only Welsh Conservatives can deliver this plan to secure Wales' future. We hope you will stick with us and help us make Wales the beacon of success we know it is destined to be.

Secretary of State for Wales, Stephen Crabb (right) & Leader of the Welsh Conservatives in the National Assembly for Wales, Andrew RT Davies AM (left).

A strong economy to help you and your family

Our commitment to you:

Your job, your home, the mortgage you pay, the school your children go to, your local hospital, your pension – all these things depend on a strong economy. So we will carry on working through our long-term economic plan to make sure that people in all parts of Wales feel the benefits of the economic recovery. We will:

- *keep our economy secure by **running a surplus so that we start paying down our debts***
- ***increase the tax-free Personal Allowance to £12,500 and the 40p Income Tax threshold to £50,000***
- ***commit to no increases in VAT, National Insurance contributions or Income Tax***
- ***crack down on tax evasion and aggressive tax avoidance and ensure those who can afford to pay the most do***
- *rebalance our economy to **make Wales a beacon of economic success***
- *pursue our ambition to **become the most prosperous major economy in the world by the 2030s.***

Our long-term economic plan is turning around Britain's economy. Five years ago, Britain was reeling from the chaos of Labour's Great Recession and nowhere was hit harder than Wales. In 2014 the UK was the fastest growing of all the major advanced economies and Wales was the fastest growing part of the UK outside London. Five years ago, the budget deficit was more than 10 per cent of GDP, the highest in our peacetime history, and the national debt was rising out of control; today, the deficit is half that level and debt as a share of national income will start falling this financial year.

Industries are coming back to life. Companies are striding into new markets. Manufacturers are returning to our shores. More tech companies are starting up here than anywhere else in Europe and Wales is earning a reputation as a centre for high-tech excellence. The UK has overtaken France as the third largest car producer in Europe and in Wales there are 22,400 more businesses than in 2010, providing jobs and creating wealth across our nation.

The Great Recession has given way to a Great Revival, which is creating on average 1,000 new jobs a day; more than the rest of the European Union combined. This is no accident. It is the product of hard work by people in every part of the country and it is thanks to the success

of our long-term economic plan. By halving the deficit, we have helped to restore confidence to the economy. By maintaining fiscal discipline, we have helped keep mortgage rates lower than they otherwise would be. And by establishing the independent Office for Budget Responsibility (OBR), we have ended – permanently – the ability of politicians to cook the books for political gain at the nation's expense. With inflation at a record low, the latest OBR forecasts show that living standards will be higher in 2015 than in 2010, and are set to grow strongly every year for the rest of the decade, with the average family £900 better off. It is only by securing the recovery, dealing with our debts and creating jobs that we can continue to raise living standards. That means sticking to our long-term economic plan; Britain is on the right path, Wales is on the right path.

Because we know that achieving real economic prosperity for Wales doesn't mean simply turning the clock back to the days before the Great Recession. Over the last five years we have set out to fundamentally rebalance our economy so that growth isn't just confined to London and the South East as it was under Labour. We are ambitious for Wales and we have a long-term economic plan to see Wales become a beacon of economic success within the United Kingdom. By investing in Wales and promoting

Wales on the world stage, we have helped put the Welsh economy back on track.

But the job is not finished. There are clouds on the international horizon. Huge challenges remain at home. We have cut the record deficit we inherited to five per cent of GDP, but that is still too high. The UK's trade with emerging economies is up, with exports to China more than doubled since 2009, but overall we are still too dependent on slow-growing European markets. Business investment is rising, but we still underinvest compared to other countries. Productivity remains too low. And while prosperity is now spreading around the country, our economic growth remains uneven, too reliant on financial services.

We will finish the job we started in a balanced way. Those with the broadest shoulders have contributed the most to deficit reduction – which is why inequality has fallen and child poverty is down – and they will continue to do so. We will control spending, eliminate the deficit, and start to run a surplus. We will go from stuck in the red, to back in the black. By building on the foundations we have put in place, we will have a truly national recovery and be able to pursue our ambition for Britain to become the most prosperous major economy in the world by the 2030s.

If we do not stick to our long-term economic plan, we will slip back again, reversing the progress we have made in the last five years. More borrowing – and the extra debt interest that it brings – means there is less money to spend on schools and hospitals. More spending means higher taxes for hardworking people, and interest rates that are higher than they would otherwise be – punishing homeowners, hurting businesses, costing jobs.

And failing to control our debt would be more than an economic failing; it would be a moral failing – leaving our children and grandchildren with debts that they could never hope to repay.

So you face a clear choice. Economic competence, with David Cameron as Prime Minister, following through on our long-term economic plan for Wales. Or economic chaos under Labour, with higher taxes, more debt, no plan for Wales, no plan to fix our public finances, create jobs or build a more secure economy.

Our plan of action:

We will finish the job by eliminating the deficit to keep our economy secure and keep your taxes and mortgage payments down

Our long-term economic plan reflects our values: we as a nation should not be piling up and passing on unaffordable levels of debt to the next generation. We will eliminate the deficit in a sensible and balanced way that will enable us to continue to increase spending on the NHS in England and cut Income Tax for 30 million working people.

Our deficit reduction plan has two phases. The first will see us continue to reduce government spending by one per cent each year in real terms for the first two full financial years of the next Parliament, the same rate as over the last five years. That means saving £1 a year in every £100 that government spends. We don't think there's a business that couldn't do that – and we don't think government, when it is spending your money, should be any different.

That will require a further £30 billion in fiscal consolidation over the next two years, on top of the £120 billion that we have already identified and delivered over this Parliament. We will find £13 billion from departmental efficiency savings, the same rate of reduction as in this Parliament. We will find £12 billion from welfare savings, on top of the £21 billion of savings delivered in this Parliament. And we will raise at least £5 billion from continuing to tackle tax evasion, and aggressive tax avoidance and tax planning, building on the £7 billion of annual savings we have delivered in this Parliament. This £30 billion of further consolidation is necessary to ensure that debt keeps falling as a share of GDP and to deliver a balanced structural current budget in 2017-18, meeting the new fiscal mandate that Parliament voted on earlier this year.

Our commitment goes further than this. A balanced current budget is not enough to deliver a reliable reduction in our level of national debt, which remains far too high in a world of continuing economic challenges. International evidence and Treasury analysis shows that the only way to keep our economy secure for the future is to eliminate the deficit entirely and start running a surplus. Anything less would be to ignore the lessons of the past.

That is why, in the second phase of our deficit reduction plan starting in 2018-19, we are set to move into surplus, with the Government taking in more than it is spending for the first time in 18 years. That means we can start properly paying down our debts and reducing the scale of annual interest payments – reducing the UK's vulnerability to future shocks by fixing the roof while the sun is shining. We will achieve this by continuing to control government spending in 2018-19, no longer cutting it in real terms, but instead growing it in line with inflation. In Wales, we will place careful limits on new Welsh Government debt to help the UK maintain strong and stable finances.

From 2019-20, after a surplus has been achieved, spending will grow in line with GDP. A new fundamental principle of fiscal policy, monitored by the independent OBR, will ensure that in normal economic times, when the economy is growing, the government will always run a surplus in order to reduce our national debt and keep our economy secure, with a state neither smaller than we need nor bigger than we can afford. Total government spending as a share of our national income at the end of the next Parliament is forecast to be very slightly higher than in the year 2000, the year before Labour lost all control of spending and the national debt started its longest rise for hundreds of years.

Our approach is focused on reducing wasteful spending, making savings in welfare, and continuing to crack down on tax evasion and aggressive avoidance. This means that we can commit to no increases in VAT, Income Tax or National Insurance. Tax rises on working people would harm our economy, reduce living standards and cost jobs. Instead, as we reduce the deficit, we will cut Income Tax, as we have done over the last five years: during the next Parliament, we will increase the tax-free Personal Allowance to £12,500 and the higher rate threshold to £50,000, so you can keep more of your hard-earned money.

We will rebalance our economy, to make Wales a beacon of economic success

We are determined to close the gap between the economic performance of Wales and the rest of the UK. As part of our long-term economic plan for the whole of Wales we will continue to support growth opportunities right across our nation, including the new super prison in Wrexham, the Wylfa Nuclear plant in Anglesey, the Tidal Lagoon project in Swansea and the new City Deal for Cardiff. We

will continue to invest in infrastructure and transport links in North Wales to make sure it benefits from the growth of the Northern Powerhouse in England. We will continue to boost Welsh exports and inward investment through UKTI, promoting Wales on the global stage.

We will continue to build a stronger, safer and more secure banking system that serves its customers and provides businesses with the finance they need to grow and create jobs

We will make sure our financial services industry is the best regulated in the world with our new system of supervision led by the independent Bank of England. Our new Financial Policy Committee will monitor and control the growth of indebtedness and imbalances across the whole economy – a vital task that was totally ignored in the run up to the financial crisis. Our tough new Financial Conduct Authority will protect consumers and ensure that financial markets work for the benefit of the whole economy. To protect hardworking taxpayers from future banking crashes, we will finish the process of ring-fencing banks' high street branches from their investment arms by 2019 at the latest. In order to ensure that new pay structures for bankers rebuild trust and reduce short-termism, we will ensure that Britain continues to have the toughest regime of bonus deferral and clawback of any financial centre. We will continue to sell the government's stakes in the bailed-out banks and building societies in order to deliver value for money for taxpayers and support the economy. Hardworking taxpayers supported the banks during the financial crisis and so the banks should support them in turn during the recovery – that's why we will keep the bank levy in place and restrict established banks' ability to pay less tax by offsetting their profits against past losses.

We will make the banks work for you

Our plan is to ensure banks help secure our recovery and back businesses to create jobs and growth in our economy. We capped payday lenders, made it easier for you to switch your bank account and will continue to support the credit union movement in making financial services more accessible. We will continue the successful Funding for Lending scheme into 2016. We will help new and existing challenger banks to inject fresh competition into the market for personal current accounts, mortgages and business loans, including through the British Business Bank, while backing the financial technology revolution. We will

improve our support for investment into start-ups and roll-out our innovative Help to Grow scheme, which will plug a £1 billion finance gap for firms that are looking to expand, invest and take on new employees.

We will continue to lead the world on tax and transparency

Tackling tax evasion and aggressive tax avoidance and tax planning is an important part of our long-term economic plan. We will increase the annual tax charges paid by those with non-domiciled status, ensuring that they make a fair contribution to reducing the deficit, and continue to tackle abuses of this status. We will lead international efforts to ensure global companies pay their fair share in tax, as David Cameron did at the G8 Summit in Northern Ireland in 2013, which secured significant international progress on

fairer tax rules, and full transparency over who really owns companies.

We will push for all countries to sign up to the Extractive Industries Transparency Initiative; review the implementation of the new international country-by-country tax reporting rules and consider the case for making this information publicly available on a multilateral basis. We will ensure developing countries have full access to global automatic tax information exchange systems and continue to build the capacity of tax authorities in developing countries. We are also making it a crime if companies fail to put in place measures to stop economic crime, such as tax evasion, in their organisations and making sure that the penalties are large enough to punish and deter.

Better roads, trains and modern communications

Our commitment to you:

You depend on infrastructure at every stage of your life: to go to school, to go to work, to stay in touch with your grandchildren. We have a plan of action for common sense changes to improve your roads, railways, internet and mobile connections. We will:

- **invest in infrastructure to attract businesses and good jobs across the whole of Wales**
- **invest in North Wales to ensure it benefits from the growth of the Northern Powerhouse in England**
- **make your life easier, with more and faster trains, better roads and cheaper tolls**
- **roll out universal broadband and better mobile phone connections, to ensure everyone is part of the digital economy.**

Under Labour, road and rail were starved of resources, while too many stayed on the wrong side of the digital divide. The economy was hopelessly lopsided towards London and the South East and Wales was losing out. Turning these problems around takes time.

But because we have made savings elsewhere, we have been able to make significant investments in the vital infrastructure Wales needs. We are funding the biggest investment in rail since Victorian times, we're working with Welsh Government to deliver major improvements to our road network and we're investing millions of pounds to give Wales some of the fastest broadband speeds anywhere in Europe.

We will commit, alongside running a surplus, to increase our 'capital spending' – investment in infrastructure – at least in line with our national income. We have set out a plan to invest over £100 billion in our infrastructure over the next Parliament.

We will go on investing in the essential infrastructure our country needs and ensure that Wales continues to benefit through the Barnett formula and the addition of a funding floor.

Our plan of action:

We will spend more on infrastructure, to improve your quality of life

Overall public investment will be higher on average over this decade, as a percentage of GDP, than under the whole period of the last Labour Government. We will deliver on our National Infrastructure Plan and respond to the Airports Commission's final report.

We will transform our railway network

We will invest £38 billion in our railway network in the five years to 2019. Electrification of the railways is a key part of our investment programme and we will finish the job of electrifying the Great Western mainline to Swansea and the Valleys lines. We will also support the business case for electrifying the North Wales mainline, improving connections in all parts of our nation and linking North Wales to the new High Speed 2 hub at Crewe.

We will support motorists and invest in our roads, to save you time and money

We abolished Labour's fuel duty escalator, and instead have frozen fuel duty, delivering the longest duty freeze in 20 years. We will continue to work with the Welsh Government to deliver major improvements to the M4 and other strategic roads in Wales, including the A55 and the A40. We will bring down the tolls on the Severn Crossing to ease burdens on small businesses and support cross-border economic activity.

We will make motoring greener to protect your environment

Our aim is for almost every car and van to be a zero emission vehicle by 2050 – and we will invest £500 million over the next five years to achieve it.

We will deliver faster internet, to help you work and communicate more easily

We will secure the delivery of superfast broadband in urban and rural areas to provide coverage to 95 per cent

of the UK by the end of 2017, and we will ensure no one is left behind by subsidising the cost of installing superfast capable satellite services in the very hardest to reach areas. We will also release more spectrum from public sector use to allow greater private sector access. And we have set an ambition that ultrafast broadband should be available to nearly all UK premises as soon as practicable.

We will boost mobile coverage, so you can stay connected

We will hold the mobile operators to their new legally binding agreement to ensure that 90 per cent of the UK landmass will have voice and SMS coverage by 2017. We will continue to invest in mobile infrastructure to deliver coverage for voice calls and text messages for the final 0.3-0.4 per cent of UK premises that do not currently have it. We will ensure that Britain seizes the chance to be a world leader in the development of 5G, playing a key role in defining industry standards.

Jobs for all

Our commitment to you:

Whatever stage of life you are at – whether you're looking for your first job out of school, or coming to the end of your career – we will work to help you enjoy the satisfaction and rewards of a decent job. We will:

- **help businesses to create two million new jobs, so we achieve full employment**
- **give businesses the most competitive taxes of any major economy.**

If you want to live in the most vibrant and dynamic country in the world, this election matters. Only the Conservatives have the vision, the optimism, the ambition and the discipline to transform Britain. That's because we know that a decent job is the best defence against poverty and the best way to provide security for families.

Thanks to the success of our long-term economic plan, Britain is creating more jobs than the 27 other countries of the European Union put together. That means more people with the security of a regular pay packet. Over the past five years, 1.9 million new jobs have been created; 1,000 jobs for every single day that we have been in government.

This represents a transformation in many people's lives; giving families more security; boosting the self-esteem of young people and providing hope for those who have been unemployed for years.

But we need to go further. We have set out the bold aim of achieving full employment, with the highest employment rate of any major economy. We want Britain to be the best place in the world to start a business and will create another two million jobs over the next Parliament. We will abolish long-term youth unemployment, and make sure that all young people are either earning or learning. And we will make our economy more inclusive, by removing barriers that stop women and disabled people from participating in our workforce.

To achieve this, we will back British businesses: cutting red tape, lowering taxes on jobs and enterprise, getting

young people into work and investing in science and technology. With the Conservatives, Britain will be the best place in Europe to innovate, patent new ideas and set up and expand a business. We aim to be number one in Europe and in the top five worldwide in the World Bank's Doing Business rankings by 2020 and to lead Europe in attracting foreign investment.

Backing business also means helping our farmers and our rural communities in Wales. Neglected for 13 years under Labour, we have started the process of championing and connecting up the countryside. In the coming years, we will go further, helping our farmers, promoting Welsh food and drink around the world and opening up new export markets.

This is all at risk if the Labour Party forms the next government. Their policies to spend more, borrow more and tax more would be catastrophic for Britain's businesses – and for all the families thrown back into the despair of joblessness and financial uncertainty.

Our plan of action:

We will help you secure a good job

In England we have already delivered 2.2 million new apprenticeships over the last five years. Over the next five years, we will deliver three million more and ensure they deliver the skills employers need. We aim to achieve full employment in the UK, with the highest employment rate in the G7, and we will help businesses create two million jobs over the Parliament. We have abolished the jobs tax – employers' National Insurance contributions (NICs) – for

the under 21s and next year we will do the same for young apprentices under 25. We will continue to help smaller businesses take on new workers through the Employment Allowance, which frees businesses from the first £2,000 of employers' NICs so that a third of employers pay no jobs tax.

We will aim to abolish long-term youth unemployment

Our economic plan has helped deliver sharp falls in long-term youth unemployment, taking the numbers of 16-18 year olds not in education, employment or training to historic lows. We will provide support to those 16-17 year-olds still not in education, employment or training and to those who risk becoming so. Jobcentre Plus advisers will work with schools and colleges to supplement careers advice and provide routes into work experience and apprenticeships. But it is not fair – on taxpayers, or on young people themselves – that 18-21 year-olds with no work experience should slip straight into a life on benefits without first contributing to their community. So we will introduce tougher Day One Work Requirements for young people claiming out-of-work benefits. We will replace the Jobseeker's Allowance for 18-21 year-olds with a Youth Allowance that will be time-limited to six months, after which young people will have to take an apprenticeship, a traineeship or do daily community work for their benefits. It is also not fair that taxpayers should have to pay for 18-21 year-olds on Jobseeker's Allowance to claim Housing Benefit in order to leave home. So we will ensure that they no longer have an automatic entitlement to Housing Benefit.

We will reward entrepreneurship

To support jobs, we cut Corporation Tax from 28 to 20 per cent over the course of the Parliament and reduced National Insurance bills. In the next Parliament, we want to maintain the most competitive business tax regime in the G20, and oppose Labour's plans to increase Corporation Tax.

We will protect you from disruptive and undemocratic strike action

Strikes should only ever be the result of a clear, positive decision based on a ballot in which at least half the

workforce has voted. This turnout threshold will be an important and fair step to rebalance the interests of employers, employees, the public and the rights of trade unions. We will, in addition, tackle the disproportionate impact of strikes in essential public services by introducing a tougher threshold in health, education, fire and transport. Industrial action in these essential services would require the support of at least 40 per cent of all those entitled to take part in strike ballots – as well as a majority of those who actually turn out to vote. We will also repeal nonsensical restrictions banning employers from hiring agency staff to provide essential cover during strikes; and ensure strikes cannot be called on the basis of ballots conducted years before. We will tackle intimidation of non-striking workers; legislate to ensure trade unions use a transparent opt-in process for union subscriptions; tighten the rules around taxpayer-funded paid 'facility time' for union representatives; and reform the role of the Certification Officer.

We will cut red tape, boost start-ups and small businesses

This government was the first in post-war history to reduce the burden of regulation. We will cut a further £10 billion of red tape over the next Parliament through our Red Tape Challenge and our One-In-Two-Out rule. This will support our aim to make Britain the best place in Europe and in the top five worldwide, to do business by 2020. We will also treble our successful Start-Up Loans programme during the next Parliament so that 75,000 entrepreneurs get the chance to borrow money to set up their own business. We will raise the target for SMEs' share of central government procurement to one-third, strengthen the Prompt Payment Code and ensure that all major government suppliers sign up. We have already helped small businesses by increasing the Annual Investment Allowance, reducing the burden of employment law through our successful tribunal reforms and supporting 27,000 new business mentors. We will go further by establishing a new Small Business Conciliation service to mediate in disputes, especially over late payment. The creation of the Office of Tax Simplification (OTS) in 2010 has resulted in many improvements to the UK tax system. We will establish the OTS on a permanent basis and expand its role and capacity. We will boost our support for first-time exporters and back the GREAT campaign,

so we achieve our goal of having 100,000 more UK companies exporting in 2020 than in 2010 and reach our target of £1 trillion exports. And we will set a new, significantly higher, permanent level for the Annual Investment Allowance.

We will fight for equal opportunity

Last year alone, 140,000 disabled people found work. But the jobless rate for this group remains too high and, as part of our objective to achieve full employment, we will aim to halve the disability employment gap: we will transform policy, practice and public attitudes, so that hundreds of thousands more disabled people who can and want to be in work find employment. We now have more women-led businesses than ever before, more women in work than ever before and more women on FTSE 100 boards than ever before. We want to see full, genuine gender equality. The gender pay gap is the lowest on record, but we want to reduce it further and will push business to do so: we will require companies with more than 250 employees to publish the difference between the average pay of their male and female employees. Under Labour, women accounted for only one in eight FTSE 100 board members. They represent a quarter of board members today and we want to see this rise further in the next Parliament. We also want to increase the proportion of public appointments going to women in the next Parliament, as well as the number of female MPs.

We will back you at work

Now that the economy is growing strongly again, we have seen the first real-terms increase in the National Minimum Wage since Labour's Great Recession began. We strongly support the National Minimum Wage and want to see further real-terms increases in the next Parliament. We accept the recommendations of the Low Pay Commission that the National Minimum Wage should rise to £6.70 this autumn, on course for a Minimum Wage that will be over £8 by the end of the decade. We also support the Living Wage and will continue to encourage businesses and other organisations to pay it whenever they can afford it. We will also take further steps to eradicate abuses of workers, such as non-payment of the Minimum Wage, exclusivity in zero-hours contracts and exploitation of migrant workers.

We will continue to invest in science, back our industrial strategies and make Britain the technology centre of Europe

Great science is worthwhile in its own right and yields enormous practical benefits too – curing diseases, driving technological innovation, promoting business investment and informing public policy for the better. We ring-fenced the science budget by making difficult choices to reduce spending in other areas. Now we will invest new capital on a record scale – £6.9 billion in the UK's research infrastructure up to 2021 – which will mean new equipment, new laboratories and new research institutes. This long-term commitment includes £2.9 billion for a Grand Challenges Fund, which will allow us to invest in major research facilities of national significance, such as the new Alan Turing Institute, and projects such as the Polar Research Ship and Square Kilometre Array. We have boosted research and development tax credits and we will continue to support our network of University Enterprise Zones, ensuring that Britain's world-beating universities are able to make money from the technology they develop. We will support our modern industrial strategies, such as our successful Life Sciences strategy, to help people compete and win in the intense global race for high value, high knowledge jobs. We will work with the Automotive Council in support of our resurgent car industry and direct further resources towards the Eight Great Technologies – among them robotics and nanotechnology – where Britain's is set to be a global leader. We have delivered a network of catapult centres – R&D hubs in the technologies of the future – and we will create more to ensure that we have a bold and comprehensive offer in place for Britain's researchers and innovators. We will make sure that Wales shares in the UK's technological revolution by exploring the potential for Catapult centres in Wales.

We will support the rural economy and strengthen local communities

We have the land, the technology, and the entrepreneurial flair to enable us to make the most of the economic potential of our rural areas. We will help secure the future of our treasured rural communities in Wales by improving communication and transport infrastructure. Across the UK, we will provide rural areas with near universal superfast broadband by the end of the next Parliament and we will secure the future of 3,000 rural Post Offices.

We will champion our farmers and food producers

We will set out a long-term vision for the future of British farming, working with industry to develop a 25 year plan to grow more, buy more and sell more British food. We will allow farmers to smooth their profits for tax purposes over five years, up from the current two years, to counter income volatility. We will push for further reform of the EU's Common Agricultural Policy. We will promote Welsh food abroad by setting up a Great British Food Unit to help trademark and promote local foods around the world and back British food at home, by guaranteeing that all central government departments purchase food to British standards of production by the end of the Parliament. We will also help consumers to buy British by pushing for country of origin labelling in Europe, particularly for dairy products, following on from our success with beef, lamb, pork and poultry. And we will champion our new Groceries Code Adjudicator, so farmers receive a fair deal from the supermarkets.

We will support our fishing and coastal communities

We will defend our hard-won Common Fisheries Policy reforms, which include ending the scandalous practice of discarding perfectly edible fish and reforming the quota system so that all at-risk species, including cod, plaice, haddock and seabass, will be fished sustainably by the end of the next Parliament. We will continue to devolve the management of North Sea fisheries to local communities, and rebalance the UK's inland water quotas to smaller, specific locally-based fishing communities.

We will support countryside pursuits

We will protect hunting, shooting and fishing, for all the benefits to individuals, the environment and the rural economy that these activities bring. A Conservative government will give Parliament the opportunity to repeal the Hunting Act on a free vote, with a government bill in government time.

Cutting your taxes, making welfare fairer and controlling immigration

Our commitment to you:

Our goal is a country that not only rewards those who work hard and do the right thing, but gives everyone – no matter their background – the chance to fulfil their potential. Achieving this means seeing through our major reforms of tax and welfare. We will:

- **cut income tax for 30 million people**, taking everyone who earns less than £12,500 out of Income Tax altogether
- **pass a new law so that nobody working 30 hours on the Minimum Wage pays Income Tax on what they earn**
- **back aspiration by raising the 40p tax threshold** – so that no one earning less than £50,000 pays it
- **cap overall welfare spending**, lower the amount of benefits that any household can receive to £23,000 and continue to roll out Universal Credit, to make work pay

Under Labour, those who worked hard found more and more of their earnings taken away in tax to support a welfare system that allowed, and even encouraged, people to choose benefits when they could be earning a living. This sent out terrible signals: if you did the right thing, you were penalised – and if you did the wrong thing, you were rewarded, with the unfairness of it all infuriating hardworking people.

Over the last five years, we have cut people's taxes wherever possible. We have raised the tax-free Personal Allowance to £10,600 from £6,475: over 26 million people are now keeping more of their own hard-earned money and three million of the lowest paid are paying no Income Tax at all. We believe that cutting people's taxes is the right thing to do – not only because it is your money, but also because cutting the taxes of the lowest paid and helping them stand on their own two feet is the most effective poverty-tackling measure there is.

Real fairness means that where people really cannot work, they must be supported – but where they are able to

work, they should. We have made long overdue changes to our welfare system. We have capped benefits so no household can take more in out-of-work benefits than the average working household earns. We have begun to introduce Universal Credit – a way to simplify benefits into a new single payment – so that work always pays. We are reassessing those on incapacity benefits so that help goes to those who really need it. The number of workless households has fallen by over 46,000 in Wales since the last election, inequality is down, and pensioner poverty is near record lows.

In the next Parliament, we will continue to reward hard work. We will carry on rewarding hard work: raising the tax-free Personal Allowance so that those working 30 hours on the Minimum Wage pay no Income Tax at all and taking hardworking people out of a 40p higher rate tax band originally meant to capture only the wealthy. And we will see through our welfare reforms, lowering the benefit cap and rolling out Universal Credit, to make the system fairer and reward hard work.

Our plan of action:

We will reward work

A Conservative government will not increase the rates of VAT, Income Tax or National Insurance in the next Parliament. Instead, we will ease the burden of taxation by raising the tax-free Personal Allowance – the amount you can earn before you start paying tax – to £12,500. This will cut Income Tax for around 1.3 million people in Wales and take everyone who earns less than £12,500 out of Income Tax altogether. That means by the end of the decade, an estimated 60,000 more people in Wales will be lifted out of Income Tax, and people who work for 30 hours a week on the increased National Minimum Wage will no longer pay any Income Tax at all. We will pass a new law so that the Personal Allowance automatically rises in line with the National Minimum Wage. The new Tax Free Minimum Wage law will be applied from the first Budget after the General Election. The change will update the 1977 'Rooker-Wise' amendment which forced government to uprate tax thresholds in line with inflation, meaning the Personal Allowance will now increase more quickly.

We will back your ambition

The 40p tax rate was only supposed to be paid by the best-off people in our country. But in the past couple of decades, far too many have been dragged into it. We have already announced an above inflation increase in the threshold next year. Now we will raise the 40p tax threshold much further, so that no one earning less than £50,000 pays the higher rate of Income Tax. Across the UK, the 800,000 people earning between £42,385 and £50,000 will no longer pay the 40p rate of tax.

We will support you as you raise your family

We will support you, whether you choose to go out to work, or stay at home to raise your children. We will back the institution of marriage in our society, enabling married couples to transfer £1,060 of their tax-free income to their husband or wife, where the highest earner is a basic rate tax payer. This applies to civil partnerships too, and the transferable amount will always rise at least in line with the Personal Allowance. And we will help families stay together and handle the stresses of modern life by continuing to invest at least £7.5 million a year in relationship support.

We will cap the UK's overall welfare spending, to save you money

We will keep a check on the growth of welfare spending, enabling us to provide a system that is fair to those who need it, and fair to those who pay for it too. Our overall welfare cap will limit the amount that government can spend on certain social security benefits in the five years from 2015-16. We will freeze working age benefits for two years from April 2016, with exemptions for disability and pensioner benefits – as at present – as well as maternity allowance, statutory maternity pay, statutory paternity pay, statutory adoption pay and statutory sick pay. We will deliver Universal Credit, in order to provide the right incentives for people to work; target support at those who need it most; reduce fraud and error; and streamline administration of the welfare system. We will work to eliminate child poverty and introduce better measures to drive real change in children's lives, by recognising the root causes of poverty: entrenched worklessness, family breakdown, problem debt, and drug and alcohol dependency.

We will reduce the household benefit cap to make the system fairer

We will lower the maximum amount that a single household can claim in benefits each year from £26,000 to £23,000 so we reward work. We will continue to have exemptions from the cap for those receiving Disability Living Allowance or the Personal Independence Payment.

We will help you back into work if you have a long-term yet treatable condition

We will make sure the hardest to help receive the support they need for a fulfilling life. We will review how best to support those suffering from long-term yet treatable conditions, such as drug or alcohol addiction, or obesity, back into work. People who might benefit from treatment should get the medical help they need so they can return to work. If they refuse a recommended treatment, we will review whether their benefits should be reduced. We will also provide significant new support for mental health, benefiting thousands of people claiming out-of-work benefits or being supported by Fit for Work.

Controlled immigration that benefits Britain

Our commitment to you:

Our plan to control immigration will put you, your family and the British people first. We will reduce the number of people coming to our country with tough new welfare conditions and robust enforcement. We will:

- ***keep our ambition of delivering annual net migration in the tens of thousands, not the hundreds of thousands***
- ***control migration from the European Union by reforming welfare rules***
- ***clamp down on illegal immigration and abuse of the Minimum Wage***
- ***enhance our border security and strengthen the enforcement of immigration rules***
- ***develop a fund to ease pressure on local areas and public services.***

Conservatives believe in controlled immigration, not mass immigration. Immigration brings real benefits to Britain – to our economy, our culture and our national life. We will always be a party that is open, outward-looking and welcoming to people from all around the world. We also know that immigration must be controlled. When immigration is out of control, it puts pressure on schools, hospitals and transport; and it can cause social pressures if communities find it hard to integrate.

Between 1997 and 2009, under the last Labour Government, we had the largest influx of people Britain had ever seen. Their open borders policy, combined with their failure to reform welfare, meant that for years over 90 percent of employment growth in this country was account for by foreign nationals – even though there were 1.4 million people who spent most of the 2000s living on out-of-work benefits. For the past five years, we have been working to turn around the situation we inherited.

Since 2010, we have stripped more than 850 bogus colleges of their rights to sponsor foreign students; installed proper exit checks at our borders; cracked down on illegal working and sham marriages; made it harder for people to live in the UK illegally, by restricting their access to bank accounts, driving licences and private housing; and reduced the number of appeal routes to stop people clogging up our courts with spurious attempts to remain in the country. All of this

has made a difference. Immigration from outside the EU has come down since 2010.

We have seen many more people from the EU coming to Britain than originally anticipated, principally because our economy has been growing so much more rapidly and creating more jobs than all the other countries of the EU combined. As a result, our action has not been enough to cut annual net migration to the tens of thousands. That ambition remains the right one. But it is clearly going to take more time, more work and more difficult long term decisions to achieve. Continuing this vital work will be our priority over the next five years.

We will negotiate new rules with the EU, so that people will have to be earning here for a number of years before they can claim benefits, including the tax credits that top up low wages. Instead of something-for-nothing, we will build a system based on the principle of something-for-something. We will then put these changes to the British people in a straight in-out referendum on our membership of the European Union by the end of 2017. At the same time, we will continue to strengthen our borders, improve the enforcement of our immigration laws and act to make sure people leave at the end of their visas. Across the spectrum, from the student route to the family and work routes, we will build a system that truly puts you, your family and the British people first.

Our plan of action:

We will regain control of EU migration by reforming welfare rules

Changes to welfare to cut EU migration will be an absolute requirement in the renegotiation. We have already banned housing benefit for EU jobseekers, and restricted other benefits, including Jobseekers' Allowance. We will insist that EU migrants who want to claim tax credits and child benefit must live here and contribute to our country for a minimum of four years. This will reduce the financial incentive for lower-paid, lower-skilled workers to come to Britain. We will introduce a new residency requirement for social housing, so that EU migrants cannot even be considered for a council house unless they have been living in an area for at least four years. If an EU migrant's child is living abroad, then they should receive no child benefit or child tax credit, no matter how long they have worked in the UK and no matter how much tax they have paid. To reduce the numbers of EU migrants coming to Britain, we will end the ability of EU jobseekers to claim any job-seeking benefits at all. And if jobseekers have not found a job within six months, they will be required to leave.

We will tackle criminality and abuse of free movement

We will negotiate with the EU to introduce stronger powers to deport criminals and stop them coming back, and tougher and longer re-entry bans for all those who abuse free movement. We want to toughen requirements for non-EU spouses to join EU citizens, including with an income threshold and English language test. And when new countries are admitted to the EU in future, we will insist that free movement cannot apply to those new members until their economies have converged much more closely with existing Member States.

We will continue to cut immigration from outside the EU

We have already capped the level of skilled economic migration from outside the EU. We will maintain our cap at 20,700 during the next Parliament. This will ensure that we

only grant visas to those who have the skills we really need in our economy. We will reform the student visa system with new measures to tackle abuse and reduce the numbers of students overstaying once their visas expire. Our action will include clamping down on the number of so-called 'satellite campuses' opened in London by universities located elsewhere in the UK, and reviewing the highly trusted sponsor system for student visas. And as the introduction of exit checks will allow us to place more responsibility on visa sponsors for migrants who overstay, we will introduce targeted sanctions for those colleges or businesses that fail to ensure that migrants comply with the terms of their visa.

We will strengthen the enforcement of immigration rules

We have introduced a 'deport first, appeal later' rule for foreign national offenders. We will now remove even more illegal immigrants by extending this rule to all immigration appeals and judicial reviews, including where a so-called right to family life is involved, apart from asylum claims. We will also implement a new removals strategy to take away opportunities for spurious legal challenge and opportunities to abscond. We will introduce satellite tracking for every foreign national offender subject to an outstanding deportation order or deportation proceedings. And we will implement the requirement for all landlords to check the immigration status of their tenants.

We will tackle people trafficking and exploitation

We have already re-introduced a proper system of exit checks across the country, passed a Modern Slavery Act that will protect people from exploitation, and quadrupled the fines for unscrupulous employers who undercut the Minimum Wage. Now we will introduce tougher labour market regulation to tackle illegal working and exploitation. To crack down further on illegal working, we will harness data from multiple agencies, including Exit Checks data, to identify illegal immigrants and businesses that employ illegal workers. And to incentivise tougher action on employers who do not pay the Minimum Wage, we will allow inspection teams to reinvest more of the money raised by fines levied on employers.

We will ease pressure on public services and your local community

We are taking unprecedented action to tackle health tourism, and will recover up to £500 million in England from migrants who use the NHS by the middle of the next Parliament. To help communities experiencing high and unexpected volumes of immigration, we will introduce a new Controlling Migration Fund to ease pressures on services and to pay for additional immigration enforcement. To prevent sectors becoming partially or wholly reliant on foreign workers, we will require sectors regularly utilising the Shortage Occupation List, under which they can bring skilled foreign workers into the UK, to provide long-term plans for training British workers.

We will promote integration and British values

Being able to speak English is a fundamental part of integrating into our society. We have introduced tough new language tests for migrants and ensured councils reduce spending on translation services. Next, we will legislate to ensure that every public sector worker operating in a customer-facing role must speak fluent English. And to encourage better integration into our society, we will also require those coming to Britain on a family visa with only basic English to become more fluent over time, with new language tests for those seeking a visa extension.

Giving your child the best start in life

Our commitment to you:

Welsh Conservatives believe that young people in Wales deserve the very best start in life. In Wales, education policy is the responsibility of the Welsh Labour Government. After 16 years of Welsh Labour control, the Welsh education system has fallen down the international league tables. Welsh Conservatives in the Assembly would bring forward proposals to reform the education system in Wales. We would:

- **restore Wales' reputation for excellence in education**
- **make sure Welsh children have the skills they need to compete in the global race**
- **Welsh Conservatives would fund schools in Wales directly, empowering parents, teachers and governors**
- **support teachers in Wales**
- **support our world-leading Welsh universities.**

Young people in Wales deserve an excellent education, but they are being let down by Labour. International rankings put the Welsh education system behind the rest of the UK and Welsh businesses are concerned that too many students are leaving school without the skills they need to succeed. The Welsh Labour Government have admitted they've failed on education in Wales. They said they "took their eye off the ball", but they're still not taking any steps to improve the system.

Welsh Conservatives think that's unacceptable. We believe that your child deserves the best start in life. A good education is not a luxury, it should be a right for everyone, no matter where you live. Educating our next generation properly is crucial to securing Wales' future, and it is a vital part of our long-term economic plan.

Our far-reaching education reforms have transformed education in England for the better and we want to see the same improvements happen in Wales. Today, there are a million more pupils in 'good' or 'outstanding' schools in England. Over a thousand schools that were ranked 'inadequate' have become Academies, bringing in new leadership to promote discipline, rigour and higher standards.

Welsh Conservatives are committed to restoring Wales' reputation for educational excellence. We would reform the education system in Wales, as we have done in England, so that pupils in Wales can benefit from the same work and life opportunities as those from other parts of the UK.

Our plan of action:

We don't want Wales to trail behind England and the rest of the UK on educational performance. In Wales, education policy is the responsibility of the Welsh Government. Welsh Conservatives in the Assembly would bring forward proposals to reform the education system in Wales.

We would restore Wales' reputation for excellence in education

Welsh Conservatives would ensure that all pupils leave school with the literacy and numeracy skills they need to get by in the work place. We would look at bringing the successful academies programme to Wales. In England, academies provide high quality education to ensure better educational opportunities for children from all backgrounds. We want children in Wales to benefit from the same opportunities.

We would make sure Welsh children have the skills they need to succeed in the global race

We want Welsh children to leave school with the skills they need to succeed in an increasingly competitive global marketplace. We would put modern foreign language learning at the heart of the curriculum to reverse the decline of foreign language learning in Welsh schools. We would bring proper programming and coding skills into the curriculum to equip our students for the jobs of the future.

We would improve skills training

We believe that raising the status of vocational education is key to rebalancing the economy. In England, we are committed to delivering three million high quality apprenticeship starts over the next Parliament, up from the 2.2 million we have created since 2010. The Welsh Labour Government have cut apprenticeship funding in Wales. Welsh Conservatives would raise the status of vocational education by ensuring there are more high quality apprenticeship

schemes. We will abolish employer National Insurance contributions on earnings up to the upper earnings limit for apprentices under the age of 25 to help employers provide more apprenticeships.

We would fund schools directly in Wales

Welsh Conservatives would fund schools directly, scrapping millions of pounds in red tape and ensuring the money goes directly to the frontline, empowering parents, teachers and governors.

We will help Welsh universities remain world-leading

Wales is home to some of the world's leading teaching and research universities. We will work with Welsh Government and higher education institutions in Wales to help secure funding for our universities.

Protecting and improving our National Health Service

Our commitment to you:

Decisions about the Welsh NHS are the responsibility of the Welsh Labour Government. Our National Health Service is there for us throughout our lives: from the day we are born, to our final days, but it is being badly let down by the Welsh Labour Government. Welsh Conservatives in the Assembly would bring forward proposals to improve the health service in Wales. We would:

- **increase spending on the Welsh NHS, supported by a strong economy, so the NHS stays free for you to use**
- **carry out a full, independent inquiry into the NHS in Wales**
- **protect rural health services in Wales**
- **introduce a Cancer Treatment Fund for Wales**
- **make accessing the NHS more convenient for you, no matter where you live.**

The NHS is vitally important to all of us. Founded on the noble but simple ideal that no one should ever have to worry about their healthcare, it is a profound expression of our values as a nation. A symbol of collective will, of social solidarity.

In Wales, our doctors, nurses and hospital staff are working around the clock to deliver the best possible care, but they are being badly let down by Welsh Labour politicians in Cardiff Bay. Back in 2010, the Conservative Party took the decision to protect health spending in England and made money available to the Welsh, Scottish and Northern Irish Governments to do the same. The Welsh Labour Government decided to cut health spending. As a result, waiting lists have gone up, ambulance response times aren't being met, patient outcomes have become worse and staff morale is suffering.

Despite this, the Welsh Labour Government refuse to hold an independent inquiry into how to improve the NHS in Wales. We believe that patients, doctors and nurses are the experts when it comes to care. That's why in England, we've been listening to them and empowering them to make choices. We have given greater power and accountability to the frontline than any other government. We cleared out bureaucracy,

generating savings which we have invested in patients. Instead of chasing inputs and processes, we have focussed on outcomes and performance. And because information is power, we have sought to shift the relationship between the patient and the system through a world leading agenda of transparency.

Welsh Conservatives know that the performance of our NHS is one of the most important issues for the people of Wales. That is why we are committed to facing up to the challenges in our health service and implementing reforms to strengthen and secure the future of our Welsh NHS.

Our plan of action:

In Wales, health policy is the responsibility of the Welsh Labour Government. Welsh Conservatives in the Assembly would bring forward proposals to strengthen and secure the future of the NHS in Wales:

We would deliver a strong NHS through a strong economy

In England, we have increased health spending. In Wales, the Welsh Labour Government have cut health

spending. Welsh Conservatives would increase the Welsh NHS budget just as we have in England.

We would make sure you have access to the best standard of care

Despite growing evidence of their failures in the Welsh NHS, Welsh Labour Ministers refuse to undertake an independent inquiry into the health service in Wales to shine a spotlight on poor standards of care and make recommendations for how it can be improved. Welsh Conservatives would launch a full, independent inquiry into the Welsh NHS.

We would protect rural health services

The Welsh Labour Government has cut health services which has left people who live in rural areas unsure whether they will be able to access basic and life-saving emergency treatment when they need it. Welsh Conservatives believe you should have access to the highest standards of care no matter where you live in Wales. That's why we would protect rural health services and reverse Labour's down-grading of vital services in rural hospitals. We will ensure that the UK and Welsh Governments continue to work closely

together on cross-border health to make sure residents in all parts of Wales have access to the best treatment.

We would help if you or your loved ones are ever affected by cancer

In England, cancer survival rates are improving, and are the best they've ever been. The Cancer Drugs Fund has helped more than 60,000 people in England get access to the life-saving drugs they need. However, the Welsh Labour Government refuse to offer the people of Wales a Cancer Drugs Fund. Welsh Conservatives would introduce a Cancer Treatment Fund so that patients in Wales can benefit from the same life-enhancing treatments that are available in England.

We would make the NHS more convenient for you

In England, we've given millions of people the opportunity to see their GP in the evenings and at weekends. Welsh Conservatives would improve access to GPs, so people in Wales can always have access to a free high quality health service when they need it.

Enabling you to enjoy our heritage, creativity and sports

Our commitment to you:

Wales has a rich culture and a proud heritage that is recognised around the world. Wherever you live in Wales, we want you to be able to enjoy the best our culture and sports have to offer. Welsh Conservatives would:

- *work with Welsh Government, Sport Wales and other partners to **explore the potential for Wales to host the Commonwealth Games***
- *protect and promote the Welsh language*
- *freeze the BBC licence fee, to save you money*
- *support the success of Wales' creative industries and defend a free media*
- *continue to support Welsh tourism.*

The NATO Summit last September acted as a global showcase for all that Wales has to offer. Welsh Conservatives are committed to creating new opportunities for Wales to shine on the global stage.

Our plan of action:

We would campaign to bring the Commonwealth Games to Wales

Last year Team Wales brought home more medals from the Commonwealth Games than ever before. Welsh Conservatives would work with Welsh Government, Sport Wales and other partners to explore the potential for Wales to host the Commonwealth Games.

We would protect and promote the Welsh language

Welsh Conservatives believe in protecting and promoting the Welsh language. We would safeguard the funding and editorial independence of S4C. We would promote the National Eisteddfod on the global stage.

We will support our media

A free media is the bedrock of an open society. We will deliver a comprehensive review of the BBC Royal Charter, ensuring it delivers value for money for the licence fee payer, whilst maintaining a world class service and supporting our creative industries. That is why we froze the BBC licence fee and will keep it frozen, pending Charter renewal. And we will continue to 'top-slice' the licence fee for digital infrastructure to support superfast broadband across the country.

We will defend press freedom

We will continue to defend hard-won liberties and the operation of a free press. But alongside the media's rights comes a clear responsibility, which is why we set up the public, judge-led Leveson Inquiry in response to the phone-hacking scandal, created a new watchdog by Royal Charter and legislated to toughen media libel laws. Because the work of the free press is so important we will offer explicit protection for the role of journalists via the British Bill of Rights and we will ban the police from accessing journalists' phone records to identify whistle-blowers and other sources without prior judicial approval.

We will support our creative industries

The creative industries have become our fastest-growing economic sector, contributing nearly £77 billion to the UK economy and Wales' creative sector has benefited from this success. We will continue with the reliefs we have put in place for films, theatre, video games, animation and orchestras, with a tax credit for children's television next year, and we will expand these when possible. Welsh Conservatives in the Assembly would support the success of Wales' creative industries and look for new ways to boost the export of successful Welsh TV and film productions. We will protect intellectual property by continuing to require internet service providers to block sites that carry large amounts of illegal content, including their proxies. And we will build on progress made under our voluntary anti-piracy

projects to warn internet users when they are breaching copyright. We will work to ensure that search engines do not link to the worst-offending sites.

We will continue to support the Welsh tourism industry

Wales is a fantastic holiday destination and we are committed to taking every opportunity to promote it. In Wales, our tourism industry supports thousands of jobs and is a huge export earner. That is why we have used government initiatives like the GREAT campaign to market Wales to overseas visitors and since 2010, Wales has seen a steady increase on the number of international tourists visiting Wales. We will continue to use these initiatives to promote Wales as the UK's number one holiday destination.

Helping you build the Big Society

Our commitment to you:

Building the Big Society is about involving the people, neighbourhoods, villages, towns and cities of Britain in the great task of improving our country – and giving young people the power and opportunity to play a real part in their community. We will:

- **expand the National Citizen Service, so your children can learn new skills and meet young people from different walks of life**
- **promote equal treatment and equal opportunity for all in a society proud of its tolerance and diversity**
- **give those who work for a big company and the public sector a new workplace entitlement to Volunteer Leave for three days a year, on full pay.**

The Big Society is a vision of a more engaged nation, one in which we take more responsibility for ourselves and our neighbours; communities working together, not depending on remote and impersonal bureaucracies. Of course, there are many tasks which require the resources and grip of government. But there are also many areas of national life in which we need more people to step forward, take responsibility and play their part. This is

about a national culture change, saying to everyone in Britain: ask what you can do for your community and your country.

In the past five years, there has been real progress. Volunteering is now at a ten-year high, with over three million more adults giving their time last year than in the year to March 2010. Charitable donations are on

the up, with one million more people giving to good causes than at the end of the last Parliament. In England, there are now parents' groups and charities running their own free schools. There are social enterprises helping people into jobs through the Work Programme. We have launched the world's first social investment bank, introduced more social impact bonds than the rest of the world combined and highlighted the great work done in communities with the Big Society Awards and the Prime Minister's Points of Light award.

A generation of teenagers has undertaken National Citizen Service, developing their skills, broadening their horizons and growing in confidence; over the next five years, we will expand National Citizen Service – so it becomes a rite of passage for young people in our country. We will give more people the power and support to run a school and start their own social enterprise. And we will take new steps to encourage volunteering, enabling more people to join the unsung heroes who are the backbone of communities across Britain.

Our plan of action:

We will work with Welsh Government to bring the National Citizen Service to Wales

In England, over 130,000 young people have graduated from National Citizen Service (NCS) and we have now guaranteed a place on NCS for every 16 and 17-year-old who wants one. We have funded a pilot scheme and will continue to work with the Welsh Government to bring the National Citizen Service to Wales..

We will innovate in how we deliver public services

We have pioneered ways to deliver high-quality public services, including through getting the voluntary sector more involved. For example, our Work Programme has helped harness the talent and energy of charities to help people turn their lives around and find their way back into work. We will examine ways to build on this type of innovative approach in the future. We have also pioneered the use of social impact bonds and

payment-by-results, and we will look to scale these up in the future, focusing on youth unemployment, mental health and homelessness.

We will help you volunteer and support action to help the vulnerable

We want to continue to encourage this incredible spirit of participation. We will support the Prince of Wales' Step Up To Serve initiative, encouraging young people to serve in their community. And we will make volunteering for three days a year a workplace entitlement for people working in large companies and the public sector. People could, for example, volunteer for a local registered charity or serve as a school governor. We have always believed that churches, faith groups and other voluntary groups play an important and longstanding role in this country's social fabric, providing services to run foodbanks, help the homeless, and tackle debt and addictions, such as alcoholism and gambling. We have already introduced tougher regulation of gambling, with enhanced player protections and planning controls to prevent the further proliferation of high street betting shops; capped payday lending and backed financial inclusion; and will continue to support action that helps vulnerable people get the assistance they need.

We will champion equal rights and correct past wrongs

Our historic introduction of gay marriage has helped drive forward equality and strengthened the institution of marriage. But there is still more to do, and we will continue to champion equality for Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender people. We will build on the posthumous pardon of Enigma codebreaker Alan Turing, who committed suicide following his conviction for gross indecency, with a broader measure to lift the blight of outdated convictions of this nature. Thousands of British men still suffer from similar historic charges, even though they would be completely innocent of any crime today. Many others are dead and cannot correct this injustice themselves through the legal process we have introduced while in government. So we will introduce a new law that will pardon those people, and right these wrongs.

Making government work better for you

Our commitment to you:

The government is the servant of the British people. Every pound spent must be scrutinised, and government run as efficiently and effectively as possible. We will:

- **save you money by cutting government waste**
- **put more of the essential services you use online, to make them more convenient**
- **continue to make government more transparent, so you can hold us to account for how your money is being spent.**

Government is the servant of the British people, not their master. That simple fact was forgotten when Labour was in power. Quangos grew in number, wasteful projects proliferated and the bureaucracy swelled – symptoms of a government that believed it always knew best.

Conservatives have brought in a new approach. We are determined to measure success not by how much money is spent, but how much it improves people's lives. Whitehall is now leaner and smaller than at any time since the Second World War. We have halved the running costs of the Department for Education in England. We have abolished or merged over 300 quangos. We have moved paperwork online. We have shone a bright light on government spending – requiring all central government spending over £25,000 to be published online. We have also ensured that people receive a transparent breakdown of how their taxes are spent.

In the next five years, we will ensure this efficiency revolution continues. We will also continue to reform our political system: make votes of more equal value through long overdue boundary reforms, reducing the number of MPs and ensuring the Electoral Commission does more to tackle voting fraud. These measures will help to restore public confidence in British politics.

Our plan of action:

We will cut government waste

We have reduced the cost of government, by selling empty buildings, managing big projects better, shrinking the civil service, reforming pensions, moving more services online, and improving contracting. We plan a further £10 billion annual savings by 2017-18 and £15-20 billion in 2019-20.

We will deliver better public services and more open government

We have supported the growth of public service mutuals – organisations that are owned by their staff and deliver public services. We want more of them, so we will guarantee a 'right to mutualise' within the public sector. This will free up the entrepreneurial spirit of public servants and yield better value for money for taxpayers. Transparency has also been at the heart of our approach to government. Over the last five years, we have been open about government spending, provided access to taxpayer-funded research, pursued open data and helped establish the Open Government Partnership. We will continue to be the most transparent government in the world. We addressed public concern about the influence of money on politics, with a law that strengthened rules governing non-party

campaigning and established a register of consultant lobbyists. In the next Parliament, we will legislate to ensure trade unions use a transparent opt-in process for subscriptions to political parties. We will continue to seek agreement on a comprehensive package of party funding reform.

We will make government more efficient

We value our outstanding public servants. Over the last five years, we have made efficiencies in government. We have ruled out the introduction of regional pay in the public sector, which we do not support and will not introduce. Britain's impartial, professional and highly capable Civil Service is admired around the world and one of our nation's strengths. We will push ahead with reform of the Civil Service to make it more dynamic and streamlined. We will make recruitment to the Civil Service more open and actively look for exceptional talent, especially in areas where capabilities are in short supply. We will continue to tackle all the bureaucracy of Whitehall that clogs the arteries of government. We will end taxpayer-funded six-figure payoffs for the best paid public sector workers. We will continue to sell unneeded government property and co-locate services wherever possible. We have already created 20 high-quality digital services, which include apprenticeships applications and tax self-assessments. We will save you time, hassle and money by moving more services online, while actively tackling digital exclusion. We will ensure digital assistance is always available for those who are not online, while rolling out cross-government technology platforms to cut costs and improve productivity – such as GOV.UK.

We will reform Parliament

We have improved the operation of Parliament, strengthening its ability to hold the government to account, with reforms such as the election of Select Committee chairs and the creation of the Backbench Business Committee, which enables backbenchers, for the first time, to determine a significant proportion of the House of Commons' business.

We have also passed the Fixed Term Parliament Act, an unprecedented transfer of Executive power. In the next Parliament, we will address the unfairness of the current Parliamentary boundaries, reduce the number of MPs to 600 to cut the cost of politics and make votes of more equal value. We will implement the boundary reforms that Parliament has already approved and make them apply automatically once the Boundary Commission reports in 2018. This will deal with the fact that the current electoral layout over-represents parts of the country where populations have been falling and under-represents parts where populations have been rising.

We will ensure that the House of Lords fulfils its valuable role as a chamber of legislative scrutiny and revision

While we still see a strong case for introducing an elected element into our second chamber, this is not a priority in the next Parliament. We have already allowed for expulsion of members for poor conduct and will ensure the House of Lords continues to work well by addressing issues such as the size of the chamber and the retirement of peers.

We will protect our electoral system, to safeguard our democracy

Building on our introduction of individual voter registration, we will continue to make our arrangements fair and effective by ensuring the Electoral Commission puts greater priority on tackling fraud and considers insisting on proof of ID to vote. We will complete the electoral register, by working to include more of the five million Britons who live abroad. We will introduce votes for life, scrapping the rule that bars British citizens who have lived abroad for more than 15 years from voting. We will respect the will of the British people, as expressed in the 2011 referendum, and keep First Past the Post for elections to the House of Commons. And we will introduce English and Welsh votes for English and Welsh laws, answering the longstanding West Lothian Question in our democracy.

Helping you to buy a home of your own

Our commitment to you:

The chance to own your own home should be available to everyone who works hard. In Wales, housing policy is the responsibility of the Welsh Government. At a UK Government level, we're helping first time buyers in Wales save enough money to buy their first home. Welsh Conservatives in the Assembly would bring forward proposals to help more people in Wales get onto the property ladder. Our plan:

- *help to **keep mortgage rates lower** by continuing to work through our long-term economic plan*
- *help you buy your first home with a new **Help to Buy ISA***
- *Welsh Conservatives in the Assembly would **freeze council tax in Wales** to help you keep more of the money you earn*
- *Welsh Conservatives would **help social tenants get onto the housing ladder***
- *Welsh Conservatives would **help people build their own home, and support communities to run local services.***

Conservatives believe passionately in home ownership. We understand how good it feels when you have worked long hours, saved money for years, and finally take possession of the keys to your first home. For years, however, people have been finding it harder and harder to get on the housing ladder. Under Labour, house-building fell to its lowest peacetime level since the 1920s. Developers were building too few homes and the aftermath of the banking crisis saw young people struggling to raise a deposit.

These past five years have been about reversing this trend. In England, we unblocked the planning system, to help builders start building again. We introduced Help to Buy, making it much easier for people to secure a mortgage. And we have reinvigorated the Right to Buy which Labour had cut back, extending home ownership to a whole new generation of social tenants. As a result thousands of people have been helped either on or up the housing ladder. Most of those helped have been young first-time buyers.

Our plan of action:

In Wales, housing policy is the responsibility of the Welsh Labour Government. Welsh Conservatives would bring forward proposals to make sure that people in Wales benefit from the same opportunities as people in England to get onto the housing ladder.

We would help you buy your first home

At a UK Government level, we're helping first time buyers in Wales save enough money to buy their own home by extending our Help to Buy mortgage guarantee scheme and through our new Help to Buy ISA. A ten per cent deposit on the average first home costs £15,000, so if you put up to £12,000 into a new Help to Buy ISA, the government will put in up to £3,000 more. A 25 per cent top-up is equivalent to saving a deposit from your pre-tax income – making it effectively a tax cut for first-time buyers. In Wales, this new Help to Buy ISA could help over 45,000 people purchase their first home in the next 5 years.

In England, our Help to Buy equity loan has helped 88,000 people buy their first home. Because this scheme has been so successful, the Welsh Government set up its own scheme to help first time buyers in Wales. At the moment, the Welsh Government Help to Buy equity loan scheme is due to end in 2016. Welsh Conservatives would make a long-term commitment to Help to Buy in Wales so that first time buyers in Wales have the same support buying their first home as first time buyers in England.

We would help social tenants get onto the housing ladder

In England, our Right to Buy policy has helped thousands of people to buy their own council house and we're committed to helping even more families buy their property. In Wales, the Welsh Labour Government has announced that it will scrap its Right to Buy scheme. This means that people living in council housing in Wales might never be able to buy their own home. Welsh Conservatives believe that everyone has the right to own their own home and so we would ensure the long-term future of Right to Buy in Wales.

We would freeze council taxes in Wales

In England, this government has seen council tax bills fall in real terms by 11 per cent. The Welsh Government has refused to freeze council tax in Wales, despite receiving funding from the UK Government. As a result, bills in Wales have soared by six times the rate

in England since 2010. Welsh Conservatives would freeze council tax in Wales to help hardworking taxpayers keep more of the money they earn.

We would help people build their own home, and support communities to run local services

Welsh Conservatives believe in requiring councils to allocate land to local people to build or commission their own home, as you can do in most of Europe. Welsh Conservatives would bring the UK Government Right to Build policy to Wales.

Welsh Conservatives believe that local communities know their area better than anybody else. Whether it be supporting your local pub or other local assets, we believe in your right to bid. In England, we've given communities new rights to determine the future of their local area under the Localism Act 2011. Welsh Conservatives would bring the Community Right to Bid to Wales.

We would cut unnecessary red tape to help build more homes

As the Party of home ownership, Welsh Conservatives want more homes to be built in Wales. In Wales, the Welsh Labour Government have hit the housing market with extra red tape – adding over £10,000 to the cost of a new home. We would cut needless red tape for house builders in Wales.

Protecting and enhancing our natural environment

Our commitment to you:

Wales is home to some of the most beautiful countryside in the United Kingdom. Our stunning beaches attract thousands of tourists to come on holiday here every year. We know how important our natural environment is to Wales' economic prosperity and we will continue to do everything we can to protect it. We will:

- *build new infrastructure in an **environmentally-sensitive way***
- *put in place a new 'Blue Belt' to **protect precious marine habitats***
- ***protect animal welfare.***

For Conservatives, Britain's 'green and pleasant land' is not some relic from a bygone era, to be mourned and missed: it's the living, breathing backdrop to our national life. Our moors and meadows, wildlife and nature, air and water are a crucial part of our national identity and make our country what it is. So we care about them deeply, want to protect them for everyone and pass them onto future generations.

Labour never understood this. Our rural communities fell further behind urban areas; biodiversity suffered, with important species and habitats declining under their watch.

Over the last five years, we have committed billions of pounds to reduce emissions from transport and clean up our rivers and seas. And we set out a comprehensive, long-term vision to protect our natural heritage in this country's first White Paper on the Natural Environment for 20 years.

Over the next five years, we will put in place stronger protections for our natural landscapes and establish a Blue Belt to safeguard precious marine habitats – our plan is to protect our countryside and keep this the most beautiful country in the world.

Our plan of action:

We will build new infrastructure in an environmentally-sensitive way

We will build new infrastructure in a way that limits, as far as possible, its impact on the environment. We will replace any biodiversity lost through the building of High Speed 2.

We will create a 'Blue Belt' to protect precious marine habitats

We will create a 'Blue Belt' around the UK's 14 Overseas Territories, subject to local support and environmental need. We will designate a further protected area at Ascension Island, subject to the views of the local community. The network of UK Marine Conservation Zones that we started will be expanded in order to create a UK 'Blue Belt' of protected sites.

We will protect animal welfare

The quality of the food on your plate, and the economic security of our farmers, depend on us upholding the highest standards of animal welfare. We will push for high animal welfare standards to be incorporated into international trade agreements and into reform of the Common Agricultural Policy. We will ban wild animals in circuses and press for all EU member states

to ensure that animals are only sent to slaughterhouses that meet high welfare standards. We will encourage other countries to follow the EU's lead in banning animal testing for cosmetics and work to accelerate the global development and take-up of alternatives to animal testing where appropriate. We want people to integrate fully into British society, but that does not mean they should have to give up the things they hold dear in their religion. So while we will always make sure the Food Standards Agency properly regulates the slaughter of livestock and poultry, we will protect methods of religious slaughter, such as shechita and halal.

We will tackle international wildlife trade

As hosts of the London Conference on Illegal Wildlife Trade, we helped secure the adoption of the London Declaration on Illegal Wildlife Trade and will continue to lead the world in stopping the poaching that kills thousands of rhinos, elephants and tigers each year. We will oppose any resumption of commercial whaling, and seek further measures at the EU and internationally to end shark-finning. We will promote effective worldwide measures for tuna conservation, press for a total ban on ivory sales, and support the Indian Government in its efforts to protect the Asian elephant. We will press for full 'endangered species' status for polar bears and a ban on the international trade in polar bear skins, as well as for greater attention to be paid to the impact of climate change on wildlife and habitats in Polar Regions in the Arctic Council and other international fora.

Guaranteeing you clean, affordable and secure energy supplies

Our commitment to you:

Affordable, reliable energy is critical to our economy, to our national security, and to family budgets. Wales plays a key role in the UK's energy security and to safeguard this, we will:

- **support strategic energy projects in Wales**
- **halt the spread of onshore wind farms**
- **support Wales' energy intensive industries**
- **keep your bills as low as possible and promote competition in the energy market**
- **ensure our homes and businesses have energy supplies they can rely on**
- **help you insulate your home**
- **meet our climate change commitments, cutting carbon emissions as cheaply as possible, to save you money.**

Without secure energy supplies we leave British families and business at the mercy of fluctuating global oil and gas prices; we increase our dependence on foreign sources of energy; and we become less safe and less prosperous as a result.

National energy policy demands a willingness to take decisions today for the good of tomorrow. But Labour took the opposite approach. Power margins – the 'safety cushion' we need to prevent blackouts – have fallen to record lows because of their historic failure to invest in new capacity. Domestic sources of oil and gas were unexploited. And Labour failed to deliver the next generation of energy projects that will help us keep the lights on, drive bills down and reduce carbon emissions.

All this hurt consumers. The number of major energy suppliers halved and energy bills soared, with the average gas bill more than doubling.

We have taken a different approach. Where Labour was chronically short-termist, we have secured decent, affordable energy supplies not just for the coming years, but for the coming decades.

Our long-term plan has unlocked £59 billion of investment in electricity. All parts of the UK will soon be helping to deliver secure, affordable and low-carbon energy, from the Hinkley Point nuclear power station, to offshore wind turbine manufacturing at the new Green Port in Hull, the next generation of pipelines West of Shetland and the opening discussions on the Swansea tidal lagoon. Our tax cuts have encouraged record levels of investment in existing North Sea gas, and the birth of a new industry, shale gas, which could create many thousands of jobs.

And we have delivered a better deal for consumers too. We have demanded that energy companies simplify their tariffs; encouraged more independent suppliers – which now account for ten per cent of the household market; and made it much easier for people to switch energy providers.

But the job is only half done. We need a Conservative government to see through this long-term plan and secure clean but affordable energy supplies for generations to come. This means a significant expansion in new nuclear and gas; backing good-value green energy; and pushing for more new investment in UK energy sources. Healthy competition, not short-termist political intervention, is the best way to secure a good deal for consumers. So we will

keep on relentlessly pushing for more competition to keep bills low.

This is a long-term plan to keep the lights on; keep our homes warm and keep families from endless worry about their energy bills.

Our plan of action:

We will support strategic energy projects in Wales

We know how important Wales is to the UK's energy security. That's why we've worked hard to support strategic energy projects in Wales. We're working with Hitachi and Horizon to develop a new nuclear power plant at Wylfa. The Wylfa Newydd power station will be worth around £20 billion to the UK economy and will create 6,000 construction jobs here in Wales. We're entering into the first phase of negotiations on a Contract for Difference for Swansea Tidal Lagoon to recognise Wales' potential to become a major hub for tidal and wave power. This project will create thousands of jobs and attract millions of pounds worth of investment into Wales. We will continue to support strategic energy projects in Wales to boost the Welsh economy and help secure Wales' energy future.

We will halt the spread of onshore windfarms

Onshore wind now makes a meaningful contribution to our energy mix and has been part of the necessary increase in renewable capacity. Onshore windfarms often fail to win public support, however, and are unable by themselves to provide the firm capacity that a stable energy system requires. As a result, we will end any new public subsidy for them and change the law so that local people have the final say on all windfarm applications. We will devolve decisions over applications for energy projects up to 350 megawatts to the Welsh Government. This will include most onshore wind farms and renewable technologies to harness tidal power.

We will support Wales' energy intensive industries

We are committed to supporting our energy intensive industries which play a crucial role in the Welsh economy. We have already given a boost to energy intensive

industries in Wales by rolling back green levies and freezing the Carbon floor. At the last Budget we announced that we will bring forward part of the compensation package for energy intensive industries. In total, this will save Welsh business up to £240 million between 2016-19.

We will promote competition to keep your bills as low as possible

We have helped increase the number of independent energy suppliers from seven to 21, made it easier for customers to switch to better deals, slashed the number of tariffs to just four per supplier, and cut switching times in half. We will go even further, implementing the recommendations of the Competition and Markets Authority investigation that we triggered. We will ensure that every home and business in the country has a Smart Meter by 2020, delivered as cost-effectively as possible, so consumers have instant, accurate bills and can switch to an alternative provider within one day. And we will support low-cost measures on energy efficiency, with the goal of insulating a million more homes over the next five years, supporting our commitment to tackle fuel poverty.

We will secure your energy supplies

We will continue to support development of North Sea oil and gas. We will provide start-up funding for promising new renewable technologies and research, but will only give significant support to those that clearly represent value for money. We will devolve decisions regarding fracking to the Welsh Government.

We will protect our planet for our children

We have been the greenest government ever, setting up the world's first Green Investment Bank, signing a deal to build the first new nuclear plant in a generation, trebling renewable energy generation to 19 per cent, bringing energy efficiency measures to over one million homes, and committing £1 billion for carbon capture and storage. We are the largest offshore wind market in the world. We will push for a strong global climate deal later this year – one that keeps the goal of limiting global warming to two-degrees firmly in reach. At home, we will continue to support the UK Climate Change Act. We will cut emissions as cost-effectively as possible, and will not support additional distorting and expensive power sector targets.

Fighting crime and standing up for victims

Our commitment to you:

Your local area should be a safe place to grow up, work, raise a family and retire. We will continue to cut crime and make Wales safer. We will:

- **finish the job of police reform**, so you can have more confidence that your local policing team is working effectively
- **reserve policing policy so that it stays the responsibility of the UK Government**
- **toughen sentencing and reform the prison system**, so dangerous criminals are kept off your streets
- **support victims**, so that the most vulnerable in our society get the support they deserve
- **scrap the Human Rights Act and curtail the role of the European Court of Human Rights**, so that foreign criminals can be more easily deported from Britain.

Crime is down by more than 16 per cent in Wales since 2010. Lower crime means fewer robberies, less violence on our streets, fewer lives ruined, and more people able to feel confident about the future.

Labour didn't trust our brilliant policemen and women, probation staff and prison officers to do their job, but tried to micromanage every police force from Whitehall, doing serious damage to officer morale, police discretion and forces' performance. And Labour failed to provide sufficient prison places: tens of thousands of prisoners were released early, putting the public at risk.

We have made progress in turning around the situation we inherited, with comprehensive reforms to policing, rehabilitation and the rights of victims. We have already increased the proportion of officers working on the frontline, and cut 4.5 million hours of police paperwork. We have given Chief Constables a clear mandate to cut crime, reformed stop and search, established the National Crime Agency, strengthened the police inspectorate, made the police more accountable through Police and Crime Commissioners, increased transparency through crime maps, and set up the College of Policing to drive up professional standards.

We have made sure that 45,000 offenders will now receive supervision and rehabilitation on release from

prison, with providers paid according to the results they achieve in reducing reoffending. We reformed drug treatment so that abstinence and full recovery is the goal, instead of the routine maintenance of people's addictions with substitute drugs. And with new laws to crack down on domestic violence, measures to prevent Female Genital Mutilation (FGM), the first ever Modern Slavery Act, action to tackle human trafficking and substantial progress in tackling online child abuse, we have consistently stood up for the most vulnerable in our society.

We will carry on making every community safer, even when resources are tight. We will continue to reduce paperwork, increase sentence lengths for the most serious offences, and make sure that prisons are places of rehabilitation.

We need to complete our revolution in the way we manage offenders in the community, using the latest technology to keep criminals on the straight and narrow. And we must also become smarter when it comes to crime prevention, dealing with the drivers of crime such as drugs and alcohol. So we will focus not only on punishment, but also on rehabilitating offenders and intervening early to prevent troubled young people being drawn into crime.

Our plan of action:

We will finish the job of police reform, backing officers to fight crime unimpeded

We will ensure proper provision of health and community-based places of safety for people suffering mental health crises – saving police time and stopping vulnerable people being detained in police custody. To speed up justice, we will extend the use of police-led prosecutions. We will allow police forces to retain a greater percentage of the value of assets they seize from criminals. We will improve the police response to cyber-crime with reforms to police training and an expansion in the number of volunteer ‘Cyber Specials’. We will enable fire and police services to work more closely together and develop the role of our elected and accountable Police and Crime Commissioners.

Wales has some of the lowest crime rates in the UK. The four Welsh police forces provide effective policing for local communities and they are supported by Police and Crime Commissioners (PCCs) who provide local accountability. As local policing is already devolved to PCCs, we will continue to reserve responsibility for policing to the UK Home Secretary, ensuring proper clarity of local, cross-border and national functions. Reserving policing will ensure that, under a Conservative government in Westminster, there will be no forced mergers of Welsh police forces, which would erode the link between the police and the public they serve.

We will transform the relationship between the police and the public

We have taken action to boost public confidence and trust in the police and now want to go even further. We will improve the diversity of police recruitment – especially of black and ethnic minority officers – by supporting the development of new direct entry and fast-track schemes such as Police Now, which offers top graduates a new route into policing. We will overhaul the police complaints system. We will use the Police Innovation Fund to accelerate the adoption of new technologies, including mobile devices that will transform the service the public receives. And we will

legislate to mandate changes in police practices if stop and search does not become more targeted and stop to arrest ratios do not improve.

We will introduce more effective crime prevention measures to break the cycle of offending

We are developing a modern crime prevention strategy to address the key drivers of crime. We will publish standards, performance data and a ranking system for the security of smartphones and tablets as well as online financial and retail services. We will overhaul the system of police cautions, and ensure that offenders always have conditions such as victim redress attached to their punishment. We will create a blanket ban on all new psychoactive substances, protecting young people from exposure to so-called ‘legal highs’. And we will make sobriety orders available to all courts in England and Wales, enforced through new alcohol monitoring tags.

We will reform our prison system

Despite making savings in the prison budget, there are around 3,000 more adult male prison places today than in 2010. We will make further savings by closing old, inefficient prisons, building larger, modern and fit-for-purpose ones and expanding payments-by-results. And we will introduce widespread random testing of drug use in jails, new body scanners, greater use of mobile phone blocking technology and a new strategy to tackle corruption in prisons. In Wales, we are investing £200 million in Wrexham prison, the UK's most modern prison facility, ensuring that more of Wales' prisoners serve their sentences closer to home.

We will protect victims and support the vulnerable

We have already introduced a new Victims' Code and taken steps to protect vulnerable witnesses and victims. Now we will strengthen victims' rights further, with a new Victims' Law that will enshrine key rights for victims, including the right to make a personal statement and have it read in court before sentencing – and before the Parole Board decides on a prisoners' release.

We will give all vulnerable victims and witnesses greater opportunity to give evidence outside court, and roll out pre-trial cross examination for child victims nationally.

We will prioritise tackling violence against women and girls

We have made protecting women and girls from violence and supporting victims and survivors of sexual violence a key priority. We will now work with local authorities, the NHS and Police and Crime Commissioners to ensure a secure future for specialist FGM and forced marriage units, refuges and rape crisis centres. We will ensure that all publicly-funded advocates have specialist victims' training before becoming involved in serious sexual offences cases. We have set up an independent statutory inquiry into child sexual abuse, and will make sure it can challenge institutions and individuals without fear or favour, and get to the truth. And we will continue the urgent work of overhauling how our police, social services and other agencies work together to protect vulnerable children, especially from the kind of organised grooming and sexual exploitation that has come to light in Rotherham, and other towns and cities across the UK.

We will toughen sentencing and use new technology to protect the public

We will continue to reform the way we rehabilitate prisoners. We will deploy new technology to monitor offenders in the community and to bring persistent offenders to justice more quickly. A new semi-custodial sentence will be introduced for prolific criminals, allowing for a short, sharp spell in custody to change behaviour.

To tackle those cases where judges get it wrong, we will extend the scope of the Unduly Lenient Scheme, so a wider range of sentences can be challenged. We will review the legislation governing hate crimes, including the case for extending the scope of the law to cover crimes committed against people on the basis of disability, sexual orientation or transgender identity. We will improve the treatment of women offenders, exploring how new technology may enable more women with young children to serve their sentence in the community. We will ensure there is sufficient police helicopter coverage in Wales.

We will reform human rights law and our legal system

We have stopped prisoners from having the vote, and have deported suspected terrorists such as Abu Qatada, despite all the problems created by Labour's human rights laws. The next Conservative government will scrap the Human Rights Act, and introduce a British Bill of Rights. This will break the formal link between British courts and the European Court of Human Rights, and make our Supreme Court the ultimate arbiter of human rights matters in the UK. We will continue the £375 million modernisation of our courts system, reducing delay and frustration for the public. And we will continue to review our legal aid systems, so they can continue to provide access to justice in an efficient way.

Preventing terrorism, countering extremism

Our commitment to you:

Keeping you and your family safe is our overriding priority. The threat of extremism and terrorism remains serious, but with our tough, intelligent and comprehensive approach, we will confront and ultimately defeat it. We will:

- **strengthen the ability of the police and intelligence agencies to disrupt terrorist plots, so the authorities have all the tools they need to prevent attacks**
- **deal with online radicalisation and propaganda, so we can reduce the risk of young people being drawn into extremism and terrorism**
- **tackle all forms of extremism, including non-violent extremism, so our values and our way of life are properly promoted and defended.**
- **work closely with the Welsh Government and local partners to combat terrorism and extremism.**

The first duty of government is to keep you safe. We will always do whatever is necessary to protect the British people. We have protected and increased the budgets for the security and intelligence agencies and counter-terrorism policing. But the scale of the threat to our country from a number of terrorist groups remains serious, and the rise of ISIL in Syria and Iraq has created new havens for terrorists from which attacks against Britain can be planned, financed and directed.

However, the nature of the threat we face is making it more difficult for the security services to identify terrorist plots – especially thanks to new technology. We must always ensure our outstanding intelligence and security agencies have the powers they need to keep us safe. At the same time, we continue to reject any suggestions of sweeping, authoritarian measures that would threaten our hard-won freedoms. In the last year alone, we have given the authorities greater powers to disrupt and control the movements of people who want to travel abroad to fight, including strengthening powers to confiscate the passports of those seeking to travel to commit terrorism.

The next Conservative government will continue to take a tough, intelligent and comprehensive approach to preventing terrorism and confronting extremism. We will update our counter-terrorism laws wherever

necessary to make sure they properly reflect the threats we face.

Dealing with these threats is not just about new powers. It is about how we combat extremism in all its forms. We need to tackle it at root, before it takes the form of violence and terror. At the heart of our approach lies an uncompromising defence of British values, and a very simple message: in Britain, you do not just enjoy the freedom to live how you choose; you have a responsibility to respect others too.

Our plan of action:

We will strengthen counter-terrorism powers

We have strengthened counter-terrorism laws, including making it easier to stop British nationals travelling abroad to fight, and control the return of those who do. We will keep up to date the ability of the police and security services to access communications data – the ‘who, where, when and how’ of a communication, but not its content. Our new communications data legislation will strengthen our ability to disrupt terrorist plots, criminal networks and organised child grooming gangs, even as technology develops. We will maintain the ability of the authorities to intercept the content

of suspects’ communications, whilst continuing to strengthen oversight of the use of these powers. We will continue to work closely with the Welsh Government and local partners to combat terrorism and extremism.

We will confront all forms of extremism, including non-violent extremism

We have already reformed the Prevent strategy so that it focuses on non-violent as well as violent extremism. We will now go even further. We will outlaw groups that foment hate with the introduction of new Banning Orders for extremist organisations. These could be applied to dangerous organisations that fall short of the existing thresholds for proscription under terrorism

legislation. To restrict the harmful activities of extremist individuals, we will create new Extremism Disruption Orders. These new powers might, for instance, prevent those who are seeking to radicalise young British people online from using the internet or communicating via social media. We will develop a strategy to tackle the infiltration of extremists into our schools and public services. We will strengthen Ofcom’s role so that tough measures can be taken against channels that broadcast extremist content. We will enable employers to check whether an individual is an extremist and bar them from working with children. And we will take further measures to ensure colleges and universities do not give a platform to extremist speakers.

Dignity in your retirement

Our commitment to you:

If you have worked hard during your life, saved, paid your taxes and done the right thing, you deserve dignity and security when you retire. We want Britain to be the best country in which to grow old. We will:

- **take the family home out of Inheritance Tax** for all but the richest by raising the effective threshold for married couples and civil partners to £1 million
- continue to **increase the State Pension** through our triple lock, so it rises by at least 2.5 per cent, inflation or earnings, whichever is highest
- reward saving by **introducing a new single-tier pension**
- give you **the freedom to invest and spend your pension however you like** – and let you pass it on to your loved ones tax-free
- **protect pensioner benefits**
- ensure Britain has a strong economy, so we can continue to protect the NHS and **make sure no-one is forced to sell their home to pay for care.**

Our pensioners have made this country what it is, and we believe that, in return, younger generations owe it to them to ensure they have dignity and security in their old age.

In office, Labour neglected the elderly. They raided pensions with a £150 billion stealth tax. One year they increased pensions by a paltry 75 pence. And they did nothing to give people control over their savings and pensions, or to stop them from having to sell their homes to pay for care. In place of these meagre pension increases, we have introduced the triple lock: the Basic State Pension will now always rise in line with whichever is higher – earnings, inflation or 2.5 per cent. Since 2010, we have seen the Basic Pension rise by £950. We have abolished the Default Retirement Age, so you can keep working as long as you like. We are replacing the Pension Credit – basically a means test – with a new Single-Tier Pension: whatever people save, they will keep. And we have introduced a cap on residential social care costs: no one will have to sell their home to pay for care. On top of all this, we have scrapped compulsory annuities, giving people complete control over their pension pots; kept all pensioner benefits; and protected NHS spending in England.

In the next five years, as our country recovers and our elderly population grows, we will continue to put pensioners at the heart of our long-term economic plan.

Our plan of action:

We will look after you as you grow older

We will cap charges for residential social care in England from April 2016 and also allow deferred payment agreements, so no one has to sell their home. For the first time, individual liabilities will be limited, giving everyone the peace of mind that they will receive the care they need, and that they will be protected from unlimited costs if they develop very serious care needs – such as dementia.

We will guarantee your financial security as you grow older

We will keep the triple lock pension system. From April 2016 we are bringing in a Single Tier Pension; this will effectively abolish means-testing the pensions of people who have contributed all their lives. We will maintain all the current pensioner benefits including Winter Fuel

Payments, free bus passes, free prescriptions and TV licences for the next Parliament, while implementing the "temperature test" for Winter Fuel Payment so that expats in hot countries no longer receive it. And we will allow pensioners to access their pension savings and decide whether or not to take out an annuity, so they can make their own decisions about their money.

We will help you support your loved-ones

We have guaranteed that ISAs can now be passed on to a spouse tax-free, so that from this April they are no longer subject to Income Tax and Capital Gains Tax. We have abolished the 55 per cent tax on pension pots, so that

when the deceased is 75 or over any beneficiary only has to pay their marginal Income Tax rate – normally 20 per cent – when they draw down the pension. And we have enabled anyone who dies before the age of 75 to pass on their pension pot completely tax-free, so that beneficiaries will pay no tax on pensions they inherit or on the income they draw down. And we will take the family home out of tax for all but the richest by increasing the effective Inheritance Tax threshold for married couples and civil partners to £1 million, with a new transferable main residence allowance of £175,000 per person. This will be paid for by reducing the tax relief on pension contributions for people earning more than £150,000.

Stronger together: a Union for the 21st century

Our commitment to you:

The United Kingdom is the most successful political union the world has ever known. We believe the people of Wales deserve a clear devolution settlement that gives them a strong voice over their own affairs within a strong and successful United Kingdom. In order to achieve this, we will:

- *honour in full our St David's Day Agreement to **deliver a clearer, fairer and stronger devolution settlement for Wales***
- *honour in full our commitments to Scotland*
- *continue to build a Northern Ireland where politics works, the economy grows and society is strong*
- *give English and Welsh MPs a veto over matters only affecting England and Wales.*

England, Scotland, Wales and Northern Ireland – ours is the greatest union of nations the world has ever seen. Together we have done so much, and we can do much more. The Conservative Party is the party of the Union – and we will always do our utmost to keep our family of nations together.

The decision made by the people of Scotland last year to remain part of that family presented us with a unique opportunity to reshape and secure the future of the UK. We were clear that we wanted Wales to be at the heart of that process and this year we delivered on that promise through our St David's Day Agreement of further powers to Wales.

The St David's Day Agreement represents one of the biggest transfers of power in the history of Welsh devolution. It means more responsibility for the Welsh Assembly. It means more decisions taken here in Wales, and more opportunity for the Welsh people to hold their politicians to account. It also means that the politicians who spend taxpayers' money in Cardiff Bay must also be more responsible for raising it. We are committed to bringing forward all the powers outlined in the St David's Day Agreement. Together, these powers set the path to creating a clearer, stronger and fairer devolution settlement for Wales.

In the last five years we have proven that we are the party of the Union. In the next five we will go further, pushing power out beyond Westminster, Cardiff Bay, Holyrood and Stormont, so we keep our United Kingdom strong and secure for the long term.

Our plan of action:

We will build an enduring settlement for the United Kingdom

We will work to ensure a stable constitution that is fair to the people of England, Scotland, Wales, and Northern Ireland. We will strengthen and improve devolution for each part of our United Kingdom in a way that accepts that there is no "one-size fits all" solution: we will implement the Smith Commission and St David's Day Agreement or equivalent changes in the rest of the UK, including English and Welsh votes for English and Welsh laws.

We will honour in full our commitments to Wales

We will deliver a clearer, fairer and stronger devolution settlement for Wales. We will:

- introduce a far-reaching new Wales Bill to honour in full our commitments to the St David's Day Process.

- make Welsh devolution clearer, by bringing clarity to the division of powers between the Welsh Assembly in Cardiff and the UK Government in Westminster. We will do this by introducing a ‘reserved powers’ model, the system already used for the Scottish Parliament.
- make Welsh devolution fairer, by guaranteeing fair funding for Wales. We will do this by putting in place a floor in the level of relative Welsh Government funding in the expectation that the Welsh Government will hold a referendum on income tax raising powers. We will bring greater financial accountability to the Welsh Assembly by ensuring that the Welsh Government becomes responsible for raising more of the money it spends.
- make Welsh devolution stronger, through a historic transfer of powers to the Welsh Assembly. This will include control over the Assembly’s own affairs such as what the Assembly is called, its size and electoral system, elections and voting age. We will also transfer important economic powers over ports, energy consents and fracking licensing.
- Conservatives believe in pushing powers down to communities in Wales, not hoarding them in Cardiff Bay. We will support proposals like the Cardiff City Deal to decentralise decision making and give more powers to local people.
- consider the Smith Commission recommendations that are relevant to Wales.
- continue to reserve policing and justice as matters for the UK Parliament.

We will honour in full our commitments to Scotland

A new Scotland Bill will be in our first Queen’s Speech and will be introduced in the first session of a new Parliament. We will implement the recommendations of the Smith Commission so that more than 50 per cent

of the Scottish Parliament’s budget will be funded from revenues raised in Scotland and it will have significant new welfare powers to complement existing devolved powers in health and social care. We will provide the Scottish Parliament with one of the most extensive packages of tax and spending powers of any devolved legislature in the world. We will retain the Barnett formula as the basis for determining the grant to cover that part of the Scottish Parliament’s budget not funded by tax revenues raised in Scotland. We will agree new rules with the Scottish Government for how the block grant will be adjusted, to take account of the new devolved tax and welfare powers. And we will ensure that where responsibility for taxation has been devolved, tax changes only affect public spending in that part of the country.

We will continue to build a Northern Ireland where politics works, the economy grows and society is strong

We will maintain Northern Ireland’s position within the United Kingdom on the basis of the consent of its people. Our strong support for the political institutions established over the past two decades as a result of the various Agreements will continue. We will:

- put the safety and security of the people of Northern Ireland as our highest priority. We will develop and implement our strategy to combat terrorism, giving the strongest possible support for the brave men and women of the Police Service of Northern Ireland.
- work to implement fully and faithfully the historic Stormont House Agreement to enable devolution to function more effectively; to deal with the legacy of the past; and to make progress on divisive issues such as flags and parading.
- continue to work closely with the Northern Ireland Executive to implement commitments in the 2013 economic pact to rebalance the economy and to build a more united and stronger society.

- complete the devolution of Corporation Tax powers to the Assembly, consistent with the Executive fulfilling its commitments on finance, welfare reform and efficiencies in the Stormont House Agreement.

We will give English and Welsh MPs a veto over matters only affecting England and Wales

We will maintain the Westminster Parliament as the UK and England’s law-making body. But we want Parliament to work in a way that ensures decisions affecting England, or England and Wales, can only be taken with the consent of the majority of MPs representing constituencies in England, or in England and Wales. We will end the manifest unfairness whereby Scotland is able to decide its own laws in devolved areas, only for Scottish MPs also to be able to have the potentially decisive say on similar matters which affect only England and Wales. We will maintain the integrity of the UK Parliament by ensuring that MPs from all parts of the UK continue to deliberate and vote together, including to set overall spending

levels. Welsh MPs will continue to be powerful voices for Wales on issues affecting Welsh people including cross-border issues. We will:

- change parliamentary procedures so that the detail of legislation affecting only England or England and Wales will be considered by a Committee drawn in proportion to party strength in England or England and Wales.
- add a new stage to how English or English and Welsh legislation is passed; no bill or part of a bill relating only to England or England and Wales would be able to pass to its Third Reading and become law without being approved through a legislative consent motion by a Grand Committee made up of all English MPs, or all English and Welsh MPs.
- extend the principle of English and Welsh consent to financial matters such as how spending is distributed within England and Wales and to taxation.

Real change in our relationship with the European Union

Our commitment to you:

For too long, your voice has been ignored on Europe. We will:

- **give you a say over whether we should stay in or leave the EU, with an in-out referendum by the end of 2017**
- **commit to keeping the pound and staying out of the Eurozone**
- **reform the workings of the EU, which is too big, too bossy and too bureaucratic**
- **reclaim power from Brussels on your behalf and safeguard British interests in the Single Market**
- **back businesses to create jobs in Britain by completing ambitious trade deals and reducing red tape.**

The EU needs to change. And it is time for the British people – not politicians – to have their say. Only the Conservative Party will deliver real change and real choice on Europe, with an in-out referendum by the end of 2017.

Labour failed to give you a choice on the EU. They handed over major new powers to Brussels without your consent, and gave away £7 billion of the British rebate. We have taken action in Europe to promote your economic security. We cut the EU budget for the first time ever, saving British taxpayers £8.15 billion. We took Britain out of Eurozone bailouts, including for Greece – the first ever return of powers from Brussels. Our Prime Minister vetoed a new EU treaty that would have damaged Britain's interests. And we have pursued a bold, positive, pro-business agenda, exempting smallest businesses from red tape, promoting free trade, and pushing to extend the Single Market to new sectors, like digital.

But there is much more to do. The EU is too bureaucratic and too undemocratic. It interferes too much in our daily lives, and the scale of migration triggered by new members joining in recent years has had a real impact on local communities. We are clear about what we want from Europe. We say: yes to the Single Market. Yes to turbo-charging free trade. Yes to working together where we are

stronger together than alone. Yes to a family of nation states, all part of a European Union – but whose interests, crucially, are guaranteed whether inside the Euro or out. No to 'ever closer union.' No to a constant flow of power to Brussels. No to unnecessary interference. And no, of course, to the Euro, to participation in Eurozone bail-outs or notions like a European Army.

It will be a fundamental principle of a future Conservative Government that membership of the European Union depends on the consent of the British people – and in recent years that consent has worn wafer-thin. That's why, after the election, we will negotiate a new settlement for Britain in Europe, and then ask the British people whether they want to stay in the EU on this reformed basis or leave. David Cameron has committed that he will only lead a government that offers an in-out referendum. We will hold that in-out referendum before the end of 2017 and respect the outcome.

So the choice at this election is clear: Labour and the Liberal Democrats won't give you a say over the EU. UKIP can't give you a say. Only the Conservative Party will deliver real change in Europe – and only the Conservatives can and will deliver an in-out referendum.

Our plan of action:

We will let you decide whether to stay in or leave the EU

We will legislate in the first session of the next Parliament for an in-out referendum to be held on Britain's membership of the EU before the end of 2017. We will negotiate a new settlement for Britain in the EU. And then we will ask the British people whether they want to stay in on this basis, or leave. We will honour the result of the referendum, whatever the outcome.

We will protect Britain's economy

We will protect our economy from any further integration of the Eurozone. The integration of the Eurozone has raised acute questions for non-Eurozone countries like the United Kingdom. We benefit from the Single Market and do not want to stand in the way of the Eurozone resolving its difficulties. Indeed, given the trade between Britain and the Eurozone countries we want to see these economies returning to growth. But we will not let the integration of the Eurozone jeopardise the integrity of the Single Market or in any way disadvantage the UK.

We will reclaim powers from Brussels

We want to see powers flowing away from Brussels, not to it. We have already taken action to return around 100 powers, but we want to go further. We want national parliaments to be able to work together to block unwanted European legislation. And we want an end to our commitment to an 'ever closer union,' as enshrined in the Treaty to which every EU country has to sign up. Furthermore, we will continue to ensure that defence policy remains firmly under British national control, maintaining NATO and the transatlantic relationship as the cornerstones of our defence and security policy.

We will scrap the Human Rights Act

We will scrap Labour's Human Rights Act and introduce a British Bill of Rights which will restore common sense to the application of human rights in the UK. The Bill will remain faithful to the basic principles of human rights, which we signed up to in the original European Convention on Human Rights. It will protect basic rights, like the right to a fair trial, and the right to life, which are an essential part of a modern democratic society. But it will reverse the mission creep that has meant human rights law being used for more and more purposes, and often with little regard for the rights of wider society. Among other things the Bill will stop terrorists and other serious foreign criminals who pose a threat to our society from using spurious human rights arguments to prevent deportation.

We will take action in Europe to make you better off

We want an EU that helps Britain move ahead, not one that holds us back. We have already succeeded in exempting our smallest businesses from new EU regulations, and kicked-off negotiations for a massive EU trade deal with the USA, which could be worth billions of pounds to the UK economy. We will build on this. We want to preserve the integrity of the Single Market, by insisting on protections for those countries that have kept their own currencies. We want to expand the Single Market, breaking down the remaining barriers to trade and ensuring that new sectors are opened up to British firms. We want to ensure that new rules target unscrupulous behaviour in the financial services industry, while safeguarding Britain as a global centre of excellence in finance. So we will resist EU attempts to restrict legitimate financial services activities. We will press for lower EU spending, further reform of the Common Agricultural Policy and Structural Funds, and for EU money to be focused on promoting jobs and growth.

A Britain standing tall in the world

Our commitment to you:

Everything we do around the world will be driven by a determination to protect your security and help you prosper. We will:

- *ensure Britain is a major player on the world stage, using diplomacy to protect your interests, uphold British values and tackle threats to your security and prosperity*
- *help generate new trade, investment and job opportunities, to benefit you and your family*
- *maintain our world class Armed Forces so they continue to guarantee your security*
- *uphold our commitment to spend 0.7 per cent of gross national income on international development.*

Economic security and national security are two sides of the same coin. Without one, you cannot have the other. Our prosperity depends upon Britain remaining an active, outward-looking nation, one that is engaged with the world, not looking in on itself. We will maintain Britain's strong global role and our capacity to project UK power and values around the world.

Labour's Great Recession weakened Britain on the world stage. They left a £38 billion black hole in the defence budget, went 12 years without conducting a Strategic Defence Review, and, at times, failed to provide our Armed Forces with the equipment they needed in Afghanistan. They shut down over 30 British diplomatic missions, failed to plan properly for Iraq's reconstruction, ignored trade and investment opportunities overseas, and neglected vital relationships.

We have strengthened Britain's influence in the world. The National Security Council that we established ensures proper, strategic decision-making at the top of government. We have boosted exports to emerging markets, opened new diplomatic posts in Africa, Asia and Latin America, and led the world in promoting women's rights and tackling sexual violence in conflict. We have balanced the defence budget and set out a clear strategy to defend our nation for the long term.

We and our allies face major challenges: Islamist extremism, an aggressive Russia, economic uncertainty in the Eurozone, nuclear proliferation and infectious diseases. A Conservative government will tackle these challenges. We will use our membership of NATO, the EU, the Commonwealth, our UN Security Council seat, our Special Relationship with the USA, our intelligence agencies, vital institutions like the BBC World Service and British Council, and the strong personal links between our diaspora communities and other countries, to achieve the best for Britain.

We will back this up with UK military power and international aid. Our long-term economic plan will ensure we have the economic strength to maintain our world-class Armed Forces, to uphold our national security and project power globally. Aid helps prevent failed states from becoming havens for terrorists. It builds long-term markets for our businesses, by promoting global prosperity, and reduces migration pressures. So we will maintain our commitment to tackling poverty, conflict and disease around the world.

A stronger voice for our nation on the world stage

We will keep you secure

We will: tackle global terrorism and the poisonous ideology of Islamist extremism, while taking a patient, long-term approach to preventing conflict and state failure. We will work with our partners to address threats to UK security, including the spread of nuclear, chemical and biological weapons, pandemic diseases, the illegal drugs trade, piracy and organised crime. We will

- work for peace, stability and an inclusive settlement in Syria and Iraq; and pursue a comprehensive political and military strategy to defeat ISIL
- uphold the sovereignty, integrity and capacity of Ukraine, and continue to reject Russia's illegal annexation of Crimea
- stand shoulder to shoulder with our NATO allies, reassuring all its members – especially those closest to Russia – of their security, and continue to support the Euro-Atlantic path for Western Balkan nations
- ensure that the significant achievements of our Armed Forces in Afghanistan are maintained; and support the Government of Afghanistan in ensuring that the country remains stable and never again becomes a haven for international terrorists
- support a two-state solution to the Israeli-Palestinian conflict, robustly defending the right of Israel to protect its security, while continuing to condemn illegal settlement building, which undermines the prospects for peace
- protect global security by helping to lead international efforts to prevent Iran from obtaining a nuclear weapon; and work to ensure that North Korea ends its development of nuclear weapons.

We will help make you better off

Over the last five years, we have used foreign policy to boost our prosperity. UK exports to China have more than doubled since 2009. We will do more, using the new embassies and diplomatic posts we have opened to connect

Britain to the fastest-growing economies in the world. We will push for freer global trade, concluding major trade deals with the US, India and Japan and reinvigorating the World Trade Organisation. As part of our drive to attract more investment into the UK and increase British exports, we will:

- build on our strong relationship with India, push for an ambitious EU-India trade deal and support India's bid for permanent representation on the UN Security Council
- strengthen our economic links with China, doubling support for British firms selling goods there and championing an EU-China trade deal.

We will stand up for British values

Our long-term security and prosperity depend on a stable international system that upholds our values. Over the last five years, we have stood up for what we believe in: intervening to stop a massacre in Libya, leading the world in tackling sexual violence in conflict, and helping women and children who have fled violence in Syria. We will continue this leadership. We will stand up for the freedom of people of all religions – and non-religious people – to practise their beliefs in peace and safety, for example by supporting persecuted Christians in the Middle East. We will strengthen the Commonwealth's focus on promoting democratic values and development. We will drive forward the Preventing Sexual Violence in Conflict Initiative. We will support global processes on arms control. And we will continue to support universal human rights. We will:

- uphold our Special Relationship with the USA and further strengthen our ties with our close Commonwealth allies, Australia, Canada and New Zealand
- uphold the democratic rights of the people of Gibraltar and the Falkland Islands to remain British, for as long as that is their wish, and protect our Overseas Territories

- stand up for the rule of law and human rights in Zimbabwe
- support a democratic transition in Burma
- promote reconciliation and human rights in Sri Lanka, including through supporting the UN

investigation into war crimes, which the Prime Minister was instrumental in securing following his historic visit to Jaffna

- actively support Cypriots to find a peaceful and lasting settlement to reunite their island.

Keeping Britain safe

Our plan of action:

We will protect our nation

We will continue to keep our Armed Forces strong so they can continue to keep you safe. Conservatives will maintain a strong defence footprint within Wales and will continue to recognise and support the historic contribution of forces personnel within Wales. We will maintain the size of the regular armed services and not reduce the army to below 82,000. We will retain the Trident continuous at sea nuclear deterrent to provide the ultimate guarantee of our safety and build the new fleet of four Successor Ballistic Missile Submarines – securing thousands of highly-skilled engineering jobs in the UK. We will work closely with our allies to continue to strengthen NATO – supporting its new multi-national rapid response force. We will maintain our global presence, strengthening our defence partnerships in the Gulf and Asia. Later this year, we will hold a National Security Strategy and Strategic Defence and Security Review to plan for the future.

We will maintain a balanced defence budget and give our Armed Forces the cutting-edge equipment they need

We can only have strong, well-funded Armed Forces by continuing to build a stronger economy. We have the second largest defence budget in NATO and the largest in the EU. We are meeting NATO's two targets: that each country should spend two per cent of its gross national income on defence, and of that spending 20 per cent should go on major equipment. We have made commitments for the equipment plan to be funded at one per cent above inflation for the next Parliament. We plan to invest at least £160 billion in new military equipment over the next decade:

as well as our six new Type 45 destroyers, we will build a class of seven Astute submarines and buy the Joint Strike Fighter, Scout armoured vehicles, Type 26 frigates and new Apache attack helicopters. We will bring both of our new Aircraft Carriers – HMS Queen Elizabeth and HMS Prince of Wales, the largest vessels the Royal Navy has ever possessed – into service, so we have one available for use at all times. We will continue to seek value for money in defence procurement, recognising the important contribution that the UK defence industry makes to our prosperity.

We will maintain strong, modern Armed Forces

Modern, flexible Armed Forces need strong reserve capacity, alongside strong regular forces. We have invested significantly in our reserves, and we will deliver on our commitment to expand them to 35,000. We will continue to invest in our cyber defence capabilities. We will also provide more opportunities for talented people from all communities and walks of life to serve their country. We will ensure our Armed Forces overseas are not subject to persistent human rights claims that undermine their ability to do their job.

We will continue to honour the Armed Forces Covenant

We have honoured our commitment to enshrine the Armed Forces Covenant in law and done much to support our service men and women. We have delivered better accommodation for service families, helped service men and women buy their own home, and ensured that children of members of the Armed Forces benefit from the pupil premium. We have delivered proper mental health support and priority access to medical treatments for veterans. To ensure that those who serve can enjoy

greater economic security, we have boosted allowances and tax reliefs. We have protected pensions for our service men and women. We have ensured that injured service men and women have access to the latest prosthetics and world-class rehabilitation facilities. And we have used £450 million of LIBOR fines to support the Armed Forces community. The money has been used to support a wide range of charities and good causes, from providing better play facilities for the children of service families, to helping rehabilitation through sport for injured veterans. We pressed for the introduction of the Arctic Star medal – for veterans of the Arctic Convoys – and

Bomber Command Clasp, to ensure proper recognition for those who risked their lives to keep us free. We will build on this proud record, implementing Lord Ashcroft's recommendations on the way the nation fulfils its obligations to veterans. We will work to address hearing loss among veterans. And we will continue to support the unsung heroes of the Armed Forces community: the partners and families of those who serve.

Tackling global challenges to make you safer and more prosperous

Our plan of action:

We will continue to honour our commitments

Tackling global poverty is both the right thing to do and in Britain's interests. We have delivered on our promises to meet the UN target of spending 0.7 per cent of national income as aid and to enshrine this in law. We will continue to meet the 0.7 per cent target, maintain an independent Department for International Development and keep aid untied. Our aid budget meets the OECD aid rules, and we will actively engage in international discussions to ensure that these rules fully reflect the importance of peace, stability and effective institutions for reducing poverty. We will insist that every government and organisation we fund fully meets global transparency standards.

We will save lives

By 2020, we will save 1.4 million children's lives, by immunising 76 million children against killer diseases. We will help at least 11 million children in the poorest countries gain a decent education, improve nutrition for at least 50 million people, who would otherwise go hungry; and help at least 60 million people get access to clean water and sanitation, to stop terrible diseases. We will continue to lead the response to humanitarian emergencies, and establish a means to respond rapidly to crises. Our leading role in dealing with the recent outbreak of Ebola in West Africa is a good example of how our aid programme helps protect Britain from serious threats, while also helping countries tackle major emergencies which put their stability at risk. We will lead a major new global programme to accelerate the development of vaccines and drugs to eliminate the

world's deadliest infectious diseases, while investing to save lives from malaria and working to end preventable child and maternal deaths. We will expand payment by results and ensure all money to governments is clearly earmarked for specific purposes.

We will tackle the causes of poverty

We will push for new global goals to eradicate extreme poverty by 2030 and promote human development, gender equality and good governance. We will work to prevent climate change and assist the poorest in adapting to it. As the route out of poverty is about much more than just aid, we will boost growth and jobs, making it easier for people to start up businesses and trade freely with each other. We will continue to promote the golden thread of democracy, the rule of law, property rights, a free media and open, accountable institutions. We will promote girls' education, encourage equal access to property rights and work to achieve access to family planning for everyone who wants it. We will continue to lead efforts to tackle violence against women and girls, end FGM and combat early and forced marriage, both at home and abroad.

We will help you fight poverty

Our International Citizen Service has given thousands of young Brits the opportunity to volunteer abroad. We will triple it in size. We will also double our successful Aid Match scheme, which matches donations to charity from the aid budget. We will boost partnerships between UK institutions and their counterparts in the developing world, and help people in the UK give or lend money directly to individuals and entrepreneurs around the world.

Conclusion

SO THIS IS OUR DETAILED PLAN FOR BRITAIN.

Our plan to entrench the progress of the past five years. Our plan for you and your family, at every stage of your life.

IT IS UNDERPINNED BY SOME SIMPLE CONSERVATIVE VALUES.

Those who work hard and do the right thing must be rewarded. Everyone should be able to rise as high as their talents and effort will take them. We measure our success not just in how we show our strength abroad, but in how we care for the weakest and most vulnerable at home.

ABOVE ALL, RUNNING THROUGH THIS PLAN IS A TRUE BELIEF IN BRITAIN.

In the past five years, as so often before in our history, we have once again defied the expectations of the world to rise up and meet our challenges. The British character is renewed every day by the millions who work hard, raise their families, care for those who need help, who do the right thing – and make this country what it is.

THIS MANIFESTO IS ABOUT IMPROVING THE LIVES OF EACH AND EVERY ONE OF THESE PEOPLE.

Together we have come so far. If we stick to our long-term plan, we can secure a better future for you and your family. So let us keep moving forward; and set our sights on making our great country greater still.

**ARWEINYDDIAETH GREF
CYNLLUN ECONOMAIDD CLIR
DYFODOL MWY SICR A GWELL
I GYMRU**

Cynnwys

RHAGAIR gan David Cameron – Arweinydd y Blaid Geidwadol.....	7
Y Ceidwadwyr Cymreig: Uchelgeisiol dros Gymru, cyflawni dros Gymru.....	9
1. CYNLLUN ECONOMAIDD I'CH HELPU CHI A'CH TEULU	
Economi gref i'ch helpu chi a'ch teulu.....	11
Gwell ffyrdd, trenau a chyfathrebu modern.....	15
2. SWYDDI I BAWB	
Swyddi i bawb.....	19
3. TORRI EICH TRETHI, GWNEUD LLES YN DECACH A RHEOLI MEWNFUDO	
Torri eich trethi a chreu system les decach.....	25
Rheoli mewnfudo sydd o fudd i Brydain.....	27
4. YR YSGOLION A'R YSBYTAI GORAU I CHI A'CH TEULU	
Rhoi'r dechrau gorau mewn bywyd i'ch plentyn.....	31
Diogelu a gwella ein Gwasanaeth Iechyd Gwladol.....	33
Eich galluogi i fwynhau ein treftadaeth, creadigrwydd a chwaraeon.....	35
Eich helpu i adeiladu'r Gymdeithas Fawr.....	36
Sicrhau bod y Llywodraeth yn gweithio'n well i chi.....	38
5. CARTREF A CHYMDOGAETH SICR	
Eich helpu i brynu eich cartref eich hun.....	41
Gwarchod a gwella ein hamgylchedd naturiol.....	43
Gwarantu cyflenwadau ynni glân, fforddiadwy a sicr i chi.....	44
Ymladd yn erbyn troseddau ac amddiffyn dioddefwyr.....	47
Atal terfysgaeth a gwrthod eithafiaeth.....	51
6. URDDAS WRTH YMDDEOL	
Urddas wrth ymddeol.....	55
7. CADW EIN GWLAD YN DDIOGEL	
Yn gryfach gyda'n gilydd: Undeb ar gyfer yr 21ain ganrif.....	57
Newid gwirioneddol yn ein cydberthynas â'r Undeb Ewropeaidd.....	59
Prydain uwch ei bri yn y byd.....	63
Llais cryfach i'n cenedl ar y llwyfan byd-eang.....	64
Cadw Prydain yn ddiogel.....	65
Mynd i'r afael â heriau byd-eang er mwyn sicrhau eich bod yn fwy diogel ac yn fwy llewyrchus.....	66
CASGLIAD	69

Mae gennym gynllun ar gyfer pob cam o'ch bywyd:

I GAEL Y DECHRAU GORAU MEWN BYWYD

Bydd y Ceidwadwyr Cymreig yn gwario mwy ar y GIG yng Nghymru ac yn ei gwneud yn haws i chi weld eich meddyg teulu – fel eich bod yn gwybod y gallwch bob amser gael gafael ar wasanaeth iechyd am ddim o'r radd flaenaf pan mae ei angen arnoch fwyaf.

I'CH BLYNYDDOEDD YSGOL

Bydd y Ceidwadwyr Cymreig yn ariannu ysgolion yng Nghymru yn uniongyrchol, gan rymuso rhieni, athrawon a llywodraethwyr – er mwyn sicrhau bod gennych y sgiliau sydd eu hangen arnoch i lwyddo.

I GAEL EICH SWYDD GYNTAF

Byddwn yn sicrhau nad oes unrhyw un sy'n ennill llai na £12,500 yn talu unrhyw Dreth Incwm o gwbl ac yn deddfu i sicrhau bod gennym 'Isafswm Cyflog Di-dreth'; ac yn parhau i greu system les decach lle caiff budd-daliadau eu capio i'r lefel sy'n gwneud i waith dalu – fel eich bod yn cael eich gwobrwyo am weithio'n galed a gwneud y peth iawn.

WRTH I CHI FAGU EICH TEULU

Bydd y Ceidwadwyr Cymreig yn eich helpu i gamu ar yr ysgol dai a'i dringo – fel eich bod yn gallu gweithio tra bod gennych y sicrwydd o gael eich cartref eich hun i fagu eich teulu ynddo.

WRTH I CHI FYND YN HŶN

Ni fyddwn yn cynyddu TAW, cyfraniadau Yswiriant Gwladol na Threth Incwm ond byddwn yn cynyddu'r trothwy Treth Incwm 40c i £50,000 ac yn sicrhau nad yw cartref y teulu yn cael ei drethu drwy gynyddu'r trothwy Treth Etifeddiaeth ar gyfer parau priod a phartneriaid sifil i £1 filiwn – fel eich bod yn gallu cadw mwy o'ch incwm a'i drosglwyddo i genedlaethau'r dyfodol.

A PHAN FYDDWCH YN YMDDEOL

Byddwn yn parhau i gynyddu Pensiwn Sylfaenol y Wladwriaeth 2.5 y cant o leiaf drwy'r clo triphlyg, yn rhoi'r rhyddid i chi ddefnyddio eich cynilion pensiwn fel y dymunwch a'u trosglwyddo'n ddi-dreth a byddwn yn capio'r swm y gellir ei godi am eich gofal preswyl - fel y gallwch fwynhau'r urddas a'r sicrwydd rydych yn eu haeddu yn eich henaint.

Bydd y Llywodraeth Geidwadol nesaf yn sicrhau dyfodol gwell i chi, eich teulu a Phrydain.

Rhagair

Dros y pum mlynedd diwethaf, rydym wedi sicrhau bod ein gwlad ar y trywydd iawn unwaith eto. Bum mlynedd yn ôl, roedd Prydain ar y dibyn. Fel y dywedodd Gweinidog y Trysorlys ymadawol y Blaid Lafur yn gwbl ddiffuant, 'does dim arian'. Ers hynny, rydym wedi trawsnewid y sefyllfa.

Erbyn hyn, mae Prydain yn un o'r economïau mawr sy'n tyfu gyflymaf yn y byd. Rydym yn llwyddo i gael ein cyllid cenedlaethol o dan reolaeth unwaith eto. Rydym wedi haneru ein diffyg fel cyfran o'n heconomi. Mae mwy o bobl mewn gwaith nag erioed o'r blaen. Mae Prydain yn ôl ar ei thraed, yn gryf ac yn tyfu'n gryfach bob dydd.

Nid drwy ddamwain y mae hyn wedi digwydd. Mae o ganlyniad i benderfyniadau anodd a gweithio drwy ein cynllun economaidd hirdymor yn amyneddgar. Yn anad dim, mae'n ffrwyth ymdrech genedlaethol glodwiw, lle mae pawb wedi gwneud aberth a chwarae eu rhan.

Mae'r Ceidwadwyr yn credu'n gryf mai nid drwy gamau llywodraeth yn unig y mae ein gwlad yn cyrraedd yr uchelfannau, ond drwy allu, dyfeisgarwch a gwaith caled pobl Prydain - ac felly y bu'r pum mlynedd diwethaf.

Gallwn fod yn falch o'r hyn rydym wedi'i gyflawni gyda'n gilydd hyd yma ac yn hynod falch, wrth i ni wneud penderfyniadau anodd ar wariant cyhoeddus, ein bod wedi diogelu'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol, gyda 9,500 yn fwy o feddygon a 6,900 yn fwy o nyrsys, ac wedi sicrhau bod cynnydd hael ym Mhensiwn y Wladwriaeth.

Mae ein cyfeillion a'n cystadleuwyr dramor yn edrych ar Brydain ac yn gweld gwlad sy'n rhoi trefn ar bethau, gwlad sydd ar gynydd. Maent yn gweld gwlad sy'n credu ynddi'i hun. Ond mae ein hadferiad cenedlaethol yn dal i fynd rhagddo. Mae'n sefyllfa fregus a gallai'r penderfyniadau anghywir wrthdroi hynny'n hawdd.

Felly'r cwestiwn canolog yn yr etholiad hwn yw: sut rydym yn cynnal ein hadferiad economaidd, y mae ein huchelgeisiau ar gyfer ein gwlad yn dibynnu arno? A sut rydym yn sicrhau bod yr adferiad o fudd i bob un o'n dinasyddion, ar bob cam o'u bywydau?

Mae'r Maniffesto hwn yn amlinellu ein cynllun i wneud hynny. Mae'n gynllun er dyfodol gwell - i chi a'ch teulu. Mae'n gynllun ar gyfer pob cam o'ch bywyd. I'ch baban bach newydd, bydd y gofal meddygol gorau yn y byd. I'ch plentyn, bydd lle mewn ysgol ragorol. Wrth i chi chwilio am eich swydd gyntaf, rydym yn creu economi iach sy'n cynnig gyrfa dda i chi ag incwm boddhaol. Wrth i chi chwilio am eich cartref cyntaf, byddwn yn sicrhau bod y Llywodraeth yno i'ch helpu. Wrth i chi fagu teulu, byddwn yn eich helpu gyda gofal plant. Wrth i chi fynd yn hŷn, byddwn yn sicrhau bod gennych urddas wrth ymddeol. Drwyddi draw, byddwn yn sicrhau, os byddwch chi neu eich teulu yn mynd yn sâl, y byddwch bob amser yn gallu dibynnu ar ein Gwasanaeth Iechyd Gwladol annwyl i roi'r gofal gorau posibl i chi.

Ac, mewn byd sy'n fwyfwy peryglus ac ansicr, byddwn yn cyflawni dyletswydd fwyaf sylfaenol llywodraeth - amddiffyn ein gwlad a'i chadw'n ddiogel.

Ond mae'r holl bethau hyn yn dibynnu ar economi gref sy'n tyfu. Felly, wrth i chi ystyried sut i bleidleisio, gobeithio y byddwch yn gofyn y cwestiwn hwn: pa blaid sydd yn y sefyllfa orau i gadw ein heconomi yn gryf? Y tîm sy'n gyfrifol am yr economi hon sy'n tyfu a welwn heddiw, a wnaeth greu mwy o swyddi ers 2010 na'r Undeb Ewropeaidd i gyd gyda'i gilydd; neu'r blaid a adawodd economi yn deilchion dim ond bum mlynedd fer yn ôl?

Nawr yw'r amser i adeiladu ar y cynnydd rydym wedi'i wneud, nid ei roi yn y fantol. Mae'r Maniffesto hwn yn gynllun gweithredu - cynllun i fynd â'n gwlad wych ymhellach. Yn anad dim, mae'n gynllun i chi.

Gobeithio y byddwch yn ei gefnogi, fel ein bod, gyda'n gilydd, yn gallu gorffen y gwaith rydym wedi'i ddechrau.

Dial Cunn

Y Ceidwadwyr Cymreig: Uchelgeisiol dros Gymru, cyflawni dros Gymru

Ar 7fed Mai, bydd pleidleiswyr ledled Cymru yn lleisio barn yn yr Etholiad Cyffredinol pwysicaf ers cenhedlaeth. Ni fu mwy yn y fantol i'n cenedl erioed.

Bum mlynedd yn unig ar ôl i ni sefydlu Llywodraeth, mae Cymru wedi profi trobwynt. Heddiw, mae ein heconomi yn tyfu'n gyflymach nag unrhyw ran arall o'r DU y tu hwnt i Lundain. Mae'r buddsoddiad a wneir mewn busnesau yn uwch na'i anterth cyn y dirwasgiad ac mae 22,400 o fusnesau newydd wedi cael eu creu.

Mae pobl ledled Cymru yn dechrau gweld yr adferiad economaidd yn dwyn ffrwyth go iawn. Mae cyflogau'n cynyddu, mae mwy nag 1.2 miliwn yn fwy o bobl yn cadw mwy o'u henillion ac nid oes yn rhaid i 150,000 o'r rheini ar yr incymau isaf yng Nghymru dalu unrhyw dreth incwm mwyach. Mae mwy o blant yn tyfu i fyny gan weld model rôl yn mynd allan i weithio bob dydd ac mae miloedd yn fwy o deuluoedd yn cael budd o dawelwch meddwl a sicrwydd cyflog rheolaidd. Mae mwy i'w wneud o hyd, ond diolch i'r penderfyniadau anodd a chyfrifol a wnaed gennym i ailgydbwysu ein heconomi nôl yn 2010, mae Cymru ar y trywydd iawn.

Ac felly mae dewis clir yn wynebu pobl Cymru fis Mai: aros gyda'r Ceidwadwyr Cymreig a'n cynllun hirdymor uchelgeisiol i Gymru sy'n gweithio, neu roi'r cyfan yn y fantol gydag anhrefn ac ansefydlogrwydd Llywodraeth Ed Miliband a gynhelir gan yr SNP.

Rydym yn gwybod beth mae'r Blaid Lafur yn ei olygu i Gymru. O dan 13 mlynedd o Lywodraethau Llafur esgeulus yn San Steffan a Bae Caerdydd, gwnaeth economi Cymru ddirywio: cynyddodd diweithdra'n sylweddol, diryiodd busnesau a diwydiannau yng Nghymru ac aeth Cymru yn dlotach. Cymerodd y Blaid Lafur Gymru yn ganiataol a phobl Cymru a wnaeth ddioddef. Oherwydd, pan ddaw hi'n ben, nid yw Cymru byth yn golygu digon i'r Blaid Lafur.

Dros y pum mlynedd diwethaf, mae'r Ceidwadwyr Cymreig wedi dangos pa mor gryf yw ein hymrwymiad i Gymru. Rydym wedi buddsoddi mwy o arian mewn prosiectau seilwaith mawr yng Nghymru nag erioed. Daethom ag uwchgynhadledd NATO ac uwchgynhadledd buddsoddi rhyngwladol i Gymru. Gwnaethom frwydro i drydaneiddio llinellau De Cymru a'r Cymoedd a gwnaethom amlinellu'r pecyn mwyaf cadarn ac uchelgeisiol o ddatganoli pellach i Gymru mewn cenhedlaeth. Dro ar ôl tro, o ran y materion mawr sy'n bwysig i Gymru, dim ond siarad y mae'r Blaid Lafur yn ei wneud, mae'r Ceidwadwyr Cymreig yn gweithredu.

Y Ceidwadwyr Cymreig sydd â'r record dda. Ni sydd â'r tîm. Ni sydd â'r weledigaeth a'r uchelgais. Y Maniffesto hwn yw ein cynllun i Gymru gan wir Blaid Cymru.

Dim ond y Ceidwadwyr Cymreig a all gyflawni'r cynllun hwn i sicrhau dyfodol Cymru. Gobeithio y byddwch yn aros gyda ni ac yn ein helpu i sicrhau bod Cymru yn cyflawni ei thynged i fod yn llwyddiant disglair.

Stephen Crabb *Andrew RT Davies*

Ysgrifennydd Gwladol Cymru, Stephen Crabb (dde) ac Arweinydd y Ceidwadwyr Cymreig yng Nghynulliad Cenedlaethol Cymru, Andrew RT Davies AC (chwith).

Economi gref i'ch helpu chi a'ch teulu

Ein hymrwymiad i chi:

Eich swydd, eich cartref, y morgais rydych yn ei dalu, yr ysgol y mae eich plant yn mynd iddi, eich ysbyty lleol, eich pensiwn – mae pob un ohonynt yn dibynnu ar economi gref. Felly byddwn yn parhau i weithio drwy ein cynllun economaidd hirdymor er mwyn sicrhau bod pobl ledled Cymru yn gweld budd yr adferiad economaidd. Byddwn yn:

- **cadw ein heconomi'n ddiogel drwy sicrhau gwaged er mwyn i ni ddechrau talu ein dyledion**
- **cynyddu'r Lwfans Personol di-dreth i £12,500 a'r trothwy Treth Incwm 40c i £50,000**
- **ymrwymo i gadw TAW, cyfraniadau Yswiriant Gwladol a Threth Incwm yn ddigyfnewid**
- **atal achosion o efadu treth ac osgoi treth yn ymosodol a sicrhau bod y rheini sy'n gallu fforddio talu'r symiau mwyaf yn gwneud hynny**
- **ailgydbwyo ein heconomi, fel bod Cymru yn llwyddiant economaidd disglair**
- **cyflawni ein huchelgais i fod yr economi fawr fwyaf ffyniannus yn y byd erbyn y 2030au.**

Ein cynllun economaidd hirdymor yw trawsnewid economi Prydain. Bum mlynedd yn ôl, roedd Prydain mewn sefyllfa fregus yn sgil Dirwasgiad Mawr y Blaid Lafur ac ni chafwyd effaith fwy ysgytwol nag yng Nghymru. Yn 2014, y DU oedd yr economi ddatblygedig fawr a oedd yn tyfu gyflymaf a Chymru oedd y rhan o'r DU a oedd yn tyfu gyflymaf y tu hwnt i Lundain. Bum mlynedd yn ôl, roedd y diffyg yn y gyllideb yn fwy na 10 y cant o gynnyrch domestig gros (GDP), yr uchaf erioed yn ystod cyfnod o heddwch yma, ac roedd y ddyled genedlaethol yn mynd allan o reolaeth; heddiw, mae'r diffyg wedi haneru a bydd dyled fel cyfran o incwm cenedlaethol yn dechrau gostwng yn ystod y flwyddyn ariannol hon.

Mae diwydiannau yn cael eu hadfywio. Mae cwmnïau yn camu i farchnadoedd newydd. Mae gweithgynhyrchwyr yn dychwelyd yma. Mae mwy o gwmnïau technoleg yn cael eu sefydlu yma nag yn unman arall yn Ewrop ac mae Cymru yn meithrin enw da fel canolfan ragoriaeth o ran uwch dechnoleg. Mae'r DU wedi rhagori ar Ffrainc fel y cynhyrchwr ceir mwyaf namyn dau yn Ewrop ac, yng Nghymru, mae 22,400 yn fwy o fusnesau nag yn 2010, gan ddarparu swyddi a chreu cyfoeth ledled ein cenedl.

Yn lle'r Dirwasgiad Mawr, rydym bellach yn gweld yr Adfywiad Mawr, sy'n creu 1,000 o swyddi newydd bob dydd ar gyfartaledd: mwy na gweddill Ewrop gyda'i gilydd. Nid damwain mohoni. Mae'n ffrwyth gwaith caled pobl ym mhob rhan o'r wlad a llwyddiant ein cynllun economaidd hirdymor. Drwy haneru'r diffyg, rydym wedi helpu i adfer hyder yn yr economi. Drwy gadw disgyblaeth ariannol, rydym wedi helpu i gadw cyfraddau morgeisi yn is nag y byddent fel arall. A thrwy sefydlu'r Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol annibynnol, rydym wedi sicrhau - yn barhaol - na all gwleidyddion ffugio cyfrifon er budd gwleidyddol ar draul y wlad. Gyda chwyddiant ar ei lefel isaf erioed, mae rhagamcanion diweddaraf y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol yn dangos y bydd safonau byw yn uwch yn 2015 nag yn 2010 a bwriedir iddynt dyfu'n gryf bob blwyddyn am weddill y degawd gyda'r teulu cyffredin £900 yn well ei fyd. Dim ond drwy dyfu ein heconomi, ymdrin â'n dyledion a chreu swyddi y gallwn barhau i wella safonau byw. Mae hynny'n golygu glynu wrth ein cynllun economaidd hirdymor; mae Prydain ar y trywydd iawn, mae Cymru ar y trywydd iawn.

Oherwydd rydym yn gwybod nad yw cyflawni ffyniant economaidd gwirioneddol i Gymru ond yn golygu troi'r cloc yn ôl i'r cyfnod cyn y Dirwasgiad Mawr. Dros y pum mlynedd diwethaf rydym wedi mynd ati i ailgydbwyso ein heconomi yn sylfaenol fel nad yw twf ond yn digwydd yn Llundain a De-ddwyrain Lloegr fel yr oedd o dan y Blaid Lafur. Rydym yn uchelgeisiol dros Gymru ac mae gennym gynllun economaidd hirdymor i weld Cymru yn dod yn llwyddiant economaidd disgrair yn y Deyrnas Unedig. Drwy fuddsoddi yng Nghymru a hyrwyddo Cymru ar lwyfan byd-eang, rydym wedi helpu i sicrhau bod economi Cymru ar y trywydd iawn eto.

Ond nid yw'r dasg wedi'i chwblhau. Mae cymylau ar y gorwel rhyngwladol. Mae heriau mawr i'w hwynebu o hyd gartref. Rydym wedi torri'r diffyg mwyaf erioed a etifeddwyd gennym i 5 y cant o GDP, ond mae'n dal yn rhy uchel. Mae masnach y DU ag economïau sy'n dod i'r amlwg i fyny, gydag allforion i Tsieina wedi mwy na dyblu ers 2009, ond, ar y cyfan, rydym yn dal i fod yn orddibynnol ar farchnadoedd Ewropeaidd araf eu twf. Mae buddsoddiad mewn busnesau yn cynyddu, ond rydym yn dal i danfuddsoddi o gymharu â gwledydd eraill. Mae cynhyrchiant yn rhy isel o hyd. Ac er bod ffyniant yn lledaenu ledled y wlad bellach, mae ein twf economaidd yn dal i fod yn anghytwys ac yn orddibynnol ar wasanaethau ariannol.

Byddwn yn gorffen y dasg a ddechreuwyd gennym mewn ffordd gytwys. Y rheini â'r ysgwyddau mwyaf llydan sydd wedi cyfrannu fwyaf at leihau'r diffyg - y rheswm pam mae anghydraddoldeb wedi lleihau a bod tlodi plant yn is - a byddant yn parhau i wneud hynny. Byddwn yn rheoli gwariant, yn dileu'r diffyg, ac yn dechrau cynhyrchu gwaged. Byddwn yn mynd o fod yn y coch i fod yn y du unwaith eto. Drwy adeiladu ar y sylfeini rydym wedi'u gosod, byddwn yn gweld adferiad gwirioneddol genedlaethol ac yn gallu mynd ati i gyflawni ein huchelgais i sicrhau mai Prydain yw'r brif economi fwyaf ffyniannus yn y byd erbyn y 2030au.

Os na lynwn wrth ein cynllun economaidd hirdymor, byddwn yn lithro'n ôl eto, gan ddadwneud y cynnydd a welwyd dros y pum mlynedd diwethaf. Mae mwy o fenthyca - a'r llog dyled ychwanegol sy'n deillio o hynny - yn golygu bod llai o arian ar gael i'w wario ar ysgolion ac ysbytai. Mae mwy o wario yn golygu trethi uwch i bobl sy'n gweithio'n galed, a chyfraddau llog sy'n uwch nag y

byddent fel arall - gan gosbi perchenogion tai, niweidio busnesau a rhoi swyddi yn y fantol.

A byddai methu â rheoli ein dyled yn fwy na methiant economaidd; byddai'n fethiant moesol - gan adael ein plant a'n hwyron â dyledion na allent fyth eu had-dalu.

Felly mae gennych ddewis clir. Cymhwysedd economaidd, gyda David Cameron yn Brif Weinidog y DU, gan gyflawni ein cynllun economaidd hirdymor i Gymru. Neu anhrefn economaidd o dan y Blaid Lafur, gyda threthi uwch, mwy o ddyled, dim cynllun i Gymru a dim cynllun i unioni'r sefyllfa o ran cyllid cyhoeddus, creu swyddi na chreu economi fwy cadarn.

Ein cynllun gweithredu:

Byddwn yn gorffen y gwaith drwy ddileu'r diffyg er mwyn cadw ein heconomi'n gadarn a chadw eich trethi a'ch taliadau morgais i lawr

Mae ein cynllun economaidd hirdymor yn adlewyrchu ein gwerthoedd: ni ddylem ni, fel cenedl, fod yn cynyddu ac yn trosglwyddo lefelau anfforddiadwy o ddyled i'r genhedlaeth nesaf. Byddwn yn dileu'r diffyg mewn ffordd synhwylol a chytbwys a fydd yn ein galluogi i barhau i wario mwy ar y GIG yn Lloegr a thorri Treth Incwm i 30 miliwn o weithwyr.

Mae ein cynllun i leihau'r diffyg wedi'i rannu'n ddwy. Bydd y rhan gyntaf yn ein gweld yn parhau i leihau gwariant y Llywodraeth 1 y cant y flwyddyn mewn termau real dros y ddwy flwyddyn ariannol lawn gyntaf yn y Senedd nesaf, yr un gyfradd â'r pum mlynedd diwethaf. Mae hynny'n golygu arbed £1 y flwyddyn am bob £100 y mae'r Llywodraeth yn ei wario. Nid ydym yn credu bod busnes na allai wneud hynny - ac nid ydym yn credu y dylai'r Llywodraeth, pan ei bod yn gwario eich arian, fod yn wahanol.

Er mwyn gwneud hynny, bydd angen £30 biliwn arall o gyfuno cyllidol dros y ddwy flynedd nesaf, ar ben y £120 biliwn a nodwyd ac a gyflawnwyd gennym eisoes yn ystod y Senedd hon. Byddwn yn dod o hyd i £13 biliwn o arbedion effeithlonrwydd adranol, yr un gyfradd leihau ag yn y Senedd hon. Byddwn yn dod o hyd i £12 biliwn o arbedion lles, ar ben y £21 biliwn o arbedion a

gyflawnwyd yn y Senedd hon. A byddwn yn codi o leiaf £5 biliwn drwy barhau i drechu achosion o efadu treth ac osgoi treth a chynlluniau treth ymosodol, gan adeiladu ar y £7 biliwn o arbedion blyneddol a gyflawnwyd gennym yn y Senedd hon. Mae'r £30 biliwn hwn o gyfuno pellach yn angenrheidiol er mwyn sicrhau bod dyledion yn parhau i leihau fel cyfran o GDP a chyflwyno cyllideb gyfredol strwythurol gytwys yn 2017-18, gan gyflawni'r mandad ariannol newydd y gwnaeth y Senedd bleidleisio arno yn gynharach eleni.

Mae ein hymrwymiad yn mynd ymhellach na hyn. Nid yw cyllideb gyfredol gytwys yn ddigon i gyflawni gostyngiad dibynadwy yn ein lefel o ddyled genedlaethol, sy'n dal i fod yn llawer rhy uchel mewn byd â heriau economaidd parhaus. Mae tystiolaeth ryngwladol a dadansoddiad y Trysorlys yn dangos mai'r unig ffordd o sicrhau bod ein heconomi yn aros yn gadarn yn y dyfodol yw dileu'r diffyg yn gyfan gwbl a dechrau cynnal gwaged. Byddai unrhyw beth yn llai na hynny yn anwybyddu gwersi'r gorffennol.

Dyna pam, ar ail gam ein cynllun i leihau'r diffyg gan ddechrau yn 2018-19, y byddwn yn symud i mewn i warged, gydag incwm y Llywodraeth yn fwy na'i gwariant am y tro cyntaf mewn 18 mlynedd. Mae hynny'n golygu y gallwn ddechrau talu ein dyledion yn iawn a lleihau graddau taliadau llog blyneddol - gan sicrhau bod y DU yn llai agored i risgiau pellach drwy drwsio'r to tra bod yr haul yn gwenu. Byddwn yn cyflawni hyn drwy barhau i reoli gwariant y Llywodraeth yn 2018-19, heb ei leihau mewn termau real mwyach ond ei gynyddu'n unol â chwyddiant yn lle hynny. Yng Nghymru, byddwn yn gosod terfynau gofalus ar ddyled newydd Llywodraeth Cymru er mwyn helpu'r DU i gynnal sefyllfa ariannol gref a sefydlog.

O 2019-20, ar ôl cyflawni gwaged, bydd gwariant yn tyfu yn unol â GDP. Bydd egwyddor sylfaenol newydd o ran polisi ariannol, a gaiff ei monitro gan y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol annibynnol, yn sicrhau, mewn cyfnodau economaidd arferol, pan fo'r economi yn tyfu, y bydd y Llywodraeth bob amser yn cynnal gwaged er mwyn lleihau ein dyled genedlaethol a chadw ein heconomi'n gadarn, gyda gwladwriaeth nad yw'n llai nag sydd ei hangen arnom nac yn fwy nag y gallwn ei fforddio. Rhagwelir y bydd cyfanswm gwariant y Llywodraeth fel cyfran o'n hincwm cenedlaethol ar ddiwedd y Senedd nesaf fyfyr yn uwch nag yn 2000, y flwyddyn cyn i'r Blaid Lafur golli pob rheolaeth o wariant pan ddechreuodd

y ddyled genedlaethol gynyddu i'r graddau mwyaf a welwyd mewn cannoedd o flynyddoedd.

Rydym am ganolbwyntio ar leihau gwariant gwastraffus, gwneud arbedion lles, a pharhau i atal achosion o efadu treth ac osgoi treth yn ymosodol. Mae hyn yn golygu y gallwn ymrwymo i beidio â chynyddu TAW, Treth Incwm nac Yswiriant Gwladol. Byddai cynyddu trethi gweithwyr yn niweidio ein heconomi, yn gostwng safonau byw ac yn rhoi swyddi yn y fantol. Yn lle hynny, wrth i ni leihau'r diffyg, byddwn yn torri Treth Incwm, fel yr ydym wedi'i wneud dros y pum mlynedd diwethaf: yn ystod y Senedd nesaf, byddwn yn cynyddu'r Lwfans Personol di-dreth i £12,500 a'r trothwy cyfradd uwch i £50,000 fel eich bod yn gallu cadw mwy o'ch arian haeddiannol.

Byddwn yn ailgydbwyso ein heconomi er mwyn sicrhau bod Cymru yn llwyddiant economaidd disgrair

Rydym yn benderfynol o gau'r bwch rhwng perfformiad economaidd Cymru a gweddill y DU. Fel rhan o'n cynllun economaidd hirdymor i Gymru gyfan byddwn yn parhau i gefnogi cyfleoedd twf ledled y genedl, gan gynnwys y carchar mawr newydd yn Wrecsam, gorsaf ynni niwclear Wylfa ar Ynys Môn, prosiect y Morlyn Llanw yn Abertawe a'r Cynnig i Ddinasoedd newydd i Gaerdydd. Byddwn yn parhau i fuddsoddi mewn cysylltiadau seilwaith a thrafnidiaeth yng Ngogledd Cymru er mwyn sicrhau ei bod yn cael budd o dwf Pwerdy Gogledd Lloegr. Byddwn yn parhau i roi hwb i allforion o Gymru a mewnfuddsoddiad drwy'r UKTI, gan hyrwyddo Cymru ar lwyfan byd-eang.

Byddwn yn parhau i greu system fancio gryfach, mwy diogel a mwy cadarn sy'n gwasanaethu ei chwsmeriaid ac yn sicrhau bod busnesau yn cael yr arian sydd ei angen arnynt i dyfu a chreu swyddi

Byddwn yn sicrhau mai ein diwydiant gwasanaethau ariannol yw'r un a reoleiddir orau yn y byd gyda'n system oruchwylio newydd a arweinir gan Fanc annibynnol Lloegr. Bydd ein Pwyllgor Polisi Ariannol newydd yn monitro ac yn rheoli twf dyledusrwydd ac anghydbwysedd drwy'r economi gyfan - tasg hanfodol a gafodd ei hanwybyddu'n gyfan gwbl yn y cyfnod yn arwain at yr argyfwng ariannol. Bydd ein Hawdurdod Ymddygiad

Ariannol llym newydd yn diogelu defnyddwyr ac yn sicrhau bod marchnadoedd ariannol yn gweithio er budd yr economi gyfan. Er mwyn diogelu trethdalwyr sy'n gweithio'n galed rhag argyfyngau bancio yn y dyfodol, byddwn yn gorffen y gwaith o glustnodi canghennau stryd fawr banciau o'u breichiau buddsoddi erbyn 2019 fan bellaf. Er mwyn sicrhau bod strwythurau cyflog newydd bancwyr yn ailennyn hyder ac yn lleihau agwedd fyrdymor, byddwn yn sicrhau bod Prydain yn parhau i weithredu'r gyfundrefn fwyaf llym o ran gohirio bonysau ac adfachu o blith unrhyw ganolfan ariannol. Byddwn yn parhau i werthu cyfranddaliadau'r Llywodraeth yn y banciau a'r cymdeithasau adeiladu a achubwyd er mwyn rhoi gwerth am arian i drethdalwyr a chefnogi'r economi. Gwnaeth trethdalwyr sy'n gweithio'n galed gefnogi'r banciau yn ystod yr argyfwng ariannol ac, felly, dylai'r banciau eu cefnogi nhw yn ystod yr adferiad - dyna pam y byddwn yn cadw'r ardoll banciau ac yn cyfyngu ar allu banciau sefydledig i dalu llai o dreth drwy wrthbwysu eu helw yn erbyn colledion blaenorol.

Byddwn yn gwneud i'r banciau weithio i chi

Ein cynllun yw sicrhau bod banciau yn helpu i gyflawni ein hadferiad a chefnogi busnesau i greu swyddi a chyflawni twf yn ein heconomi. Gwnaethom roi cap ar fenthycwyr diwrnod cyflog, ei gwneud yn haws i chi newid eich cyfrif banc a byddwn yn parhau i gefnogi undebau credyd wrth wneud gwasanaethau ariannol yn fwy hygyrch. Byddwn yn parhau â'r cynllun Cyllid i Fenthyca llwyddiannus i mewn i 2016. Byddwn yn helpu banciau her newydd a phresennol i gyflwyno cystadleuaeth newydd i'r farchnad o ran cyfrifon cyfredol personol, morgeisi a benthyciadau busnes, gan gynnwys drwy'r British Business Bank, tra'n cefnogi'r chwyldro technoleg ariannol. Byddwn yn gwella'r

gefnogaeth a roddwn o ran buddsoddi mewn busnesau newydd ac yn cyflwyno ein cynllun Helpu i Dyfu arloesol, a fydd yn cau bwlch ariannol o £1 biliwn i gwmnïau sydd am ehangu, buddsoddi a chyflogi mwy o bobl.

Byddwn yn parhau i arwain y byd o ran treth a thryloywder

Mae trechu achosion o efadu treth ac osgoi treth a chynlluniau treth ymosodol yn rhan bwysig o'n cynllun economaidd hirdymor. Byddwn yn cynyddu'r taliadau treth blyneddol a delir gan y rheini â statws dibreswyl, gan sicrhau eu bod yn gwneud cyfraniad teg i leihau'r diffyg, ac yn parhau i drechu achosion o gamddefnyddio'r statws hwn. Byddwn yn arwain ymdrechion rhyngwladol i sicrhau bod cwmnïau byd-eang yn talu eu cyfran deg o dreth, fel y gwnaeth David Cameron yn Uwchgyhadledd yr G8 yn 2013 yng Ngogledd Iwerddon, a sicrhoedd gryn gynnydd rhyngwladol o ran rheolau treth mwy teg, a thryloywder llawn o ran pwy sy'n berchen ar gwmnïau mewn gwirionedd.

Byddwn yn pwyso ar bob gwlad i ymuno â'r Fenter Tryloywder Diwydiannau Echdynnol; yn adolygu'r broses o weithredu'r rheolau adrodd ar dreth fesul gwlad rhyngwladol newydd, ac yn ystyried yr achos dros gyhoeddi'r wybodaeth hon ar sail amlochrog. Byddwn yn sicrhau bod gwledydd datblygol yn cael mynediad llawn i systemau cyfnewid gwybodaeth am dreth awtomatig byd-eang ac yn parhau i feithrin capasiti awdurdodau treth mewn gwledydd datblygol. Rydym hefyd yn ei gwneud yn drosedd os bydd cwmnïau yn methu â chyflwyno mesurau i atal trosedd economaidd, fel efadu treth, yn eu sefydliadau ac rydym yn sicrhau bod y sancsiynau yn ddigon mawr i'w cosbi a'u hatal.

Gwell ffyrdd, trenau a chyfathrebu modern

Ein hymrwymiad i chi:

Rydych yn dibynnu ar seilwaith ar bob cam o'ch bywyd: i fynd i'r ysgol, i fynd i'r gwaith, i aros mewn cysylltiad â'ch wyrion. Mae gennym gynllun gweithredu ar gyfer newidiadau sy'n gwneud synnwyr cyffredin a fydd yn gwella eich ffyrdd, eich rheilffyrdd a'ch cysylltiadau rhyngwyrdd a ffonau symudol. Byddwn yn:

- **buddsoddi mewn seilwaith er mwyn denu busnesau a swyddi da ledled Cymru**
- **buddsoddi yng Ngogledd Cymru er mwyn sicrhau ei bod yn cael budd o dwf y Pwerdy yng Ngogledd Lloegr**
- **gwneud eich bywyd yn haws, gyda mwy o drenau cyflymach, gwell ffyrdd a thollau rhatach**
- **cyflwyno band eang cyffredinol a gwell cysylltiadau ffonau symudol, er mwyn sicrhau bod pawb yn rhan o'r economi ddigidol.**

O dan y Blaid Lafur, ni fuddsoddwyd mewn ffyrdd na rheilffyrdd, ac arhosodd gormod ar ochr anghywir y rhaniad digidol. Roedd yr economi yn ofnadwy o unochrog o blaid Llundain a De-ddwyrain Lloegr ac roedd Cymru ar ei cholled. Mae'r gwaith o ddatrys y problemau hyn yn cymryd amser.

Ond am ein bod wedi gwneud arbedion mewn manau eraill, rydym wedi llwyddo i wneud buddsoddiadau sylweddol yn y seilwaith hanfodol sydd ei angen ar Gymru. Rydym yn ariannu'r buddsoddiad mwyaf mewn rheilffyrdd ers oes Fictoria, rydym yn gweithio gyda Llywodraeth Cymru i gyflawni gwelliannau mawr i'n rhwydwaith ffyrdd ac rydym yn buddsoddi miliynau o bunnoedd er mwyn sicrhau bod band eang Cymru ymhlith y cyflymaf yn Ewrop.

Ynghyd â chynnal gwaged, byddwn yn ymrwymo i gynyddu ein 'gwariant cyfalaf' - buddsoddi mewn seilwaith - o leiaf yn unol â'n hincwm cenedlaethol. Rydym wedi amlinellu cynllun i fuddsoddi dros £100 biliwn yn ein seilwaith dros y Senedd nesaf.

Byddwn yn parhau i fuddsoddi yn y seilwaith hanfodol sydd ei angen ar ein gwlad ac yn sicrhau bod Cymru yn parhau i gael budd o Fformiula Barnett ac ychwanegu cyllid gwaelodol.

Ein cynllun gweithredu:

Byddwn yn gwario mwy ar seilwaith, er mwyn gwella eich ansawdd bywyd

Ar y cyfan, bydd buddsoddiad cyhoeddus yn uwch ar gyfartaledd dros y degawd hwn, fel canran o GDP, nag o dan y Llywodraeth Lafur ddiwethaf dros y cyfnod i gyd. Byddwn yn cyflawni ein Cynllun Seilwaith Cenedlaethol ac yn ymateb i adroddiad terfynol y Comisiwn Meysydd Awyr.

Byddwn yn trawsnewid ein rhwydwaith rheilffyrdd

Byddwn yn buddsoddi £38 biliwn yn ein rhwydwaith rheilffyrdd dros y pum mlynedd hyd at 2019. Mae trydaneiddio'r rheilffyrdd yn rhan allweddol o'n rhaglen fuddsoddi a byddwn yn gorffen y gwaith o drydaneiddio prif linell y Great Western i Abertawe a llinellau'r Cymoedd. Byddwn hefyd yn cefnogi'r achos busnes dros drydaneiddio prif linell Gogledd Cymru, gan wella cysylltiadau ymhob rhan o'n cenedl a chysylltu Gogledd Cymru â'r ganolfan High Speed 2 newydd yn Crewe.

Byddwn yn cefnogi modurwyr ac yn buddsoddi yn ein ffyrdd, er mwyn arbed amser ac arian i chi

Gwnaethom ddiddymu cymal codi treth tanwydd y Blaid Lafur ac, yn ei le, rewi'r dreth tanwydd, gan arwain at rewi'r dreth am y cyfnod hiraf mewn 20 mlynedd. Byddwn yn parhau i weithio gyda Llywodraeth Cymru er mwyn cyflawni gwelliannau mawr i'r M4 a ffyrdd strategol eraill yng Nghymru, gan gynnwys yr A55 a'r A40. Byddwn yn gostwng y tollau ar Bont Hafren er mwyn lleddfu'r baich ar fusnesau bach a chefnogi gweithgarwch ar draws y ffin.

Byddwn yn gwneud moduro yn wyrddach er mwyn diogelu eich amgylchedd

Ein nod yw sicrhau bod bron pob car a fan yn gerbyd heb allyriadau erbyn 2050 - a byddwn yn buddsoddi £500 miliwn dros y pum mlynedd nesaf i gyflawni hynny.

Byddwn yn cyflwyno rhyngwyd cyflymach, er mwyn eich helpu i weithio a chyfathrebu'n haws

Byddwn yn sicrhau bod band eang cyflym iawn yn cael ei gyflwyno mewn ardaloedd trefol a gwledig fel bod 95 y cant o'r DU wedi'i chysylltu erbyn diwedd 2017, a byddwn yn sicrhau nad oes unrhyw un yn cael ei adael ar ôl drwy ddarparu cymhorthdal ar gyfer gosod gwasanaethau lloeren galluog cyflym iawn yn yr ardaloedd mwyaf anodd eu cyrraedd. Byddwn hefyd yn rhyddhau mwy o sbectrwm o ddefnydd y sector cyhoeddus er mwyn rhoi gwell mynediad i'r sector preifat. Ac rydym wedi pennu uchelgais i fand eang cyflym iawn iawn fod ar gael i bron pob eiddo yn y DU cyn gynted ag yw'n ymarferol.

Byddwn yn gwella cysylltiadau ffonau symudol, fel eich bod yn gallu aros mewn cysylltiad

Byddwn yn sicrhau bod gweithredwyr ffonau symudol yn glynu wrth eu cytundeb cyfreithiol-rwymol newydd i sicrhau bod gan 90 y cant o dirfas y DU gysylltiadau llais ac SMS erbyn 2017. Byddwn yn parhau i fuddsoddi mewn seilwaith ffonau symudol er mwyn darparu cysylltiadau galwadau llais a negeseuon testun ar gyfer y 0.3-0.4 y cant o eiddo'r DU sydd heb hynny ar hyn o bryd. Byddwn yn sicrhau bod Prydain yn achub ar y cyfle i arwain y byd wrth ddatblygu 5G, gan chwarae rôl allweddol wrth ddiffinio safonau'r diwydiant.

Swyddi i bawb

Ein hymrwymiad i chi:

Ble bynnag y byddwch wedi cyrraedd yn eich bywyd - p'un a ydych yn chwilio am eich swydd gyntaf ar ôl gorffen yr ysgol, neu'n cyrraedd diwedd eich gyrfa - byddwn yn gweithio i'ch helpu i fwynhau boddhad a gwobrau swydd foddhaol. Byddwn yn:

- **helpu busnesau i greu dwy filiwn o swyddi newydd, fel ein bod yn cyflawni cyflogaeth lawn**
- **rhoi'r trethi mwyaf cystadleuol o blith unrhyw economi fawr i fusnesau.**

Os ydych am fyw yn y wlad fwyaf ffyniannus a dynamig yn y byd, yna mae'r etholiad hwn yn bwysig. Dim ond y Ceidwadwyr sydd â'r weledigaeth, yr optimistaeth, yr uchelgais a'r ddisgyblaeth i drawsnewid Prydain. Y rheswm dros hynny yw ein bod yn gwybod mai swydd foddhaol yw'r amddiffyniad gorau rhag tlodi a'r ffordd orau o roi sicrwydd i deuluoedd.

Diolch i lwyddiant ein cynllun economaidd hirdymor, mae Prydain yn creu mwy o swyddi na'r 27 o wledydd eraill yn yr Undeb Ewropeaidd gyda'i gilydd. Mae hynny'n golygu bod gan fwy o bobl sicrwydd cyflog rheolaidd. Dros y pum mlynedd diwethaf, crëwyd 1.9 miliwn o swyddi newydd; 1000 o swyddi am bob diwrnod yr ydym wedi bod mewn Llywodraeth.

Mae hyn yn drawsnewidiad ym mywydau llawer o bobl; gan roi mwy o sicrwydd i deuluoedd; rhoi hwb i hunan-barch pobl ifanc a rhoi gobaith i'r sawl sydd wedi bod yn ddiwaith ers blyneddau.

Ond mae angen i ni wneud mwy. Rydym wedi pennu nod uchelgeisiol o gyflawni cyflogaeth lawn, gyda'r gyfradd cyflogaeth uchaf o blith unrhyw brif economi. Rydym am sicrhau mai Prydain yw'r lle gorau yn y byd i ddechrau busnes a byddwn yn creu dwy filiwn yn rhagor o swyddi dros gyfnod y Senedd nesaf. Byddwn yn dileu diweithdra hirdymor ymhlith pobl ifanc, ac yn sicrhau bod pob un ohonynt naill ai'n ennill cyflog neu'n dysgu. A byddwn yn gwneud ein heconomi yn fwy cynhwysol,

drwy ddileu rhwystrau sy'n atal menywod a phobl anabl rhag bod yn rhan o'n gweithlu.

I gyflawni hyn, byddwn yn cefnogi busnesau Prydain: dileu biwrocratiaeth, gostwng trethi ar swyddi a mentergarwch, cael pobl ifanc i mewn i waith a buddsoddi mewn gwyddoniaeth a thechnoleg. Gyda'r Ceidwadwyr, Prydain fydd y lle gorau yn Ewrop i arloesi, cyflwyno syniadau newydd a sefydlu ac ehangu busnes. Anelwn at fod ar y brig yn Ewrop ac yn y pump uchaf ledled y byd yn nhabl Gwneud Busnes Banc y Byd erbyn 2020 ac arwain Ewrop wrth ddenu buddsoddiad o dramor.

Mae cefnogi busnesau hefyd yn golygu cefnogi ein ffermwyr a'n cymunedau gwledig yng Nghymru. Wedi'u hesgeuluso am 13 o flynyddoedd gan y Blaid Lafur, rydym wedi dechrau mynd ati i hyrwyddo a chysylltu cefn gwlad. Dros y blyneddau i ddod, byddwn yn mynd ymhellach, gan helpu ein ffermwyr, cefnogi bwyd a diod o Gymru ledled y byd a chyflwyno marchnadoedd allforio newydd.

Mae hyn oll mewn perygl os mai'r Blaid Lafur fydd yn sefydlu'r Llywodraeth nesaf. Byddai ei pholisïau i wario mwy, benthycu mwy a threthu mwy yn ofnadwy i fusnesau Prydain - ac i'r holl deuluoedd a fyddai, unwaith eto, yn wynebu anobaith bod heb waith ac ansicrwydd ariannol.

Ein cynllun gweithredu:

Byddwn yn eich helpu i gael swydd foddhaol

Rydym eisoes wedi darparu 2.2 miliwn o brentisiaethau newydd dros y pum mlynedd diwethaf. Dros y pum mlynedd nesaf, byddwn yn darparu tair miliwn yn rhagor ac yn sicrhau eu bod yn meithrin y sgiliau sydd eu hangen ar gyflogwyr a byddwn yn helpu busnesau i greu dwy filiwn o swyddi, drwy barhau i helpu busnesau i greu 1,000 o swyddi yn ystod y Senedd nesaf. Rydym wedi diddymu'r dreth ar swyddi - cyfraniadau Yswiriant Gwladol cyflogwyr - i'r rheini sydd o dan 21 oed a'r flwyddyn nesaf byddwn yn gwneud yr un peth i brentisiaid ifanc o dan 25 oed. Byddwn yn parhau i helpu busnesau llai o faint i gyflogi gweithwyr newydd drwy'r Lwfans Cyflogaeth, sy'n rhyddhau busnesau rhag gorfod talu'r £2,000 cyntaf o gyfraniadau Yswiriant Gwladol cyflogwyr fel nad yw traean o gyflogwyr yn talu unrhyw dreth ar swyddi mwyach.

Byddwn yn anelu at ddileu diweithdra hirdymor ymhlith pobl ifanc

Mae ein cynllun economaidd wedi helpu i gyflawni gostyngiadau sylweddol mewn lefelau diweithdra hirdymor ymhlith pobl ifanc, gan arwain at y lefelau isaf erioed o bobl ifanc rhwng 16 a 18 oed nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant. Byddwn yn cefnogi'r bobl ifanc hynny sy'n 16 ac yn 17 oed nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant o hyd ynghyd â'r rheini sy'n wynebu risg o hynny. Bydd ymgynghorwyr y Ganolfan Byd Gwaith yn gweithio gydag ysgolion a cholegau i ategu cyngor gyrfaoedd a darparu llwybrau i brofiad gwaith a phrentisiaethau. Ond nid yw'n deg - ar drethdalwyr nac ar bobl ifanc eu hunain - i bobl ifanc rhwng 18 ac 21 oed heb unrhyw brofiad gwaith lithro'n syth i mewn i fywyd ar fudd-daliadau heb gyfrannu at eu cymunedau'n gyntaf. Felly, byddwn yn cyflwyno Gofynion Gwaith Diwrnod Un llymarch ar gyfer pobl ifanc sy'n hawlio budd-daliadau allan o waith. Byddwn yn cyflwyno Lwfans Ieuenctid yn lle'r Lwfans Ceisio Gwaith i bobl ifanc rhwng 18 ac 21 oed a fydd yn gyfyngedig i chwe mis. Ar ôl hynny bydd yn rhaid i bobl ifanc ddilyn prentisiaeth, cynllun hyfforddi neu wneud gwaith dyddiol yn y gymuned er mwyn cael eu budd-daliadau. Nid yw ychwaith yn deg bod yn rhaid i drethdalwyr dalu i bobl ifanc rhwng 18 ac 21 oed sydd ar Lwfans Ceisio Gwaith hawlio Budd-dal Tai er

mwyn gadael gartref. Felly byddwn yn sicrhau nad oes ganddynt hawl awtomatig i gael Budd-dal Tai mwyach.

Byddwn yn gwobrwyo entrepreneuriaeth

Er mwyn cefnogi swyddi, gwnaethom dorri Treth Gorfforaeth o 28 i 20 y cant yn ystod y Senedd a gostwng biliau Yswiriant Gwladol. Yn ystod y Senedd nesaf, rydym am gynnal y gyfundrefn trethi busnes fwyaf cystadleuol yn yr G20, a gwrthwynebu cynlluniau'r Blaid Lafur i gynyddu Treth Gorfforaeth.

Byddwn yn eich diogelu rhag camau gweithredu diwydiannol annemocrataidd ac aflonyddol

Dylai streiciau ond ddigwydd o ganlyniad i benderfyniad cadarnhaol a chlir yn seiliedig ar bleidlais lle mae o leiaf hanner y gweithlu wedi bwrw pleidlais. Bydd y trothwy cynnull hwn yn gam pwysig a theg i ailgydbwysio buddiannau cyflogwyr, cyflogaeth, y cyhoedd a hawliau undebau llafur. Yn ogystal, byddwn yn mynd i'r afael ag effaith anghymesur streiciau mewn gwasanaethau cyhoeddus hanfodol drwy gyflwyno trothwy llymarch ym meysydd iechyd, addysg, y gwasanaeth tân a thrafnidiaeth. Byddai camau gweithredu diwydiannol yn y gwasanaethau hanfodol hyn yn gofyn am gefnogaeth o leiaf 40 y cant o'r rheini sydd â hawl i fwrw pleidlais ar streic - yn ogystal â mwyafrif o'r rheini sy'n mynd ati i fwrw pleidlais. Byddwn hefyd yn diddymu gwaharddiadau gwirion sy'n atal cyflogwyr rhag defnyddio staff asiantaeth i ddarparu gwasanaeth cyflenwi hanfodol adeg streic; ac yn sicrhau na all streiciau gael eu trefnu ar sail pleidleisiau a gynhaliwyd flynyddoedd ynghynt. Byddwn yn mynd i'r afael ag achosion o fygylyu gweithwyr nad ydynt yn cymryd rhan mewn streic; yn deddfu er mwyn sicrhau bod undebau llafur yn defnyddio proses gofrestru dryloyw ar gyfer tanysgrifio i undebau; yn tynhau'r rheolau sydd ynghlwm wrth 'amser cyfleuster' a delir a ariennir gan drethdalwyr ar gyfer cynrychiolwyr undebau; ac yn diwygio rôl y Swyddog Ardystio.

Byddwn yn dileu biwrocratiaeth ac yn rhoi hwb i fusnesau newydd a busnesau bach

Y Llywodraeth hon oedd y cyntaf ers diwedd y rhyfel i leihau baich rheoliadau. Byddwn yn dileu £10 biliwn arall o fiwrocratiaeth yn ystod y Senedd nesaf drwy ein

Her Biwrocratiaeth a'n rheol Un i Mewn Dau Allan. Bydd hyn yn cefnogi ein nod o sicrhau mai Prydain yw'r lle gorau i wneud busnes yn Ewrop ac yn y pump uchaf ledled y byd erbyn 2020. Byddwn hefyd yn treblu ein rhaglen lwyddiannus, sef Benthyciadau i Fusnesau Newydd, yn ystod y Senedd nesaf fel bod 75,000 o entrepreneuriaid yn cael y cyfle i fenthycu arian i sefydlu eu busnes eu hunain. Byddwn yn cynyddu'r targed ar gyfer cyfran BBaChau o broses gaffael llywodraeth ganolog i draean, yn atgyfnerthu'r Cod Taliadau Prydion ac yn sicrhau bod holl gyflenwyr mawr y Llywodraeth yn ymuno â'r cynllun. Rydym eisoes wedi helpu busnesau bach drwy gynyddu'r Lwfans Buddsoddi Blynnyddol, lleihau baich cyfraith cyflogaeth drwy ein diwygiadau llwyddiannus i driwlysoedd a chefnogi 27,000 o fentoriaid busnes newydd. Byddwn yn mynd ymhellach drwy sefydlu gwasanaeth Cymodi Busnesau Bach newydd er mwyn cyfyngu mewn anghydfodau, yn enwedig o ran taliadau hwyr. Mae'r broses o greu'r Swyddfa Symleiddio Treth (SST) yn 2010 wedi arwain at lawer o welliannau i system dreth y DU. Byddwn yn sefydlu'r SST yn barhaol ac yn ehangu ei rôl a'i chapasiti. Byddwn yn rhoi hwb i'n cefnogaeth i allforwyr tro cyntaf ac yn cefnogi ymgyrch GREAT er mwyn cyflawni ein nod o weld 100,000 yn fwy o gwmnïau'r DU yn allforio yn 2020 nag yn 2010 a chyflawni ein targed o £1 triliwn o allforion. A byddwn yn pennu lefel barhaol, sylweddol uwch, newydd ar gyfer y Lwfans Buddsoddi Blynnyddol.

Byddwn yn ymladd dros gyfle cyfartal

Y llynedd yn unig, daeth 140,000 o bobl anabl o hyd i waith. Ond mae'r gyfradd ddiweithdra ar gyfer y grŵp hwn yn dal i fod yn rhy uchel ac, fel rhan o'n hamcan i gyflawni cyflogaeth lawn, byddwn yn anelu at haneru'r bwlch o ran cyflogi pobl anabl: byddwn yn trawsnewid polisiau, arferion ac agweddau'r cyhoedd, fel bod cannoedd ar filoedd yn fwy o bobl anabl sy'n gallu gweithio ac sydd am weithio yn dod o hyd i waith. Erbyn hyn mae gennym fwy o fusnesau a arweinir gan fenywod nag erioed o'r blaen, mwy o fenywod mewn gwaith nag erioed o'r blaen a mwy o fenywod sydd ar fyrddau can cwmni'r FTSE nag erioed o'r blaen. Rydym am weld cydraddoldeb llawn a gwirioneddol rhwng y rhywiau. Mae'r bwlch cyflog rhwng y rhywiau ar ei isaf erioed, ond rydym am ei leihau ymhellach a byddwn yn gwthio busnesau i wneud hynny: byddwn yn ei gwneud yn ofynnol i gwmnïau sydd â mwy na 250 o gyflogaeth

i gyhoeddi'r gwahaniaeth rhwng cyflog cyfartalog y dynion a'r menywod a gyflogir ganddynt. O dan y Blaid Lafur, dim ond un o bob wyth o aelodau bwrdd can cwmni'r FTSE oedd yn fenywod. Maent yn cynrychioli chwarter aelodau bwrdd heddiw ac rydym am weld mwy o gynnydd eto yn y Senedd nesaf. Rydym hefyd am gynyddu cyfran y penodiadau cyhoeddus a aiff i fenywod yn y Senedd nesaf, yn ogystal â nifer yr ASau sy'n fenywod.

Byddwn yn eich cefnogi yn y gwaith

Nawr bod yr economi yn tyfu'n gryf eto, rydym wedi gweld y cynnydd termau real cyntaf yn yr Isafswm Cyflog Cenedlaethol ers i Ddirwasgiad Mawr y Blaid Lafur ddechrau. Rydym yn gryf o blaid yr Isafswm Cyflog Cenedlaethol ac am weld cynnydd termau real pellach yn y Senedd nesaf. Rydym yn derbyn argymhellion y Comisiwn Cyflogau Isel y dylai'r Isafswm Cyflog Cenedlaethol godi i £6.70 yr hydref hwn, gan anelu at Isafswm Cyflog a fydd yn fwy nag £8 erbyn diwedd y degawd. Rydym hefyd yn cefnogi'r Cyflog Byw a byddwn yn parhau i annog busnesau a sefydliadau eraill i'w dalu pryd bynnag y gallant ei fforddio. Byddwn hefyd yn cymryd camau pellach i ddileu achosion o gam-drin gweithwyr, fel peidio â thalu'r Isafswm Cyflog, detholusrwydd mewn contractau dim oriau a chamfanteisio ar weithwyr mudol.

Byddwn yn parhau i fuddsoddi mewn gwyddoniaeth, cefnogi ein strategaethau diwydiannol a sicrhau mai Prydain yw canolfan dechnoleg Ewrop

Mae gwyddoniaeth dda yn werth chweil yn ei rhinwedd ei hun ac mae o fudd ymarferol enfawr hefyd - gwella afiechydon, sbarduno arloesedd technolegol, hyrwyddo buddsoddiad mewn busnesau a llywio polisiau cyhoeddus er gwell. Gwnaethom glustnodi'r gyllideb wyddoniaeth drwy wneud penderfyniadau anodd i leihau gwariant mewn meysydd eraill. Nawr byddwn yn buddsoddi cyfalaf newydd ar ei lefel uchaf erioed - £6.9 biliwn yn seilwaith ymchwil y DU hyd at 2021 - a fydd yn golygu cyfarpar newydd, labordai newydd a sefydliadau ymchwil newydd. Mae'r ymrwymiad hirdymor hwn yn cynnwys £2.9 biliwn ar gyfer Cronfa Heriau Mawr, a fydd yn ein galluogi i fuddsoddi mewn cyfleusterau ymchwil mawr o bwys cenedlaethol, fel Sefydliad newydd Alan Turing a

phrosiectau fel y Llong Ymchwil Begynol a'r Arae Cilomedr Sgwâr. Rydym wedi rhoi hwb i gredydau treth ymchwil a datblygu a byddwn yn parhau i gefnogi ein rhwydwaith o Barthau Menter Prifysgolion, gan sicrhau bod prifysgolion penigamp Prydain yn gallu gwneud arian o'r dechnoleg a ddatblygir ganddynt. Byddwn yn cefnogi ein strategaethau diwydiannol modern, fel ein strategaeth Gwyddorau Bywyd lwyddiannus, er mwyn helpu pobl i gystadlu ac ennill yn y ras fyd-eang ddwys am swyddi gwerth uchel, gwybodaeth uchel. Byddwn yn gweithio gyda'r Cyngor Moduro er mwyn cefnogi ein diwydiant ceir atgyfodol a chyfeirio mwy o adnoddau i'r Wyth Technoleg Fawr - gan gynnwys roboteg a nanodechnoleg - lle disgwylir i Brydain arwain y blaen yn fyd-eang. Rydym wedi cyflwyno rhwydwaith o ganolfannau catapwlt - canolfannau ymchwil a datblygu yn nhechnolegau'r dyfodol - a byddwn yn creu mwy er mwyn sicrhau bod gennym arlwy gadarn a chynhwysfawr i ymchwilwyr ac arloeswyr Prydain. Byddwn yn sicrhau bod Cymru yn cael budd o chwyldro dechnolegol y DU drwy ystyried y potensial i gyflwyno canolfannau Catapwlt yng Nghymru.

Byddwn yn cefnogi'r economi wledig ac yn atgyfnerthu cymunedau lleol

Mae gennym y tir, y dechnoleg a'r ddawn entrepreneuraidd i'n galluogi i wneud y mwyaf o botensial economaidd ein hardaloedd gwledig. Byddwn yn helpu i sicrhau dyfodol ein cymunedau gwledig gwerthfawr yng Nghymru drwy wella seilwaith cyfathrebu a thrafnidiaeth. Ledled y DU, byddwn yn sicrhau bod gan ardaloedd gwledig fand eang cyflym iawn bron i gyd erbyn diwedd y Senedd nesaf a byddwn yn diogelu dyfodol 3,000 o Swyddfeydd Post gwledig.

Byddwn yn hyrwyddo ein ffermwyr a chynhyrchwyr bwyd

Byddwn yn amlinellu gweledigaeth hirdymor ar gyfer dyfodol ffermio ym Mhrydain ac yn gweithio gyda'r diwydiant er mwyn datblygu cynllun 25 mlynedd i dyfu mwy, gwerthu mwy a phrynu mwy o fwyd o

Brydain. Byddwn yn caniatáu i ffermwyr esmwytho eu helw at ddibenion treth dros bum mlynedd, i fyny o'r ddwy flynedd gyfredol, er mwyn mynd i'r afael ag anwadalrwydd incwm. Byddwn yn pwysu am ddiwygiadau pellach i Bolisi Amaethyddol Cyffredin yr UE. Byddwn yn hyrwyddo bwyd o Gymru dramor drwy sefydlu Uned Fwyd Prydain Fawr er mwyn helpu i bennu masnachfaint a hyrwyddo bwydydd lleol ledled y byd a chefnogi bwyd o Brydain gartref, drwy sicrhau bod holl adrannau llywodraeth ganolog yn prynu bwyd sy'n cyrraedd safonau cynhyrchu Prydeinig erbyn diwedd y Senedd. Byddwn hefyd yn helpu defnyddwyr i brynu bwyd o Brydain drwy bwysu am labelu gwlad tarddiad yn Ewrop, yn enwedig ar gyfer cynhyrchion llaeth, yn dilyn ein llwyddiant gyda chig eidion, cig oen, porc a dofednod. A byddwn yn hyrwyddo ein Dyfarnwr Cod Cyflenwi Bwydydd newydd, fel bod ffermwyr yn cael tegwch gan yr archfarchadoedd.

Byddwn yn cefnogi ein cymunedau pysgota ac arfordirol

Byddwn yn amddiffyn ein diwygiadau i'r Polisi Pysgodfeydd Cyffredin y brwydrwyd amdanynt, sy'n cynnwys rhoi diwedd ar yr arfer cywilyddus o daflu pysgod cwbl fwytadwy a diwygio'r system gwota fel bod pob rhywogaeth sydd mewn perygl, gan gynnwys penfras, lleden, corbenfras a draenog y môr, yn cael eu pysgota mewn ffordd gynaliadwy erbyn diwedd y Senedd nesaf. Byddwn yn parhau i ddatganoli'r broses o reoli pysgodfeydd Môr y Gogledd i gymunedau lleol ac yn ailgydbwysu cwotâu dŵr mewndirol y DU i gymunedau pysgota lleol, penodol, llai o faint.

Byddwn yn cefnogi campau cefn gwlad

Byddwn yn diogelu hela, saethu a physgota oherwydd yr holl fuddiannau i unigolion, yr amgylchedd a'r economi wledig sy'n deillio o'r gweithgareddau hyn. Bydd Llywodraeth Geidwadol yn rhoi cyfle i'r Senedd ddiddymu'r Ddeddf Hela ar sail pleidlais rydd, gyda bil llywodraeth yn amser y Llywodraeth.

Torri eich trethi, gwneud lles yn decach a rheoli mewnfudo

Ein hymrwymiad i chi:

Ein nod yw gwlad sydd, nid yn unig yn gwobrwyo'r sawl sy'n gweithio'n galed ac yn gwneud y peth iawn, ond sy'n rhoi'r cyfle i bawb – waeth beth fo'u cefndir – gyflawni eu potensial. Er mwyn cyflawni hyn, rhaid i ni roi ein rhaglen ddiwygio fawr ar gyfer treth a lles ar waith. Byddwn yn:

- **torri treth incwm i 30 miliwn o bobl a sicrhau nad oes unrhyw un sy'n ennill llai na £12,500 yn talu Treth Incwm o gwbl**
- **pasio deddf newydd fel nad oes unrhyw un sy'n gweithio 30 awr ar yr Isafswm Cyflog yn talu Treth Incwm ar yr hyn mae'n ei ennill**
- **cefnogi uchelgais drwy godi'r trothwy treth o 40c - er mwyn sicrhau nad oes unrhyw un sy'n ennill llai na £50,000 yn ei dalu**
- **capio gwariant cyffredinol ar les, lleihau'r swm o fudd-daliadau y gall unrhyw aelwyd eu cael i £23,000 a pharhau i gyflwyno Credyd Cynhwysol, er mwyn sicrhau bod gwaith yn talu.**

O dan y Blaid Lafur, roedd y rhai a oedd yn gweithio'n galed yn gweld bod mwy a mwy o'u henillion yn diflannu mewn treth er mwyn cefnogi system les a oedd yn caniatáu i bobl, a hyd yn oed yn eu hannog, i ddewis budd-daliadau pan allent fod yn ennill bywoliaeth. Anfonodd hyn negeseuon ofnadwy: drwy wneud y peth iawn roeddech yn cael eich cosbi ond drwy wneud y peth anghywir roeddech yn cael eich gwobrwyo, gydag annhegwch yr holl beth yn cythruddo pobl a oedd yn gweithio'n galed.

Dros y pum mlynedd diwethaf, rydym wedi torri trethi pobl lle bynnag y bo'n bosibl. Rydym wedi cynyddu'r Lwfans Personol di-dreth o £6,475 i £10,600: mae mwy na 26 miliwn o bobl bellach yn cadw mwy o'u harian haeddiannol ac nid yw tair miliwn o'r rheini sy'n ennill y swm lleiaf o arian yn talu unrhyw Dreth Incwm o gwbl. Credwn mai torri trethi pobl yw'r peth iawn i'w wneud - nid dim ond am mai eich arian chi ydyw, ond hefyd am mai torri trethi'r rheini sy'n ennill y swm lleiaf o arian a'u helpu i sefyll ar eu traed eu hunain yw'r ffordd fwyaf effeithiol o drechu tlodi.

Mae tegwch gwirioneddol yn golygu, lle na all pobl weithio go iawn, rhaid iddynt gael eu cefnogi - ond lle gallant weithio, dylent wneud hynny. Rydym wedi gwneud newidiadau mawr eu hangen i'n system les. Rydym wedi capio budd-daliadau fel na all unrhyw aelwyd gael mwy mewn budd-daliadau allan o waith na'r hyn y mae'r aelwyd gyffredin yn ei ennill. Rydym wedi dechrau cyflwyno Credyd Cynhwysol - ffordd o symleiddio budd-daliadau yn un taliad sengl - fel bod gwaith bob amser yn talu. Rydym yn ailasesu'r rheini ar fudd-daliadau analluogrwydd fel bod y rhai sydd wir ei angen yn cael help. Mae nifer yr aelwydydd heb waith wedi lleihau mwy na 46,000 yng Nghymru ers yr etholiad diwethaf, mae anghydraddoldeb i lawr, ac mae tlodi ymhlith pensynwyr ar ei lefel isaf erioed bron.

Yn y Senedd nesaf, byddwn yn parhau i wobrwyo gwaith caled. Byddwn yn parhau i wobrwyo gwaith caled: cynyddu'r Lwfans Personol di-dreth fel nad yw'r sawl sy'n gweithio 30 awr ar yr Isafswm Cyflog yn talu unrhyw Dreth Incwm o gwbl a sicrhau nad yw pobl sy'n gweithio'n galed yn y band treth cyfradd uwch o 40c, y bwriadwyd iddo fod ar gyfer pobl gyfoethog yn unig yn wreiddiol. A byddwn yn gwireddu ein rhaglen diwygio

lles, gan ostwng y cap ar fudd-daliadau a chyflwyno Credyd Cynhwysol, er mwyn gwneud y system yn decach a gwobrwyo gwaith caled.

Ein cynllun gweithredu:

Byddwn yn gwobrwyo gwaith

Ni fydd Llywodraeth Geidwadol yn cynyddu cyfraddau TAW, Treth Incwm nac Yswiriant Gwladol yn y Senedd nesaf. Yn hytrach, byddwn yn lleddfu baich trethiant drwy gynyddu'r Lwfans Personol di-dreth - y swm y gallwch ei ennill cyn dechrau talu treth - i £12,500. Bydd hyn yn torri Treth Incwm i tua 1.3 miliwn o bobl yng Nghymru ac ni fydd angen i unrhyw un sy'n ennill llai na £12,500 ei dalu o gwbl. Felly, erbyn diwedd y degawd, ni fydd tua 60,000 ychwanegol o bobl yng Nghymru yn talu unrhyw Dreth Incwm yn ôl yr amcangyfrif, ac ni fydd y sawl sy'n gweithio 30 awr yn wythnos ar yr Isafswm Cyflog Cenedlaethol uwch yn talu unrhyw Dreth Incwm o gwbl mwyach. Byddwn yn pasio cyfraith newydd fel bod y Lwfans Personol yn codi'n awtomatig yn unol â'r Isafswm Cyflog Cenedlaethol. Bydd y gyfraith newydd o ran Isafswm Cyflog Di-dreth yn gymwys o'r Gyllideb gyntaf ar ôl yr Etholiad Cyffredinol. Bydd y newid yn diweddarau gwelliant 'Rooker-Wise' 1977 a wnaeth orfodi'r Llywodraeth i uwchraddio trothwyon treth yn unol â chwyddiant, gan olygu y bydd y Lwfans Personol yn cynyddu'n gyflymach nawr.

Byddwn yn gwobrwyo eich uchelgais

Dim ond y bobl fwyaf cefnog yn ein gwlad oedd i fod talu'r gyfradd dreth o 40c. Ond, dros yr ychydig ddegawdau diwethaf, mae llawer gormod o bobl wedi'u cynnwys ynddi. Rydym eisoes wedi cyhoeddi cynnydd uwchlaw chwyddiant yn y trothwy'r flwyddyn nesaf. Nawr byddwn yn codi'r trothwy treth o 40c gryn dipyn yn fwy, er mwyn sicrhau nad oes unrhyw un sy'n ennill llai na £50,000 yn talu'r gyfradd uwch o Dreth Incwm. Ledled y DU, ni fydd yr 800,000 o bobl sy'n ennill rhwng £42,385 a £50,000 yn talu'r gyfradd dreth o 40c mwyach.

Byddwn yn eich cefnogi wrth i chi fagu eich teulu

Byddwn yn eich cefnogi, p'un a ydych yn dewis gweithio neu aros gartref i fagu eich plant. Byddwn yn cefnogi sefydliad priodas yn ein cymdeithas, gan alluogi parau priod i drosglwyddo £1,060 o'u hincwm di-dreth i'w gwâr neu wraig, lle mae'r sawl sy'n ennill y mwyaf yn drethdalwr cyfradd sylfaenol. Mae hyn yn gymwys i bartneriaethau sifil hefyd, a bydd y swm trosglwyddadwy bob amser yn cynyddu yn unol â'r Lwfans Personol o leiaf. A byddwn yn helpu teuluoedd i aros gyda'i gilydd ac ymdopi â phwysau bywyd modern drwy barhau i fuddsoddi o leiaf £7.5 miliwn y flwyddyn mewn cymorth cydberthnasau.

Byddwn yn capio gwariant cyffredinol y DU ar les, er mwyn arbed arian i chi

Byddwn yn cadw llygad ar y cynnydd mewn gwariant ar les, gan ein galluogi i ddarparu system sy'n deg i'r rhai sydd ei hangen, ac yn deg i'r rhai sy'n talu amdani hefyd. Bydd ein cap cyffredinol ar les yn cyfyngu ar y swm y gall llywodraeth ei wario ar rai budd-daliadau nawdd cymdeithasol yn y pum mlynedd o 2015-16. Byddwn yn rhewi budd-daliadau oedran gweithio am ddwy flynedd o fis Ebrill 2016, gydag eithriadau o ran budd-daliadau i bobl anabl a phensiynwyr - fel sydd ar hyn o bryd - yn ogystal â lwfans mamolaeth, taliad mamolaeth statudol, taliad tadolaeth statudol, taliad mabwysiadu statudol a thaliad salwch statudol. Byddwn yn cyflwyno Credyd Cynhwysol, er mwyn cynnig y cymhellion cywir i bobl weithio; targedu cymorth i'r sawl sydd ei angen fwyaf; lleihau twyll a gwallau; a symleiddio'r broses o weinyddu'r system les. Byddwn yn gweithio i ddileu tloidi plant ac yn cyflwyno gwell mesurau i wneud newid gwirioneddol i fywydau plant, drwy gydnabod achosion sylfaenol tloidi: diweithdra sydd wedi ymwreiddio, teuluoedd sy'n chwalu, problemau dyledion a dibyniaeth ar gyffuriau ac alcohol.

Byddwn yn lleihau'r cap ar fudd-daliadau aelwydydd er mwyn gwneud y system yn decach

Byddwn yn gostwng yr uchafswm y gall aelwyd ei hawlio mewn budd-daliadau bob blwyddyn o £26,000 i £23,000 fel ein bod yn gwobrwyo gwaith. Byddwn yn parhau i sicrhau bod y rheini sy'n cael Lwfans Byw

i'r Anabl neu'r Taliad Annibyniaeth Bersonol yn cael eithriadau i'r cap.

Byddwn yn eich helpu yn ôl i mewn i waith os oes gennych gyflwr hirdymor ond y gellir ei drin

Byddwn yn sicrhau bod y rhai mwyaf anodd i'w helpu yn cael y gefnogaeth sydd ei hangen arnynt i fyw bywyd bodlon. Byddwn yn adolygu'r ffordd orau o gynorthwyo'r sawl sy'n dioddef cyflyrau hirdymor ond

y gellir eu trin, fel bod yn gaeth i gyffuriau neu alcohol, neu fod yn ordew, yn ôl i mewn i waith. Dylai pobl a allai gael budd o driniaeth gael y cymorth meddygol sydd ei angen arnynt fel y gallant ddechweyd i'r gwaith. Os byddant yn gwrthod triniaeth a argymhellir, byddwn yn ystyried gostwng eu budd-daliadau. Byddwn hefyd yn rhoi cryn dipyn o gymorth newydd ar gyfer iechyd meddwl, a fydd yn helpu miloedd o bobl sy'n hawlio budd-daliadau allan o waith neu'n cael cymorth Ffit i Weithio.

Rheoli mewnfudo sydd o fudd i Brydain

Ein hymrwymiad i chi:

Bydd ein cynllun i reoli mewnfudo yn eich rhoi chi, eich teulu a phobl Prydain yn gyntaf. Byddwn yn lleihau nifer y bobl sy'n dod i'n gwlad drwy gyflwyno amodau lles newydd llym a champau gorfodi cadarn. Byddwn yn:

- **cadw ein huchelgais i gyflawni ymfudo net blynyddol yn y degau ar filoedd, nid y cannoedd ar filoedd**
- **rheoli ymfudo o'r Undeb Ewropeaidd drwy ddiwygio rheolau lles**
- **rhoi pen ar fewnfudo anghyfreithlon a chamddefnyddio'r Isafswm Cyflog**
- **gwella diogelwch ein ffiniau ac atgyfnerthu'r gwaith o orfodi rheolau mewnfudo**
- **datblygu cronfa i leddfu'r pwysau ar ardaloedd lleol a gwasanaethau cyhoeddus.**

Mae'r Ceidwadwyr yn credu mewn rheoli mewnfudo, nid mewnfudo torfol. Mae mewnfudo o fudd gwirioneddol i Brydain - i'n heconomi, i'n diwylliant ac i'n bywyd cenedlaethol. Byddwn bob amser yn blaid sy'n agored, yn eangfrydig ac yn croesawu pobl o bob cwr o'r byd. Gwyddom hefyd fod yn rhaid i fewnfudo gael ei reoli. Pan fo mewnfudo allan o reolaeth, mae'n rhoi pwysau ar ysgolion, ysbytai a thrafnidiaeth; a gall achosi pwysau cymdeithasol os bydd cymunedau yn ei chael hi'n anodd integreiddio.

Rhwng 1997 a 2009, o dan y Llywodraeth Lafur ddiwethaf, gwelodd Prydain y mewnlifiad mwyaf erioed

o bobl. Gwnaeth ei pholisi ffiniau agored, ynghyd â'i methiant i ddiwygio lles, olygu, am flynyddoedd, mai gwladolion tramor oedd i gyfrif am fwy na 90 y cant o dwf cyflogaeth yn y wlad hon - er bod 1.4 miliwn o bobl a wnaeth dreulio'r rhan fwyaf o'r 2000au yn byw ar fudd-daliadau allan o waith. Dros y pum mlynedd diwethaf, rydym wedi bod yn gweithio i drawsnewid y sefyllfa a etifeddwyd gennym.

Ers 2010, rydym wedi atal mwy nag 850 o golegau ffug rhag cael noddi myfyrwyr o dramor; wedi cyflwyno systemau gwirio wrth adael cywir ar ein ffiniau; wedi torri i lawr ar weithwyr anghyfreithlon a phriodasau

ffug; wedi ei gwneud yn fwy anodd i bobl fyw yn y DU yn anghyfreithlon, drwy gyfyngu ar eu mynediad i gyfrifon banc, trwyddedau gyrru a thai preifat; ac wedi lleihau nifer y llwybrau apelio er mwyn atal pobl rhag arafu ein llysoedd ag ymdrechion annilys i aros yn y wlad. Mae hyn oll wedi gwneud gwahaniaeth. Mae cyfraddau mewnfudo o'r tu hwnt i'r UE wedi gostwng ers 2010.

Rydym wedi gweld llawer mwy o bobl o'r UE yn dod i Brydain na'r hyn a ragwelwyd yn wreiddiol, yn bennaf am fod ein heconomi wedi bod yn tyfu yn llawer cyflymach ac yn creu mwy o swyddi na'r holl wledydd eraill yn yr UE gyda'i gilydd. O ganlyniad, ni fu'r camau a gymerwyd gennym yn ddigon i ostwng cyfraddau ymfudo net blynyddol i'r degau ar filoedd. Yr uchelgais honno yw'r un gywir o hyd. Ond, mae'n amlwg yn mynd i gymryd mwy o amser, mwy o waith a mwy o benderfyniadau hirdymor anodd i'w chyflawni. Byddwn yn rhoi blaenoriaeth i barhau â'r gwaith hanfodol hwn dros y pum mlynedd nesaf.

Byddwn yn negodi rheolau newydd â'r UE, fel y bydd yn rhaid i bobl fod yn ennill yma am sawl blwyddyn cyn y gallant hawlio budd-daliadau, gan gynnwys y credydau treth sy'n cynyddu cyflogau isel. Yn lle rhywbeth am ddim, byddwn yn creu system sy'n seiliedig ar yr egwyddor rhywbeth am rywbeth. Yna, byddwn yn cynnig y newidiadau hyn i bobl Prydain ar ffurf refferendwm syml mewn-allan ar ein haelodaeth o'r Undeb Ewropeaidd erbyn diwedd 2017. Ar yr un pryd, byddwn yn parhau i atgyfnerthu ein ffiniau, yn gwella'r broses o orfodi ein cyfreithiau mewnfudo ac yn gweithredu er mwyn sicrhau bod pobl yn gadael ar ddiwedd eu fisâu. Ar draws y sbectwm, o'r llwybr i fyfyrwyr i'r llwybrau i deuluoedd a gwaith, byddwn yn creu system sy'n eich rhoi chi, eich teulu a phobl Prydain yn wirioneddol gyntaf.

Ein cynllun gweithredu:

Byddwn yn ailreoli ymfudo o'r UE drwy ddiwygio rheolau lles

Bydd newidiadau i les er mwyn gostwng lefelau ymfudo o'r UE yn gwbl ofynnol wrth ailnegodi. Rydym eisoes wedi gwahardd budd-dal tai i geiswyr gwaith o'r UE ac wedi

cyfyngu ar fudd-daliadau eraill, gan gynnwys y Lwfans Ceisio Gwaith. Byddwn yn mynnu bod yn rhaid i ymfudwyr o'r UE sydd am hawlio credydau treth a budd-dal plant fyw yma a chyfrannu at ein gwlad am bedair blynedd o leiaf. Bydd hyn yn lleihau'r cymhelliant ariannol i weithwyr llai medrus, sydd ar gyflogau is, ddod i Brydain. Byddwn yn cyflwyno gofyniad preswyllo newydd o ran tai cymdeithasol, fel na all ymfudwyr o'r UE hyd yn oed gael eu hystyried am dŷ cyngor oni bai eu bod wedi bod yn byw mewn ardal am bedair blynedd o leiaf. Os bydd plentyn ymfudwr o'r UE yn byw dramor, yna ni ddylai gael unrhyw fudd-dal plant na chredyd treth plant, ni waeth pa mor hir y mae wedi gweithio yn y DU na faint o dreth a dalwyd ganddo. Er mwyn lleihau nifer yr ymfudwyr o'r UE sy'n dod i Brydain, byddwn yn atal ceiswyr gwaith o'r UE rhag hawlio unrhyw fudd-daliadau ceisio gwaith. Ac os na fydd ceiswyr gwaith wedi dod o hyd i swydd o fewn chwe mis, gofynnir iddynt adael.

Byddwn yn trechu troseddoldeb a chamddefnyddio symudiad rhydd

Byddwn yn cynnal trafodaethau â'r UE er mwyn cyflwyno pwerau cryfach i allgludo troseddwr a'u hatal rhag dychwelyd, a gwaharddiadau llymach a hirach rhag dychwelyd i'r sawl sy'n camddefnyddio symudiad rhydd. Rydym am wneud gofynion i'r sawl nad ydynt yn hanu o'r UE sy'n briod â dinasyddion o'r UE ac am ymuno â hwy yn llymach, gan gynnwys trothwy incwm a phrawf iaith Saesneg. A phan fydd gwledydd newydd yn ymuno â'r UE yn y dyfodol, byddwn yn mynnu na all symudiad rhydd fod yn gymwys i'r aelodau newydd hynny nes i'w heconomiâu gydblythu'n llawer agosach ag Aelod-wladwriaethau presennol.

Byddwn yn parhau i dorri mewnfudo o'r tu allan i'r UE

Rydym eisoes wedi capio'r lefel o ymfudo economaidd medrus o'r tu allan i'r UE. Byddwn yn rhewi ein cap ar 20,700 yn ystod y Senedd nesaf. Bydd hyn yn sicrhau ein bod ond yn rhoi fisâu i'r rhai sydd â'r sgiliau sydd wir eu hangen arnom yn ein heconomi. Byddwn yn diwygio'r system fisa i fyfyrwyr â mesurau newydd i drechu camddefnydd ac yn lleihau nifer y myfyrwyr sy'n aros ar ôl i'w fisa ddod i ben. Bydd ein camau gweithredu yn cynnwys rhoi pen ar nifer y 'campysau lloeren' fel y'u gelwir a agorir yn Llundain gan brifysgolion a leolir

mewn rhannau eraill o'r DU, ac adolygu'r system noddi ddibynadwy ar gyfer fisâu i fyfyrwyr. Ac, fel y bydd cyflwyno system gwirio wrth adael yn ein galluogi i roi mwy o gyfrifoldeb ar noddwyr fisa dros ymfudwyr sy'n aros yn rhy hir, byddwn yn cyflwyno sancsiynau sydd wedi'u targedu ar gyfer y colegau neu'r busnesau hynny sy'n methu â sicrhau bod ymfudwyr yn cydymffurfio â thelerau eu fisa.

Byddwn yn atgyfnerthu'r broses o orfodi rheolau mewnfudo

Rydym wedi cyflwyno rheol 'allgludo gyntaf, apelio wedyn' i droseddwr sy'n wladolion tramor. Byddwn nawr yn allgludo hyd yn oed fwy o fewnfudwyr anghyfreithlon drwy ymestyn y rheol hon i bob apêl gan fewnfudwyr ac adolygiad barnwrol, gan gynnwys lle mae'r hawl a elwir yn hawl i fywyd teuluol dan sylw, ar wahân i geisiadau am loches. Byddwn hefyd yn gweithredu strategaeth symud newydd er mwyn dileu cyfleoedd i gyflwyno her gyfreithiol annilys a ffoi. Byddwn yn cyflwyno system olrhain loeren ar gyfer pob troseddwr sy'n wladolyn tramor ac yn destun gorchymyn allgludo neu achos allgludo. A byddwn yn ei gwneud yn ofynnol i bob landlord gadarnhau statws mewnfudo eu tenantiaid.

Byddwn yn trechu'r arfer o fasnachu mewn pobl a chamfanteisio arnynt

Rydym eisoes wedi ailgyflwyno system gwirio wrth adael gywir ledled y wlad, pasio Deddf Caethwasiaeth Fodern a wnaiff ddiogelu pobl rhag i eraill gamfanteisio arnynt a phedwaru'r dirwyon a gaiff cyflogwyr diegwyddor sy'n talu cyflogau sy'n is na'r Isafswm Cyflog. Nawr byddwn yn cyflwyno rheoliad marchnad lafur mwy llym er mwyn trechu gweithio anghyfreithlon a chamfanteisio. Er mwyn lleihau nifer yr achosion o weithio'n anghyfreithlon ymhellach, byddwn yn defnyddio data gan sawl asiantaeth, gan gynnwys data Gwirio wrth Adael, er

mwyn nodi mewnfudwyr anghyfreithlon a busnesau sy'n cyflogi gweithwyr anghyfreithlon. Ac, er mwyn cymell camau llymach yn erbyn cyflogwyr nad ydynt yn talu'r Isafswm Cyflog, byddwn yn caniatáu i dimau arolygu ailfuddsodi mwy o'r arian a godir drwy ddirwyo cyflogwyr.

Byddwn yn lleddfu'r pwysau ar wasanaethau cyhoeddus a'ch cymuned leol

Rydym yn cymryd camau nas gwelwyd erioed o'r blaen i drechu twristiaeth iechyd, a byddwn yn adennill hyd at £500 miliwn gan ymfudwyr sy'n defnyddio'r GIG erbyn canol y Senedd nesaf. Er mwyn helpu cymunedau sy'n profi lefelau uchel ac annisgwyl o fewnfudo, byddwn yn cyflwyno Cronfa newydd i Reoli Ymfudo er mwyn lleddfu'r pwysau ar wasanaethau a thalu am gamau gorfodi ychwanegol o ran mewnfudo. Er mwyn atal sectorau rhag dibynnu ar weithwyr o dramor yn rhannol neu'n gyfan gwbl, byddwn yn ei gwneud yn ofynnol i sectorau sy'n defnyddio'r Rhestr Prinder Galwedigaethol, lle gallant ddod â gweithwyr medrus o dramor i'r DU, ddarparu cynlluniau hirdymor ar gyfer hyfforddi gweithwyr Prydeinig.

Byddwn yn hyrwyddo integreiddio a gwerthoedd Prydeinig

Mae'r gallu i siarad Saesneg yn rhan annatod o integreiddio i mewn i'n cymdeithas. Rydym wedi cyflwyno profion iaith newydd llym i ymfudwyr ac wedi sicrhau bod cynghorau yn gwario llai o arian ar wasanaethau cyfieithu. Nesaf, byddwn yn deddfu er mwyn sicrhau bod pawb sy'n gweithio yn y sector cyhoeddus ac yn delio â chwsmeriaid yn siarad Saesneg yn rhugl. Ac, er mwyn annog gwell integreiddio yn ein cymdeithas, byddwn hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i'r sawl sy'n dod i Brydain ar fisa teuluol ac sydd â sgiliau Saesneg sylfaenol yn unig ddod yn fwy rhugl dros amser, gyda phroffion iaith newydd i'r rhai sydd am ymestyn eu fisa.

Rhoi'r dechrau gorau mewn bywyd i'ch plentyn

Ein hymrwymiad i chi:

Cred y Ceidwadwyr Cymreig fod pobl ifanc yng Nghymru yn haeddu'r dechrau gorau posibl mewn bywyd. Yng Nghymru, y Llywodraeth Lafur sy'n gyfrifol am bolisiau addysg. Ar ôl 16 mlynedd dan reolaeth y Blaid Lafur yng Nghymru, mae'r system addysg yno wedi disgyn i lawr y tablau cynghrair rhyngwladol. Byddai'r Ceidwadwyr Cymreig yn y Cynulliad yn cyflwyno cynigion i ddiwygio'r system addysg yng Nghymru:

- **adfer enw da Cymru am ragoriaeth ym maes addysg**
- **sicrhau bod gan blant yng Nghymru y sgiliau sydd eu hangen arnynt i gystadlu yn y ras fyd-eang**
- **byddai'r Ceidwadwyr Cymreig yn ariannu ysgolion yng Nghymru yn uniongyrchol, gan rymuso rhieni, athrawon a llywodraethwyr**
- **cefnogi athrawon yng Nghymru**
- **cefnogi ein prifysgolion o'r radd flaenaf yng Nghymru.**

Mae pobl ifanc yng Nghymru yn haeddu addysg ragorol, ond maent yn cael eu siomi gan y Blaid Lafur. Ar lefel ryngwladol, mae'r system addysg yng Nghymru ar ei hôl hi o gymharu â gweddill y DU ac mae busnesau yng Nghymru yn pryderu bod gormod o fyfyrwyr yn gadael yr ysgol heb y sgiliau sydd eu hangen arnynt i lwyddo. Mae'r Llywodraeth Lafur yng Nghymru wedi cyfaddef ei bod wedi methu o ran addysg yng Nghymru. Dywedodd iddi fod yn esgeulus, ond nid yw'n cymryd unrhyw gamau i wella'r system o hyd.

Mae hyn yn annerbyniol ym marn y Ceidwadwyr Cymreig. Credwn fod eich plentyn yn haeddu'r dechrau gorau mewn bywyd. Nid yw addysg dda yn beth moethus, dylai pawb fod â hawl i'w chael, ni waeth ble rydych yn byw. Mae addysgu ein cenhedlaeth nesaf yn gywir yn hanfodol er mwyn sicrhau dyfodol Cymru, ac mae'n rhan hollbwysig o'n cynllun economaidd hirdymor.

Mae ein diwygiadau pellgyrhaeddol ym maes addysg wedi trawsnewid addysg yn Lloegr er gwell ac rydym am weld yr un gwelliannau yn digwydd yng Nghymru. Heddiw, mae miliwn yn fwy o ddisgyblion mewn ysgolion 'da' neu 'ragorol' yn Lloegr. Mae mwy na mil o ysgolion a gafodd radd 'annigonol' bellach yn Academiâu, gan

gyflwyno arweinyddiaeth newydd i hyrwyddo disgyblaeth, trylwyredd a safonau uwch.

Mae'r Ceidwadwyr Cymreig yn ymrwymedig i adfer enw da Cymru am ragoriaeth addysgol. Byddem yn diwygio'r system addysg yng Nghymru, fel yr ydym wedi'i wneud yn Lloegr, fel y gall disgyblion yng Nghymru fanteisio ar yr un cyfleoedd gwaith a bywyd â'r rheini mewn rhannau eraill o'r DU.

Ein cynllun gweithredu:

Nid ydym am i Gymru fod ar ei hôl hi o ran perfformiad addysgol o gymharu â Lloegr a gweddill y DU. Yno, Llywodraeth Cymru sy'n gyfrifol am bolisiau addysg. Byddai'r Ceidwadwyr Cymreig yn y Cynulliad yn cyflwyno cynigion i ddiwygio'r system addysg yng Nghymru.

Byddem yn adfer enw da Cymru am ragoriaeth ym maes addysg

Byddai'r Ceidwadwyr Cymreig yn sicrhau bod pob disgybl yn gadael yr ysgol â'r sgiliau llythrennedd a rhifedd sydd eu hangen arnynt i ymdopi yn y gweithle.

Byddem yn cyflwyno'r rhaglen academiâu lwyddiannus yng Nghymru. Yn Lloegr, mae academiâu yn darparu addysg o ansawdd uchel er mwyn sicrhau bod plant o bob cefndir yn cael cyfleoedd addysgol gwell. Rydym am i blant yng Nghymru allu manteisio ar yr un cyfleoedd.

Byddem yn sicrhau bod gan blant yng Nghymru y sgiliau sydd eu hangen arnynt i lwyddo yn y ras fyd-eang

Rydym am i blant yng Nghymru adael yr ysgol â'r sgiliau sydd eu hangen arnynt i lwyddo mewn marchnad fyd-eang fwyfwy cystadleuol. Byddem yn sicrhau bod dysgu ieithoedd tramor modern yn rhan ganolog o'r cwricwlwm er mwyn gwrthdroi'r dirywiad ym maes dysgu ieithoedd modern mewn ysgolion yng Nghymru. Byddem yn cynnwys sgiliau rhaglennu a chodio priodol yn y cwricwlwm er mwyn paratoi ein myfyrwyr ar gyfer swyddi yn y dyfodol.

Byddem yn gwella hyfforddiant sgiliau

Credwn fod codi statws addysg alwedigaethol yn allweddol er mwyn ailgydbwysu'r economi. Yn Lloegr, rydym yn ymrwymedig i gyflwyno tair miliwn o brentisiaethau newydd o ansawdd uchel yn ystod y Senedd nesaf, i fyny o'r 2.2 miliwn a grëwyd gennym ers 2010. Mae'r Llywodraeth Lafur yng Nghymru wedi cwtsogi'r arian sydd ar gael ar gyfer prentisiaethau yng

Nghymru. Byddai'r Ceidwadwyr Cymreig yn codi statws addysg alwedigaethol drwy sicrhau bod mwy o gynlluniau prentisiaethau o ansawdd da. Byddwn yn diddymu cyfraniadau Yswiriant Gwladol cyflogwyr ar enillion hyd at y terfyn enillion uchaf i brentisiaid o dan 25 oed er mwyn helpu cyflogwyr i ddarparu mwy o brentisiaethau.

Byddem yn ariannu ysgolion yng Nghymru yn uniongyrchol

Byddai'r Ceidwadwyr Cymreig yn ariannu ysgolion yn uniongyrchol, gan gael gwared ar filiynau o bunnoedd o fiwrocratiaeth a sicrhau bod yr arian yn mynd yn uniongyrchol i'r rheng flaen, gan rymuso rhieni, athrawon a llywodraethwyr.

Byddwn yn helpu prifysgolion yng Nghymru i barhau i fod ymhlith y gorau yn y byd

Mae Cymru yn gartref i rai o'r prifysgolion addysgu ac ymchwil gorau yn y byd. Byddwn yn gweithio gyda Llywodraeth Cymru a sefydliadau addysg uwch yng Nghymru er mwyn helpu i sicrhau cyllid ar gyfer ein prifysgolion.

Diogelu a gwella ein Gwasanaeth Iechyd Gwladol

Ein hymrwymiad i chi:

Y Llywodraeth Lafur yng Nghymru sy'n gyfrifol am benderfyniadau ynglŷn â'r GIG yng Nghymru. Mae ein Gwasanaeth Iechyd Gwladol yno i ni drwy gydol ein bywydau: o'r diwrnod y cawn ein geni, i'n diwrnodau olaf, ond mae'n cael ei adael i lawr yn wael gan Lywodraeth Lafur Cymru. Byddai'r Ceidwadwyr Cymreig yn y Cynulliad yn cyflwyno cynigion i wella'r gwasanaeth iechyd yng Nghymru. Byddem yn:

- **cynyddu gwariant ar y GIG yng Nghymru, wedi'i ategu gan economi gref, fel bod modd parhau i ddefnyddio'r GIG am ddim**
- **cynnal ymchwiliad annibynnol llawn o'r GIG yng Nghymru**
- **diogelu gwasanaethau iechyd gwledig yng Nghymru**
- **cyflwyno Cronfa Triniaethau Canser ar gyfer Cymru**
- **sicrhau ei bod yn fwy cyfleus i chi ddefnyddio'r GIG, ni waeth ble rydych yn byw.**

Mae'r GIG yn hollbwysig i bob un ohonom. Yn seiliedig ar yr egwyddor glodwiw ond syml na ddylai unrhyw un fyth orfod pryderu am ei ofal iechyd, mae'n fynegiant dwys o'n gwerthoedd fel cenedl. Mae'n symbol o ewyllys gyfunol, o gadernid cymdeithasol.

Yng Nghymru, mae ein meddygon, ein nyrsys a'n staff ysbyty yn gweithio ddydd a nos i ddarparu'r gofal gorau posibl, ond maent yn cael eu gadael i lawr yn wael gan wleidyddion Llafur Cymru ym Mae Caerdydd. Nôl yn 2010, gwnaeth y Blaid Geidwadol benderfynu diogelu gwariant ar iechyd yn Lloegr a sicrhau bod arian ar gael i Lywodraethau Cymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon wneud yr un peth. Penderfynodd y Llywodraeth Lafur yng Nghymru dorri gwariant ar iechyd. O ganlyniad, mae rhestrau aros wedi cynyddu, nid yw amseroedd ymateb y gwasanaeth ambiwlans yn cael eu cyflawni, mae cleifion yn wynebu canlyniadau gwaeth ac mae morâl ymhlith staff yn dioddef.

Er gwaethaf hyn, mae'r Llywodraeth Lafur yng Nghymru yn gwrthod cynnal ymchwiliad annibynnol i'r modd y gellir gwella'r GIG yng Nghymru. Credwn mai cleifion, meddygon a nyrsys yw'r arbenigwyr o ran gofal. Dyna pam, yn Lloegr, rydym wedi bod yn gwrandao arnynt ac yn eu grymuso i wneud dewisiadau.

Rydym wedi rhoi mwy o bŵer ac atebolrwydd i staff rheng flaen nag unrhyw lywodraeth arall. Gwnaethom gael gwared ar fiwrocratiaeth, gan gynhyrchu arbedion a fuddsoddwyd gennym mewn cleifion. Yn hytrach na mynd ar ôl mewnbynau a phrosesau, rydym wedi canolbwyntio ar ganlyniadau a pherfformiad. Ac oherwydd grym gwybodaeth, rydym wedi ceisio newid y gydberthynas rhwng y claf a'r system drwy agenda flaengar o dryloywder.

Mae'r Ceidwadwyr Cymreig yn gwybod mai perfformiad ein GIG yw un o'r materion pwysicaf i bobl Cymru. Dyna pam ein bod yn ymrwymedig i wynebu'r heriau yn ein gwasanaeth iechyd a rhoi diwygiadau ar waith er mwyn atgyfnerthu a diogelu dyfodol ein GIG yng Nghymru.

Ein cynllun gweithredu:

Yng Nghymru, Llywodraeth Lafur sy'n gyfrifol am bolisiau iechyd. Byddai'r Ceidwadwyr Cymreig yn y Cynulliad yn cyflwyno cynigion i atgyfnerthu a sicrhau dyfodol y GIG yng Nghymru:

Byddem yn sicrhau GIG cryf drwy economi gref

Yn Lloegr, rydym wedi cynyddu gwariant ar iechyd. Yng Nghymru, mae'r Llywodraeth Lafur wedi torri gwariant ar iechyd. Byddai'r Ceidwadwyr Cymreig yn cynyddu cyllideb y GIG yng Nghymru fel rydym wedi'i wneud yn Lloegr.

Byddem yn sicrhau eich bod yn cael y gofal gorau posibl

Er gwaethaf tystiolaeth gynyddol o'u methiannau o ran y GIG yng Nghymru, mae Gweinidogion Llafur Cymru yn gwrthod cynnal ymchwiliad annibynnol i'r gwasanaeth iechyd yng Nghymru er mwyn taflu goleuni ar safonau gofal gwael a gwneud argymhellion ynghylch sut y gellir ei wella. Byddai'r Ceidwadwyr Cymreig yn cyflwyno ymchwiliad annibynnol llawn i'r GIG yng Nghymru.

Byddem yn diogelu gwasanaethau iechyd gwledig

Mae'r Llywodraeth Lafur yng Nghymru wedi cwtogi gwasanaethau iechyd sydd wedi gadael pobl sy'n byw mewn ardaloedd gwledig yn ansicr ynghylch a allant gael gafael ar driniaeth frys sylfaenol sy'n achub bywyd pan fydd ei hangen arnynt. Ym marn y Ceidwadwyr Cymreig dylech gael gofal o'r safon uchaf, ni waeth ble rydych yn byw yng Nghymru. Dyna pam y byddem yn diogelu gwasanaethau iechyd gwledig ac yn gwrthdroi

penderfyniad Llafur i israddio gwasanaethau hanfodol mewn ysbytai gwledig. Byddwn yn sicrhau bod Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru yn parhau i gydweithio'n agos ar faterion iechyd trawsffiniol er mwyn sicrhau y gall trigolion ym mhob rhan o Gymru gael y driniaeth orau.

Byddem yn helpu os byddwch chi neu eich anwyliaid byth yn cael eich effeithio gan ganser

Yn Lloegr, mae cyfraddau goroesi canser yn gwella, yn wir maent y gorau erioed. Mae'r Gronfa Cyffuriau Canser wedi helpu mwy na 60,000 o bobl yn Lloegr i gael y cyffuriau achub bywyd sydd eu hangen arnynt. Fodd bynnag, mae'r Llywodraeth Lafur yng Nghymru yn gwrthod cynnig Cronfa Cyffuriau Canser i bobl Cymru. Byddai'r Ceidwadwyr Cymreig yn cyflwyno Cronfa Triniaethau Canser er mwyn sicrhau y gall cleifion yng Nghymru gael budd o'r un triniaethau gwella bywyd sydd ar gael yn Lloegr.

Byddem yn sicrhau bod y GIG yn fwy cyfleus i chi

Yn Lloegr, rydym wedi rhoi cyfle i filiynau o bobl weld eu meddyg teulu gyda'r nos ac ar benwythnosau ac rydym yn ymrwymedig i fynd hyd yn oed ymhellach, gan sicrhau bod pawb yn gallu gweld meddyg teulu saith diwrnod yr wythnos. Byddai'r Ceidwadwyr Cymreig yn ymestyn hyn i Gymru, fel bod pobl yng Nghymru hefyd yn gallu gweld meddyg teulu, saith diwrnod yr wythnos.

Eich galluogi i fwynhau ein treftadaeth, creadigrwydd a chwaraeon

Ein hymrwymiad i chi:

Mae gan Gymru ddiwylliant cyfoethog a threftadaeth falch a gaiff eu cydnabod o amgylch y byd. Ni waeth ble rydych yn byw yng Nghymru, rydym am i chi allu mwynhau'r goreuon o blith ein diwylliant a'n chwaraeon. Byddai'r Ceidwadwyr Cymreig yn:

- ***gweithio gyda Llywodraeth Cymru, Chwaraeon Cymru a phartneriaid eraill i ystyried y posibilrwydd y gallai Cymru groesawu Gemau'r Gymanwlad***
- ***diogelu a hyrwyddo'r iaith Gymraeg***
- ***rhewi ffi drwydded y BBC, er mwyn arbed arian i chi***
- ***cefnogi llwyddiant diwydiannau creadigol Cymru ac amddiffyn cyfryngau rhydd***
- ***parhau i gefnogi twristiaeth yng Nghymru.***

Roedd Uwchgynhadledd NATO fis Medi diwethaf yn ffenestr siop i'r byd o ran yr hyn sydd gan Gymru i'w gynnig. Mae'r Ceidwadwyr Cymreig yn ymrwymedig i greu cyfleoedd newydd i Gymru ddisgleirio ar y llwyfan byd-eang.

Ein cynllun gweithredu:

Byddem yn ymgyrchu i ddod â Gemau'r Gymanwlad i Gymru

Y llynedd, enillodd Tîm Cymru fwy o fedalau yng Ngemau'r Gymanwlad nag erioed o'r blaen. Byddai'r Ceidwadwyr Cymreig yn gweithio gyda Llywodraeth Cymru, Chwaraeon Cymru a phartneriaid eraill i ystyried y posibilrwydd y gallai Cymru groesawu Gemau'r Gymanwlad.

Byddem yn diogelu ac yn hyrwyddo'r iaith Gymraeg

Mae'r Ceidwadwyr Cymreig yn credu mewn diogelu a hyrwyddo'r iaith Gymraeg. Byddem yn diogelu arian ac annibyniaeth olygyddol S4C. Byddem yn hyrwyddo'r Eisteddfod Genedlaethol ar y llwyfan byd-eang.

Byddwn yn cefnogi ein cyfryngau

Cyfryngau rhydd yw conglaen cymdeithas agored. Byddwn yn cynnal adolygiad cynhwysfawr o Siarter Frenhinol y BBC, gan sicrhau ei bod yn darparu gwerth am arian i dalwyr ffi'r drwydded, tra'n parhau i ddarparu gwasanaeth o'r radd flaenaf a chefnogi ein diwydiannau creadigol. Dyna pam y gwnaethom rewi ffi drwydded y BBC ac y byddwn yn parhau i wneud hynny, tra'n aros i'r Siarter gael ei hadnewyddu. A byddwn yn parhau i frigdorri ffi'r drwydded ar gyfer seilwaith digidol er mwyn helpu i ddarparu band eang cyflym iawn ledled y wlad.

Byddwn yn amddiffyn rhyddid y wasg

Byddwn yn parhau i amddiffyn rhyddid haeddiannol a gweithredu wasg rydd. Ond, ochr yn ochr â hawliau'r cyfryngau, mae cyfrifoldeb clir, a dyna pam y gwnaethom sefydlu Ymchwiliad barnwrol cyhoeddus Leveson mewn ymateb i'r sgandal hacio ffonau, creu corff gwarchod newydd drwy Siarter Frenhinol a deddfu i sicrhau bod cyfreithiau enllib sy'n ymwneud â'r cyfryngau yn fwy llym. Gan fod gwaith y wasg rydd mor bwysig byddwn yn cynnig diogelwch penodol i newyddiadurwyr drwy Fil Hawliau Prydain a byddwn yn gwahardd yr heddlu rhag cael gafael ar gofnodion ffôn newyddiadurwyr er mwyn nodi chwythwyr chwiban a ffynonellau eraill heb gael cymeradwyaeth farnwrol

ymlaen llaw.

Byddwn yn cefnogi ein diwydiannau creadigol

Y diwydiannau creadigol bellach yw ein sector economaidd sy'n tyfu gyflymaf, gan gyfrannu bron i £77 biliwn i economi'r DU ac mae'r sector creadigol yng Nghymru wedi cael budd o'r llwyddiant hwn. Byddwn yn parhau i gynnig y rhyddhad a gyflwynwyd gennym ar gyfer ffilmiau, theatr, gemau fideo, animeiddio a cherddorfeydd, gyda chredyd treth ar gyfer teledu plant y flwyddyn nesaf, a byddwn yn ehangu'r rhyddhad hwn lle y bo'n bosibl. Byddai'r Ceidwadwyr Cymreig yn y Cynulliad yn cefnogi llwyddiant diwydiannau creadigol Cymru ac yn edrych am ffyrdd newydd o hybu cyfraddau allforio cynrychiadau ffilm a theledu llwyddiannus o Gymru. Byddwn yn diogelu eiddo deallusol drwy barhau i'w gwneud yn ofynnol i ddarparu'r gwasanaethau rhyngwladol flocio gwefannau lle ceir symiau sylweddol o gynnwys anghyfreithlon, gan gynnwys eu dirprwy gwefannau. A byddwn yn adeiladu ar y cynnydd

a wnaed o dan ein prosiectau gwrth-ladrad gwirfoddol i rybuddio defnyddwyr y rhyngwladol pan fyddant yn torri rheolau hawlfraint. Byddwn yn gweithio i sicrhau nad yw peiriannau chwilio yn cysylltu â'r safleoedd gwaethaf am wneud hynny.

Byddwn yn parhau i gefnogi'r diwydiant twristiaeth yng Nghymru

Mae Cymru yn gyrchfan gwyliau gwych ac rydym yn ymrwymedig i achub ar bob cyfle i'w hyrwyddo. Yng Nghymru, mae ein diwydiant twristiaeth yn cefnogi miloedd o swyddi ac mae'n enillwr allforion enfawr. Dyna pam rydym wedi defnyddio mentrau llywodraeth fel yr ymgyrch GREAT i farchnata Cymru i ymwelwyr tramor ac, ers 2010, gwelwyd cynnydd cyson yn nifer y twristiaid rhyngwladol sy'n ymweld â Chymru. Byddwn yn parhau i ddefnyddio'r mentrau hyn i hyrwyddo Cymru fel prif gyrchfan gwyliau'r DU.

Eich helpu i adeiladu'r Gymdeithas Fawr

Ein hymrwymiad i chi:

Yn syml, mae adeiladu'r Gymdeithas Fawr yn ymwneud â chynnwys pobl, cymdogaethau, pentrefi, trefi a dinasoedd Prydain yn y dasg enfawr o wella ein gwlad – a rhoi pŵer a chyfle i bobl ifanc chwarae rhan wirioneddol yn eu cymunedau. Byddwn yn:

- **ehangu'r Gwasanaeth Dinasyddion Cenedlaethol, fel y gall eich plant ddysgu sgiliau newydd a chwrdd â phobl ifanc o wahanol gefndiroedd**
- **hyrwyddo triniaeth gyfartal a chyfle cyfartal i bawb mewn cymdeithas sy'n falch o'i goddefgarwch a'i hamrywiaeth**
- **rhoi hawl newydd yn y gweithle i'r rheini sy'n gweithio i gwmni mawr a'r sector cyhoeddus gael Absenoldeb i Wirfoddoli am dri diwrnod y flwyddyn, ar gyflog llawn.**

Mae'r Gymdeithas Fawr yn weledigaeth o genedl ymgysylltiol, un lle rydym yn cymryd mwy o gyfrifoldeb drosom ni ein hunain a'n cymdogion; cymunedau sy'n cydweithio ac nad ydynt yn dibynnu ar fiwrocratiaeth amhersonol o bell. Wrth gwrs, mae angen adnoddau ac ymgysylltiad y Llywodraeth i ymgymryd â llawer o dasgau. Ond mae yna lawer o agweddau ar fywyd cenedlaethol hefyd lle mae angen i fwy o bobl gamuymlaen, cymryd

cyfrifoldeb a chwarae eu rhan. Mae hyn yn ymwneud â newid diwylliannol cenedlaethol, sef dweud wrth bawb ym Mhrydain: gofynnwch beth allwch ei wneud i'ch cymuned a'ch gwlad.

Yn ystod y pum mlynedd diwethaf, gwelwyd cynnydd gwirioneddol. Mae gwirfoddoli ar ei lefel uchaf mewn deng mlynedd, gyda mwy na thair miliwn yn fwy o oedolion

yn rhoi o'u hamser y llynedd o gymharu â'r flwyddyn hyd at fis Mawrth 2010. Mae rhoddion elusennol ar i fyny, gyda miliwn yn fwy o bobl yn rhoi at achosion da nag ar ddiwedd y Senedd ddiwethaf. Bellach, mae grwpiau rhieni ac elusennau yn rhedeg eu hysgolion rhydd eu hunain. Mae mentrau cymdeithasol yn helpu pobl i mewn i swyddi drwy'r Rhaglen Waith. Rydym wedi lansio'r banc buddsoddi cymdeithasol cyntaf yn y byd, wedi cyflwyno mwy o fondiau effaith gymdeithasol na gweddill y byd gyda'i gilydd ac wedi amlygu'r gwaith da a wneir mewn cymunedau drwy Wobrau'r Gymdeithas Fawr a gwobr Points of Light y Prif Weinidog.

Mae cenedlaeth o bobl ifanc yn eu harddegau wedi ymgymryd â Gwasanaeth Dinasyddion Cenedlaethol, gan feithrin eu sgiliau, ehangu eu gorwelion a magu hyder; dros y pum mlynedd nesaf, byddwn yn ehangu'r Gwasanaeth Dinasyddion Cenedlaethol - fel y bydd yn dod yn ddefod newid byd i bobl ifanc yn ein gwlad. Byddwn yn grymuso ac yn cynorthwyo mwy o bobl i redeg ysgol a dechrau eu menter gymdeithasol eu hunain. A byddwn yn cymryd camau newydd i annog pobl i wirfoddoli, gan alluogi mwy o bobl i ymuno â'r arwyr anhysbys sy'n asgwrn cefn cymunedau ledled Prydain.

Ein cynllun gweithredu:

Byddwn yn gweithio gyda Llywodraeth Cymru i ddod â'r Gwasanaeth Dinasyddion Cenedlaethol i Gymru

Yn Lloegr, mae mwy na 130,000 o bobl ifanc wedi graddio o'r Gwasanaeth Dinasyddion Cenedlaethol ac rydym bellach wedi sicrhau lle arno i bob person ifanc 16 a 17 oed sydd am gael un. Rydym wedi ariannu cynllun peilot a byddwn yn parhau i weithio gyda Llywodraeth Cymru i ddod â'r Gwasanaeth Dinasyddion Cenedlaethol i Gymru.

Byddwn yn arloesi wrth ddarparu gwasanaethau cyhoeddus

Rydym wedi cyflwyno ffyrdd arloesol o ddarparu gwasanaethau cyhoeddus o ansawdd uchel, gan gynnwys sicrhau bod y sector gwirfoddol yn cymryd mwy o ran. Er enghraifft, mae ein Rhaglen Waith wedi defnyddio talent ac egni elusennau er mwyn helpu pobl i drawsnewid eu bywydau a dychwelyd i weithio. Byddwn yn ystyried ffyrdd o adeiladu ar y math hwn o arloesedd yn y dyfodol. Rydym

hefyd wedi arloesi ym maes defnyddio Bondiau Effaith Gymdeithasol a Thaliadau yn ôl Canlyniadau, a byddwn yn ceisio gwneud mwy o ddefnydd o'r rhain yn y dyfodol, gan ganolbwyntio ar ddiweithdra ymhlith pobl ifanc, iechyd meddwl a digartrefedd.

Byddwn yn eich helpu i wirfoddoli ac yn cefnogi camau sy'n helpu pobl agored i niwed

Rydym am barhau i annog yr ysbryd annhygoel hwn ogyfranogi. Byddwn yn cefnogi menter Step Up To Serve Tywysog Cymru, gan annog pobl ifanc i wasanaethu yn eu cymuned. A byddwn yn rhoi hawl yn y gweithle i bobl sy'n gweithio mewn cwmnïau mawr a'r sector cyhoeddus i wirfoddoli dri diwrnod y flwyddyn. Er enghraifft, gallai pobl wirfoddoli i elusen gofrestrredig neu fod yn llywodraethwr ysgol. Rydym wedi credu erioedm bod eglwysi, grwpiau ffydd a grwpiau gwirfoddol eraill yn chwarae rôl bwysig a hirsefydlog yng ngwead cymdeithasol y wlad, gan ddarparu gwasanaethau banciau bwyd, helpu'r digartref a mynd i'r afael â dyled a chaethiwed, fel alcoholiaeth a gamblo. Rydym eisoes wedi cyflwyno rheoliadau gamblo llymach, gyda mesurau diogelwch gwell i chwaraewyr a rheolaethau cynllunio i atal mwy o siopau betio rhag agor ar y stryd fawr; rhoi cap ar fenthyciadau diwrnod cyflog a chefnogi cynhwysiant ariannol; a byddwn yn parhau i gefnogi camau sy'n helpu pobl agored i niwed i gael y cymorth sydd ei angen arnynt.

Byddwn yn hyrwyddo hawliau cyfartal ac yn unioni camweddau'r gorffennol

Mae ein cam hanesyddol o gyflwyno priodas hoyw wedi helpu i ysgogi cydraddoldeb ac atgyfnerthu sefydliad priodas. Ond mae mwy i'w wneud o hyd, a byddwn yn parhau i hyrwyddo cydraddoldeb i bobl Lesbiaidd, Hoyw, Deurywiol a Thrawsrywiol. Byddwn yn adeiladu ar y pardwn a roddwyd ar ôl marwolaeth i'r torrwr codau Enigma Alan Turing, a gyflawnodd hunanladdiad ar ôl iddo gael ei gollfarnu am anweddu difrifol, gyda mesur ehangach i gael gwared ar felltith hen gollfarnau o'r fath. Mae degau o filoedd o ddynion ym Mhrydain yn dal i fod â cholffarnau hanesyddol tebyg, er y byddent yn gwbl ddiuog o unrhyw drosedd heddiw. Mae llawer ohonynt wedi marw ac yn methu ag unioni'r anghyfiawnder hwn eu hunain drwy'r broses gyfreithiol rydym wedi'i chyflwyno fel llywodraeth. Felly, byddwn yn cyflwyno deddf newydd a fydd yn pardynu'r bobl hynny, ac yn unioni'r camweddau hyn.

Sicrhau bod y Llywodraeth yn gweithio'n well i chi

Ein hymrwymiad i chi:

Mae'r Llywodraeth yn gwasanaethu pobl Prydain. Mae'n rhaid craffu ar bob punt a gaiff ei gwario, ac mae'n rhaid i'r Llywodraeth gael ei rhedeg mor effeithlon ac effeithiol â phosibl. Byddwn yn:

- *arbed arian i chi drwy leihau gwastraff y Llywodraeth*
- *rhoi mwy o'r gwasanaethau hanfodol a ddefnyddir gennych ar-lein, er mwyn eu gwneud yn fwy cyfleus*
- *parhau i sicrhau bod y Llywodraeth yn fwy tryloyw, fel y gallwch ein dwyn i gyfrif am y ffordd y caiff eich arian ei wario.*

Gwasanaethu pobl Prydain mae'r Llywodraeth. Nid yw'n feistr arnynt. Aeth y ffaith syml honno yn angof pan roedd Llafur mewn pŵer. Cynyddodd nifer y cwangos, cafwyd toreth o brosiectau gwastraffus a chwyddodd biwrocratiaeth - symptomau Llywodraeth a gredai ei bod bob amser yn gwybod orau.

Mae'r Ceidwadwyr wedi cyflwyno ymagwedd newydd. Rydym yn benderfynol o fesur llwyddiant, nid yn ôl faint o arian a gaiff ei wario, ond yn ôl y graddau y mae'n gwella bywydau pobl. Mae Whitehall bellach yn llai gwastraffus ac yn llai o faint nag ar unrhyw adeg ers yr Ail Ryfel Byd. Rydym wedi diddymu neu wedi uno dros 300 o gwangos. Rydym wedi symud gwaith papur ar-lein. Rydym wedi taflu goleuni llachar ar wariant y Llywodraeth, gan ei gwneud yn ofynnol i holl wariant llywodraeth ganolog dros £25,000 gael ei gyhoeddi ar-lein. Rydym hefyd wedi sicrhau bod pobl yn cael dadansoddiad tryloyw o'r ffordd y caiff eu trethi eu gwario.

Yn ystod y pum mlynedd nesaf, byddwn yn sicrhau bod y chwyldro effeithlonrwydd hwn yn parhau. Byddwn hefyd yn parhau i ddiwygio ein system wleidyddol: byddwn yn cyflwyno pleidleisiau cyfartal yn y Senedd drwy gyflwyno diwygiadau mawr eu hangen i ffiniau, yn lleihau nifer yr ASau ac yn sicrhau bod y Comisiwn Etholiadol yn gwneud mwy i fynd i'r afael â thwyll ym maes pleidleisio. Bydd y mesurau hyn yn helpu i adfer hyder y cyhoedd yng ngwleidyddiaeth Prydain.

Ein cynllun gweithredu:

Byddwn yn lleihau gwastraff y Llywodraeth

Rydym wedi lleihau cost llywodraeth drwy werthu adeiladau gwag, rheoli prosiectau mawr yn well, lleihau'r gwasanaeth sifil, diwygio pensiynau, symud mwy o wasanaethau ar-lein, a gwella trefniadau contractio. Bwriadwn sicrhau £10 biliwn o arbedion blynyddol ychwanegol erbyn 2017-18 a £15-20 biliwn yn 2019-20.

Byddwn yn darparu gwell gwasanaethau cyhoeddus a llywodraeth fwy agored

Rydym wedi cefnogi twf cwmnïau cydfuddiannol cyhoeddus - sefydliadau a berchenogir gan eu staff ac sy'n darparu gwasanaethau cyhoeddus. Rydym am weld mwy ohonynt, felly byddwn yn gwarantu 'hawl i gydfuddiannu' yn y sector cyhoeddus. Bydd hyn yn ysgogi ysbryd entrepreneuriaidd gweision cyhoeddus ac yn sicrhau gwell gwerth am arian i drethdalwyr. Mae tryloywder hefyd wedi bod wrth wraidd ein hymagwedd tuag at lywodraeth. Yn ystod y pum mlynedd diwethaf, rydym wedi bod yn agored ynghylch gwariant y Llywodraeth, wedi rhoi mynediad i ymchwil a ariennir gan y trethdalwr, wedi defnyddio data agored ac wedi helpu i sefydlu'r Bartneriaeth Llywodraeth Agored. Byddwn yn parhau i sicrhau mai ni yw'r Llywodraeth fwyaf tryloyw yn y byd. Aethom i'r afael â phryder y cyhoedd ynghylch dylanwad arian ar wleidyddiaeth, gyda deddf a oedd yn atgyfnerthu'r rheolau sy'n llywodraethu ymgyrchu anwleidyddol a gwnaethom

sefydlu cofrestr o lobiwyr ymgyngorol. Yn ystod y Senedd nesaf, byddwn yn deddfu er mwyn sicrhau bod undebau llafur yn defnyddio proses optio i mewn dryloyw ar gyfer tanysgrifio i bleidiau gwleidyddol. Byddwn yn parhau i geisio cytundeb ar becyn cynhwysfawr o ddiwygiadau o ran ariannu pleidiau.

Byddwn yn gwneud llywodraeth yn fwy effeithlon

Rydym yn gwerthfawrogi ein gweision cyhoeddus neilltuol. Dros y pum mlynedd diwethaf, rydym wedi gwneud arbedion effeithlonrwydd o fewn y Llywodraeth. Rydym wedi diystyru cyflwyno cyflog rhanbarthol yn y sector cyhoeddus. Nid oeddem yn cefnogi hyn ac ni fyddwn yn ei gyflwyno. Mae Gwasanaeth Sifil Prydain sy'n ddi-duedd, yn broffesiynol ac yn hynod alluog yn cael ei edmygu ledled y byd ac yn un o gryfderau'r genedl. Byddwn yn bwrw ymlaen â'r gwaith o ddiwygio'r Gwasanaeth Sifil er mwyn sicrhau ei fod yn fwy dynamig a syml. Byddwn yn sicrhau bod proses recriwtio'r Gwasanaeth Sifil yn fwy agored ac yn mynd ati i chwilio am dalent eithriadol, yn enwedig mewn meysydd lle mae galluedd yn brin. Byddwn yn parhau i fynd i'r afael â holl fiwrocratiaeth Whitehall sy'n rhwystro'r Llywodraeth rhag gweithredu. Byddwn yn rhoi terfyn ar daliadau chwe ffigur a ariennir gan y trethdalwr i'r gweithwyr a delir orau yn y sector cyhoeddus. Byddwn yn parhau i werthu eiddo diangen y Llywodraeth ac yn cydlooli gwasanaethau lle y bo'n bosibl. Rydym eisoes wedi creu 20 o wasanaethau digidol o ansawdd uchel, sy'n cynnwys ceisiadau am brentisiaethau a hunanasesiadau treth. Byddwn yn arbed amser, anghyfleustra ac arian i chi drwy symud mwy o wasanaethau ar-lein, ac yn mynd i'r afael ag allgáu digidol. Byddwn yn sicrhau bod cymorth digidol bob amser ar gael i'r rhai nad ydynt ar-lein, tra'n cyflwyno llwyfannau technoleg trawslywodraethol er mwyn lleihau costau a gwella cynhyrchiant - fel GOV.UK.

Byddwn yn diwygio'r Senedd

Rydym wedi gwella'r modd y mae'r Senedd yn gweithredu, drwy atgyfnerthu ei gallu i ddwyn y Llywodraeth i gyfrif, gyda diwygiadau fel ethol cadeiryddion Pwyllgorau Dethola chreu Pwyllgor Busnes y Meinciau Cefn, sy'n galluogi aelodau mainc cefn, am y tro cyntaf, i benderfynu ar gyfran sylweddol o fusnes Tŷ'r Cyffredin. Rydym hefyd wedi pasio'r Ddeddf Seneddau Tymor Penodol, sy'n

trosglwyddo pwerau Gweithredol am y tro cyntaf erioed. Yn ystod y Senedd nesaf, byddwn yn mynd i'r afael ag annhegwch y ffiniau Seneddol cyfredol, yn lleihau nifer yr ASau i 600 er mwyn lleihau costau gwleidyddiaeth ac yn sicrhau bod pleidleisiau'n fwy cyfartal o ran eu gwerth. Byddwn yn cyflwyno diwygiadau i ffiniau y mae'r Senedd eisoes wedi'u cymeradwyo ac yn sicrhau y cant eu cymhwysu'n awtomatig unwaith y bydd y Comisiwn Ffiniau yn cyflwyno ei adroddiad yn 2018. Bydd hyn yn mynd i'r afael â'r ffaith bod y cynllun etholiadol cyfredol yn gorgynrychioli rhannau o'r wlad lle mae poblogaethau wedi bod yn gostwng ac yn tangynrychioli rhannau lle mae poblogaethau wedi bod yn cynyddu.

Byddwn yn sicrhau bod Tŷ'r Arglwyddi yn cyflawni ei rôl werthfawr fel siambr craffu a diwygio deddfwriaethol

Rydym yn dal i weld bod achos cryf dros gyflwyno elfen etholedig i'n hail siambr, ond nid yw hyn yn flaenoriaeth yn ystod y Senedd nesaf. Rydym eisoes wedi caniatáu diarddel aelodau ar sail ymddygiad gwael a byddwn yn sicrhau bod Tŷ'r Arglwyddi yn parhau i weithio'n dda drwy fynd i'r afael â materion fel maint y siambr ac ymddeoliad arglwyddi.

Byddwn yn diogelu eich system etholiadol er mwyn amddiffyn ein democratiaeth

Gan adeiladu ar y drefn o gofrestru pleidleiswyr yn unigol a gyflwynwyd gennym, byddwn yn parhau i sicrhau bod ein trefniadau'n deg ac yn effeithiol drwy sicrhau bod y Comisiwn Etholiadol yn rhoi mwy o flaenoriaeth i fynd i'r afael â thwyll ac yn ystyried mynnu bod angen dangos prawf adnabod i bleidleisio. Byddwn yn cwblhau'r gofrestr etholiadol, drwy roi mwy na phum miliwn o Brydeinwyr sy'n byw dramor arni. Byddwn yn cyflwyno pleidleisiau am oes, gan ddiddymu'r rheol sy'n atal dinasyddion Prydeinig sydd wedi byw dramor ers mwy na 15 mlynedd rhag pleidleisio. Byddwn yn parchu ewyllys pobl Prydain, fel y'i mynegwyd yn refferendwm 2011, ac yn cadw trefn y cyntaf i'r felin ar gyfer etholiadau i Dŷ'r Cyffredin. A byddwn yn cyflwyno pleidleisiau Cymru a Lloegr ar gyfer deddfau Cymru a Lloegr, gan ateb cwestiwn hirsefydlog West Lothian yn ein democratiaeth.

Eich helpu i brynu eich cartref eich hun

Ein hymrwymiad i chi:

Dylai pawb sy'n gweithio'n galed gael y cyfle i fod yn berchen ar eu cartref eu hunain. Yng Nghymru, Llywodraeth Cymru sy'n gyfrifol am bolisiau tai. Ar lefel Llywodraeth y DU, rydym yn helpu prynwyr tro cyntaf yng Nghymru i gynilo digon o arian i brynu eu cartref cyntaf. Byddai'r Ceidwadwyr Cymreig yn y Cynulliad yn cyflwyno cynigion er mwyn helpu mwy o bobl yng Nghymru i gamu ar yr ysgol dai. Ein cynllun:

- *Byddwn yn helpu i **gadw cyfraddau morgeisi yn is** drwy barhau i weithio drwy ein cynllun economaidd hirdymor*
- *Byddwn yn **eich helpu i brynu eich cartref cyntaf** gydag ISA Cymorth i Brynu newydd*
- *Byddai'r Ceidwadwyr Cymreig yn y Cynulliad yn **rhewi'r dreth gyngor yng Nghymru** er mwyn eich helpu i gadw mwy o'r arian rydych yn ei ennill*
- *Byddai'r Ceidwadwyr Cymreig yn **helpu tenantiaid cymdeithasol i gamu ar yr ysgol dai***
- *Byddai'r Ceidwadwyr Cymreig yn **helpu pobl i adeiladu eu cartrefi eu hunain, ac yn cefnogi cymunedau i redeg gwasanaethau lleol.***

Mae'r Ceidwadwyr yn credu'n gryf mewn perchentyaeth. Rydym yn deall, pan fyddwch wedi gweithio oriau hir, wedi cynilo ers blynnyddoedd, ei bod yn deimlad braf pan fyddwch o'r diwedd yn cael yr allwedd i'ch cartref cyntaf. Fodd bynnag, ers blynnyddoedd, mae pobl wedi bod yn ei chael hi'n fwyfwy anodd camu ar yr ysgol dai. O dan y Blaid Lafur, gwelwyd y nifer lleiaf o dai yn cael eu hadeiladu yn ystod cyfnod o heddwch ers yr 1920au. Nid oedd datblygwyr yn adeiladu digon o dai ac, yn sgil yr argyfwng bancio, roedd pobl ifanc yn ei chael hi'n anodd sicrhau blaendal.

Y nod dros y pum mlynedd diwethaf fu gwrthdroi'r duedd hon. Yn Lloegr, gwnaethom ddadffocio'r system gynllunio, er mwyn helpu adeiladwyr i ddechrau adeiladu eto. Gwnaethom gyflwyno'r cynllun Cymorth i Brynu, gan ei gwneud hi'n llawer haws i bobl gael morgais. Ac rydym wedi adfywio'r cynllun Hawl i Brynu a gwtogwyd gan y Blaid Lafur, gan ehangu perchentyaeth i genhedlaeth newydd sbon o denantiaid cymdeithasol. O ganlyniad, cafodd miloedd o bobl gymorth naill ai i gamu ar yr ysgol dai neu i'w dringo. Prynwyr tro cyntaf ifanc fu'r rhan fwyaf o'r rheini a gafodd gymorth.

Ein cynllun gweithredu:

Yng Nghymru, y Llywodraeth Lafur sy'n gyfrifol am bolisiau tai. Byddai'r Ceidwadwyr Cymreig yn cyflwyno cynigion i sicrhau bod pobl yng Nghymru yn gallu manteisio ar yr un cyfleoedd â phobl yn Lloegr i gamu ar yr ysgol dai.

Byddem yn eich helpu i brynu eich cartref cyntaf

Ar lefel Llywodraeth y DU, rydym yn helpu prynwyr tro cyntaf yng Nghymru i gynilo digon o arian i brynu eu cartref eu hunain drwy ymestyn ein cynllun gwarantu morgais Cymorth i Brynu a thrwy ein ISA Cymorth i Brynu newydd. Mae blaendal o 10 y cant ar gartref cyntaf cyffredin yn costio £15,000, felly os rhowch hyd at £12,000 mewn ISA Cymorth i Brynu newydd, bydd y Llywodraeth yn rhoi hyd at £3,000 ychwanegol. Mae swm ychwanegol o 25 y cant yn gyfystyr â chynilo blaendal o'ch incwm cyn treth - gan olygu ei fod, i bob pwrpas, yn doriad treth i brynwyr tro cyntaf. Yng Nghymru, gallai'r ISA Cymorth i Brynu newydd hwn helpu dros 45,000 o bobl i brynu eu cartref cyntaf yn ystod y pum mlynedd nesaf.

Yn Lloegr, mae ein benthygiad ecwiti Cymorth i Brynu wedi helpu 88,000 o bobl i brynu eu cartref cyntaf[1]. Yn sgil llwyddiant y cynllun hwn, sefydlodd Llywodraeth Cymru ei gynllun ei hun er mwyn helpu prynwyr tro cyntaf yng Nghymru. Ar hyn o bryd, disgwylir i gynllun benthygiad ecwiti Cymorth i Brynu Llywodraeth Cymru ddod i ben yn 2016. Byddai'r Ceidwadwyr Cymreig yn gwneud ymrwymiad hirdymor i gynllun Cymorth i Brynu yng Nghymru er mwyn sicrhau y gall prynwyr tro cyntaf yng Nghymru gael yr un cymorth i brynu eu cartref cyntaf â phrynwyr tro cyntaf yn Lloegr.

Byddem yn helpu tenantiaid cymdeithasol i gamu ar yr ysgol dai

Yn Lloegr, mae ein polisi Hawl i Brynu wedi helpu miloedd o bobl i brynu eu tŷ cyngor eu hunain ac rydym yn ymrwymedig i helpu hyd yn oed fwy o deuluoedd i brynu cartref. Yng Nghymru, mae'r Llywodraeth Lafur wedi cyhoeddi y bydd yn cael gwared ar ei chynllun Hawl i Brynu. Mae hyn yn golygu efallai na fydd pobl sy'n byw mewn tai cyngor yng Nghymru byth yn gallu prynu eu cartref eu hunain. Mae'r Ceidwadwyr Cymreig yn credu bod gan bawb hawl i fod yn berchen ar eu cartref eu hunain ac felly byddem yn sicrhau dyfodol hirdymor y cynllun Hawl i Brynu yng Nghymru.

Byddem yn rhewi trethi cyngor yng Nghymru

Yn Lloegr, mae'r Llywodraeth hon wedi gweld biliau'r dreth gyngor yn gostwng 11 y cant mewn termau real. Mae Llywodraeth Cymru wedi gwrthod rhewi'r dreth gyngor yng Nghymru, er ei bod yn cael arian gan Lywodraeth y DU. O ganlyniad, mae biliau yng Nghymru wedi cynyddu chwe gwaith yn fwy na'r gyfradd yn Lloegr ers 2010. Byddai'r Ceidwadwyr

Cymreig yn rhewi'r dreth gyngor yng Nghymru er mwyn helpu trethdalwyr sy'n gweithio'n galed i gadw mwy o'r arian y maent yn ei ennill.

Byddem yn helpu pobl i adeiladu eu cartrefi eu hunain, ac yn cefnogi cymunedau i redeg gwasanaethau lleol

Mae'r Ceidwadwyr Cymreig o blaid ei gwneud yn ofynnol i gynghorau neilltuo tir i bobl leol adeiladu neu gomisiynu eu cartrefi eu hunain, fel y gallwch ei wneud yn y rhan fwyaf o Ewrop. Byddai'r Ceidwadwyr Cymreig yn cyflwyno polisi Hawl i Adeiladu Llywodraeth y DU yng Nghymru.

Mae'r Ceidwadwyr Cymreig yn credu mai cymunedau lleol sy'n adnabod eu hardal orau. P'un a ydych yn cefnogi eich tafarn leol neu asedau lleol eraill, credwn y dylai fod gennych hawl i wneud cynnig. Yn Lloegr, rydym wedi rhoi hawliau newydd i gymunedau benderfynu ar ddyfodol eu hardal leol o dan Ddeddf Lleoliaeth 2011. Byddai'r Ceidwadwyr Cymreig yn cyflwyno Hawl i'r Gymuned Wneud Cynnig yng Nghymru.

Byddem yn dileu biwrocratiaeth ddiangen er mwyn helpu i adeiladu mwy o gartrefi

Fel Plaid perchentyaeth, mae'r Ceidwadwyr Cymreig am weld mwy o gartrefi'n cael eu hadeiladu yng Nghymru. Mae'r Llywodraeth Lafur yng Nghymru wedi bwrw'r farchnad dai â mwy o fiwrocratiaeth – gan ychwanegu dros £10,000 i gost cartref newydd. Byddem yn dileu biwrocratiaeth ddiangen ar gyfer adeiladwyr tai yng Nghymru.

Gwarchod a gwella ein hamgylchedd naturiol

Ein hymrwymiad i chi:

Mae Cymru yn gartref i rai o'r ardaloedd cefn gwlad prydferthaf yn y Deyrnas Unedig. Mae ein traethau godidog yn denu miloedd o dwristiaid i ddod ar eu gwyliau yma bob blwyddyn. Gwyddom pa mor bwysig yw ein hamgylchedd naturiol i ffyniant economaidd Cymru a byddwn yn parhau i wneud popeth a allwn i'w ddiogelu. Byddwn yn:

- *adeiladu seilwaith newydd mewn modd **amgylcheddol sensitif***
- *rhoi 'Llain Las' newydd ar waith er mwyn **gwarchod cynefinoedd morol gwerthfawr***
- ***gwarchod lles anifeiliaid.***

Nid olion oes a fu i alaru amdanynt a gweld eu colled yw nodweddion tirwedd trawiadol Prydain ym marn y Ceidwadwyr: dyma gefndir byw a chyfredol ein bywyd cenedlaethol. Mae ein rhostiroedd a'n dolydd, ein bywyd gwyllt a'n byd natur, ein haer a'n dŵr yn rhan hanfodol o'n hunaniaeth genedlaethol ac yn gonglfaen ein gwlad. Felly, mae gennym feddwl uchel iawn ohonynt ac rydym yn awyddus i'w gwarchod a'u trosglwyddo i genedlaethau'r dyfodol.

Ni ddeallodd y Blaid Lafur hyn erioed. Cynyddodd y bwlch rhwng ein cymunedau gwledig ac ardaloedd trefol; dioddefodd bioamrywiaeth, gyda rhywogaethau a chynefinoedd pwysig yn dirywio o dan ei gofal.

Yn ystod y pum mlynedd diwethaf, rydym wedi ymrwymo biliynau o bunnoedd i leihau allyriadau trafniadaeth ac i lanhau ein hafonydd a'n moroedd. A gwnaethom amlinellu gweledigaeth gynhwysfawr hirdymor i warchod ein treftadaeth naturiol yn Mhapur Gwyn cyntaf y wlad hon ar yr Amgylchedd Naturiol ers 20 mlynedd.

Dros y pum mlynedd nesaf, byddwn yn rhoi mesurau cryfach ar waith i warchod ein tirweddau naturiol ac yn sefydlu Llain Las er mwyn diogelu cynefinoedd morol gwerthfawr - ein cynllun yw gwarchod ein hardaloedd cefn gwlad a sicrhau mai hon yw'r wlad brydferthaf yn byd o hyd.

Ein cynllun gweithredu:

Byddwn yn adeiladu seilwaith newydd mewn modd amgylcheddol sensitif

Byddwn yn adeiladu seilwaith newydd mewn ffordd sy'n cyfyngu, hyd y gellir, ar ei effaith ar yr amgylchedd. Caiff unrhyw fioamrywiaeth a gollir drwy adeiladu High Speed 2 ei disodli.

Byddwn yn creu 'Llain Las' i warchod cynefinoedd morol gwerthfawr

Byddwn yn creu 'Llain Las' o amgylch 14 Tiriogaeth Dramor y DU, yn amodol ar gefnogaeth leol ac anghenion amgylcheddol. Byddwn yn dynodi ardal warchodedig arall ar Ynys y Dyrchafael, yn amodol ar safbwyntiau'r gymuned leol. Caiff y rhwydwaith o Barthau Cadwraeth Morol y DU a ddechreuwyd gennym ei ehangu er mwyn creu 'Llain Las' o safleoedd gwarchodedig yn y DU.

Byddwn yn gwarchod lles anifeiliaid

Mae ansawdd y bwyd ar eich plât, a sicrwydd economaidd ein ffermwyr, yn dibynnu ar ein hymdrechion i sicrhau'r safonau uchaf o ran lles anifeiliaid. Byddwn yn pwyso i sicrhau y caiff safonau

lles anifeiliaid uchel eu cynnwys o fewn cytundebau masnach rhyngwladol ac wrth ddiwygio'r Polisi Amaethyddol Cyffredin. Byddwn yn gwahardd anifeiliaid gwyllt mewn syrcau ac yn pwysu i annog pob un o aelod-wladwriaethau'r UE i sicrhau mai dim ond i ladd-dai sy'n cyrraedd safonau lles uchel y caiff anifeiliaid eu hanfon. Byddwn yn annog gwledydd eraill i ddilyn esiampl yr UE wrth wahardd y defnydd o anifeiliaid i brofi cosmetigau ac yn gweithio i gyflymu ymdrechion byd-eang i ddatblygu a defnyddio dewisiadau amgen i brofion ar anifeiliaid lle y bo'n briodol. Rydym am i bobl integreiddio'n llawn yng nghymdeithas Prydain, ond nid yw hynny'n golygu y dylai fod yn rhaid iddynt roi'r gorau i'r pethau sy'n bwysig iddynt o ran eu crefydd. Felly, tra byddwn bob amser yn sicrhau bod yr Asiantaeth Safonau Bwyd yn rheoleiddio'r gwaith o ladd da byw a dofednod yn briodol, byddwn yn diogelu dulliau o ladd anifeiliaid yn unol â defodau crefyddol, fel shechita a halal.

Byddwn yn mynd i'r afael â throeddau rhyngwladol yn erbyn bywyd gwyllt

Fel trefnwyr Cynhadledd Llundain ar Fasnach Anghyfreithlon mewn Bywyd Gwyllt, gwnaethom helpu i sicrhau bod Datganiad Llundain ar Fasnach mewn Bywyd Gwyllt yn cael ei fabwysiadu a byddwn yn parhau i arwain y byd wrth roi terfyn ar y potsio sy'n lladd miloedd o rinoserod, eliffantod a theigrod bob blwyddyn. Byddwn yn gwrthwynebu unrhyw gynigion i aildechrau hela morfilod at ddibenion masnachol, ac yn ceisio rhoi mesurau pellach ar waith ar lefel yr UE ac yn rhyngwladol i roi terfyn ar hela siarcod er mwyn defnyddio eu hesgyll. Byddwn yn hyrwyddo mesurau effeithiol ledled y byd er mwyn gwarchod tiwna, yn pwysu am waharddiad llwyr ar werthu ifori ac yn cefnogi ymdrechion Llywodraeth India i warchod eliffant Asia. Byddwn yn pwysu am statws 'rhywogaeth mewn perygl' llawn i eirth gwyn a gwahardd y fasnach rhyngwladol mewn crwyn eirth gwyn, yn ogystal â rhoi mwy o sylw i effaith newid yn yr hinsawdd ar fywyd gwyllt a chynefinoedd mewn Ardaloedd Pegynol yng Nghyngor yr Arctig a ffora rhyngwladol eraill.

Gwarantu cyflenwadau ynni glân, fforddiadwy a sicr i chi

Ein hymrwymiad i chi:

Mae ynni fforddiadwy a dibynadwy yn hollbwysig i'n heconomi, i'n diogelwch cenedlaethol ac i gyllidebau teuluol. Mae Cymru yn chwarae rhan allweddol yn sicrwydd ynni'r DU ac, er mwyn diogelu hyn, byddwn yn:

- **cefnogi prosiectau ynni strategol yng Nghymru**
- **atal lledaeniad ffermydd gwynt ar y tir**
- **cefnogi diwydiannau ynni-ddwys Cymru**
- **cadw eich biliau mor isel â phosibl a hyrwyddo cystadleuaeth yn y farchnad ynni**
- **sicrhau bod gan ein cartrefi a'n busnesau gyflenwadau ynni y gallant ddibynnu arnynt**
- **eich helpu i inswleiddio eich cartref**
- **cyflawni ein hymrwymiaidau newid yn yr hinsawdd, gan leihau allyriadau carbon mewn ffordd mor rhad â phosibl, er mwyn arbed arian i chi.**

Heb gyflenwadau ynni sicr, mae teuluoedd a busnesau ym Mhrydain ar drugaredd prisiau olew a nwy byd-eang cyfnewidiol; mae ein dibyniaeth ar ffynonellau ynni tramor yn cynyddu; ac rydym yn dod yn llai diogel ac yn llai llewyrchus.

Mae polisi ynni cenedlaethol yn gofyn am barodrwydd i wneud penderfyniadau heddiw er budd y dyfodol. Ond gweithredodd y Blaid Lafur yn gwbl groes i hynny. Mae pŵer wrth gefn - y 'clustog diogelwch' sydd ei angen arnom i atal sefyllfaoedd lle y caiff pŵer ei golli'n llwyr - wedi lleihau i'w lefelau isaf erioed o ganlyniad i'w methiant hanesyddol i fuddsoddi mewn capasiti newydd. Ni fanteisiwyd ar ffynonellau olew a nwy domestig. A methodd y Blaid Lafur â rhoi'r genhedlaeth nesaf o brosiectau ynni ar waith a fydd yn ein helpu i gadw goleuadau ynghyn, lleihau biliau a lleihau allyriadau carbon.

Cafodd hyn oll effaith andwyol ar ddefnyddwyr. Hanerodd nifer y cyflenwyr ynni mawr a chynyddodd biliau ynni yn sylweddol, gyda'r bil nwy cyfartalog yn mwy na dyblu.

Felly, rydym wedi gweithredu mewn ffordd gwbl wahanol. Lle'r oedd agwedd y Blaid Lafur yn hynod fyrdymor, rydym wedi sicrhau cyflenwadau ynni boddhaol, fforddiadwy, nid yn unig ar gyfer y blynyddoedd sydd i ddod, ond ar gyfer y degawdau sydd i ddod.

Mae ein cynllun hirdymor wedi rhyddhau £59 biliwn o fuddsoddiad mewn trydan. Yn fuan, bydd pob rhan o'r DU yn helpu i ddarparu ynni diogel, fforddiadwy a charbon isel o orsaf ynni niwclear Hinkley Point, i weithgynhyrchu tyrbinau gwynt ar y môr yng nghyfleuster newydd Green Port yn Hull, y genhedlaeth nesaf o biblinellau i'r Gorllewin o Shetland a thrafodaethau cychwynnol ar forlyn llanw Abertawe. Diolch i'n toriadau treth, gwelwyd y lefelau buddsoddi uchaf erioed yng nghyfleusterau nwy presennol Môr y Gogledd, a genedigaeth diwydiant newydd, sef nwy siâl, a allai greu miloedd ar filoedd o swyddi newydd.

Ac rydym wedi sicrhau bargaen well i ddefnyddwyr hefyd. Rydym wedi mynnu bod cwmnïau ynni yn symleiddio eu tariffau; wedi annog mwy o gyflenwyr annibynnol - sydd bellach yn cyfrif am 10 y cant o'r farchnad aelwydydd; ac wedi ei gwneud hi'n llawer haws i bobl newid darparwyr ynni.

Ond dim ond hanner ffordd ydym. Mae angen Llywodraeth Geidwadol arnom i roi'r cynllun hirdymor hwn ar waith a sicrhau cyflenwadau ynni glân ond fforddiadwy i genedlaethau'r dyfodol. Mae hyn yn golygu ehangu cyfleusterau niwclear a nwy newydd yn sylweddol; cefnogi ynni gwyrdd gwerth da; a phwysu am fwy o fuddsoddiad newydd yn ffynonellau ynni'r DU. Cystadleuaeth iach, nid ymyriadau gwleidyddol byrdymor, yw'r ffordd orau o sicrhau bargaen dda i ddefnyddwyr. Felly, byddwn yn parhau i bwysu'n ddi-baid am fwy o gystadleuaeth er mwyn sicrhau biliau isel.

Mae hwn yn gynllun hirdymor i gadw goleuadau ynghyn; i gadw ein cartrefi yn gynnes ac i sicrhau na fydd yn rhaid i deuluoedd bryderu'n barhaus am eu biliau ynni.

Ein cynllun gweithredu:

Byddwn yn cefnogi prosiectau ynni strategol yng Nghymru

Gwyddom pa mor bwysig yw Cymru i sicrwydd ynni'r DU. Dyna pam rydym wedi gweithio'n galed i gefnogi prosiectau ynni strategol yng Nghymru. Rydym yn gweithio gyda Hitachi a Horizon er mwyn datblygu gorsaf ynni niwclear newydd yn Wylfa. Bydd gorsaf ynni newydd Wylfa werth tua £20bn i economi'r DU a bydd yn creu 6,000 o swyddi adeiladu yma yng Nghymru. Rydym yn dechrau ar gam cyntaf y trafodaethau ynghylch Contract Gwahaniaeth ar gyfer Morlyn Llanw Abertawe er mwyn cydnabod potensial Cymru i fod yn ganolfan fawr ar gyfer ynni'r llanw ac ynni tonnau. Bydd y prosiect yn creu miloedd o swyddi ac yn denu miliynau o bunnoedd o fuddsoddiad i Gymru. Byddwn yn parhau i gefnogi prosiectau ynni strategol yng Nghymru er mwyn rhoi hwb i economi Cymru a helpu i sicrhau dyfodol ynni Cymru.

Byddwn yn atal lledaeniad ffermydd gwynt ar y tir

Mae ynni gwynt ar y tir bellach yn gwneud cyfraniad ystyrlon i'n cymysgedd ynni ac mae wedi bod yn rhan o'r cynnydd angenrheidiol mewn adnoddau adnewyddadwy. Mae ffermydd gwynt ar y tir yn aml yn methu ag ennill cefnogaeth y cyhoedd, fodd bynnag, ac ni allant, ar eu pen eu hunain, ddarparu'r adnoddau

cadarn sydd eu hangen ar system ynni sefydlog. O ganlyniad, byddwn yn rhoi terfyn ar unrhyw gymhorthdal cyhoeddus newydd i'w cadw ac yn newid y gyfraith fel mai pobl leol a gaiff wneud y penderfyniad terfynol o ran ceisiadau ffermydd gwynt. Byddwn yn datganoli penderfyniadau ynghylch ceisiadau am brosiectau ynni hyd at 350 megawat i Lywodraeth Cymru, gan gynnwys y rhan fwyaf o ffermydd gwynt ar y tir a thechnolegau adnewyddadwy sy'n defnyddio ynni'r llanw.

Byddwn yn cefnogi diwydiannau ynni-ddwys Cymru

Rydym yn ymrwymedig i gefnogi ein diwydiannau ynni-ddwys sy'n chwarae rôl hanfodol yn economi Cymru. Rydym eisoes wedi rhoi hwb i ddiwydiannau ynni-ddwys yng Nghymru drwy leihau ardollau gwyrdd a rhewi'r terfyn Carbon. Yn y Gyllideb ddiwethaf gwnaethom gyhoeddi y byddwn yn cyflwyno rhan o'r pecyn iawndal ar gyfer diwydiannau ynni-ddwys yn gynt na phryd. Bydd hyn yn arbed cyfanswm o hyd at £240 miliwn i fusnesau yng Nghymru rhwng 2016 a 2019.

Byddwn yn hyrwyddo cystadleuaeth er mwyn sicrhau bod eich biliau mor isel â phosibl

Rydym wedi helpu i gynyddu nifer y cyflenwyr ynni annibynnol o saith i 21, ei gwneud hi'n haws i gwsmeriaid gael bargaen well, lleihau nifer y tariffau yn sylweddol i ddim ond pedwar fesul cyflenwr, a haneru'r amser mae'n ei gymryd i newid cyflenwr. Byddwn yn mynd ymhellach eto, gan weithredu argymhellion ymchwiliad yr Awdurdod Cystadleuaeth a Marchnadoedd a ddechreuwyd gennym. Byddwn yn sicrhau bod gan bob cartref a busnes yn y wlad Fesurydd Deallus erbyn 2020, wedi'i ddarparu mewn ffordd mor gost-ffeithiol â phosibl, er mwyn

i ddefnyddwyr allu cael biliau cywir ar unwaith ac er mwyn iddynt allu newid i ddarparwr amgen o fewn diwrnod. A byddwn yn cefnogi mesurau cost isel o ran effeithlonrwydd ynni, gyda'r nod o inswleiddio miliwn o gartrefi ychwanegol yn ystod y pum mlynedd nesaf, gan gefnogi ein hymrwymiad i drechu tloidi tanwydd.

Byddwn yn diogelu eich cyflenwadau ynni

Byddwn yn parhau i gefnogi'r gwaith o ddatblygu olew a nwy Môr y Gogledd. Byddwn yn darparu cyllid cychwynnol ar gyfer ymchwil a thechnolegau adnewyddadwy newydd addawol, ond dim ond i'r rheini sy'n amlwg yn darparu gwerth am arian y byddwn yn rhoi cefnogaeth sylweddol. Byddwn yn datganoli penderfyniadau ynghylch ffracio i Lywodraeth Cymru.

Byddwn yn diogelu ein planed i'n plant

Ni fu'r Llywodraeth wyrddaf erioed, gan sefydlu Banc Buddsoddi Gwyrdd cyntaf y byd, llofnodi cytundeb i adeiladu'r orsaf niwclear newydd gyntaf ers cenhedlaeth, treblu capasiti cynhyrchu ynni adnewyddadwy i 19 y cant, cyflwyno mesurau effeithlonrwydd ynni i fwy na miliwn o gartrefi, ac ymrwymo £1 biliwn i weithgareddau dal a storio carbon. Ni yw'r farchnad ynni gwynt ar y môr fwyaf yn y byd. Byddwn yn pwysu am gytundeb hinsawdd byd-eang cadarn yn ddiweddarach eleni - un sy'n cadw'r nod o gyfyngu ar gynhesu byd-eang i ddwy-radd yn gadarn o fewn cyrraedd. Gartref, byddwn yn parhau i gefnogi Deddf Newid yn yr Hinsawdd y DU. Byddwn yn lleihau allyriadau mewn ffordd mor gost-ffeithiol â phosibl, ac ni fyddwn yn cefnogi targedau sector ynni drud ac ystumiol.

Ymladd yn erbyn troseddau ac amddiffyn dioddefwyr

Ein hymrwymiad i chi:

Dylai eich ardal leol fod yn fan diogel i dyfu i fyny, i weithio, i fagu teulu ac i ymddeol. Byddwn yn parhau i ostwng troseddau a gwneud Cymru yn fwy diogel. Byddwn yn:

- **cwblhau'r broses o ddiwygio'r heddlu, er mwyn i chi allu bod yn fwy hyderus bod eich tîm plismona lleol yn gweithio'n effeithiol**
- **cadw polisi plismona yn ôl fel mai Llywodraeth y DU sy'n parhau i fod yn gyfrifol amdano**
- **cyflwyno dedfrydau mwy llym a diwygio'r system carchardai, er mwyn sicrhau y caiff troseddwy'r peryglus eu cadw oddi ar eich strydoedd**
- **cefnogi dioddefwyr, er mwyn sicrhau bod y bobl fwyaf agored i niwed yn ein cymdeithas yn cael y cymorth y maent yn ei haeddu**
- **cael gwared ar y Ddeddf Hawliau Dynol a lleihau rôl Llys Hawliau Dynol Ewrop, er mwyn gallu allgludo troseddwy'r dramor yn haws o Brydain.**

Mae troseddau wedi gostwng fwy nag 16 y cant yng Nghymru ers 2010. Mae lefelau troseddu is yn golygu bod llai o ladrata, llai o drais ar ein strydoedd, llai o fywydau yn cael eu difetha, a bod mwy o bobl yn gallu teimlo'n hyderus am y dyfodol.

Nid oedd y Blaid Lafur yn ymddiried yn ein swyddogion yr heddlu, staff prawf na swyddogion carchardai gwyh i wneud eu gwaith, ond gwnaeth geisio microeoli pob heddlu o Whitehall, gan gael effaith andwyol ar forâl swyddogion, disgrisiwn yr heddlu a pherfformiad heddluoedd. A methodd y Blaid Lafur â sicrhau digon o leoedd mewn carchardai: rhyddhawyd degau o filoedd o garcharorion yn gynnar, gan beri risg i'r cyhoedd.

Rydym wedi gwneud cynnydd wrth drawsnewid y sefyllfa a etifeddwyd gennym, gyda diwygiadau cynhwysfawr i blismona, adsefydlu a hawliau dioddefwyr. Rydym eisoes wedi cynyddu nifer y swyddogion sydd ar y rheng flaen, ac wedi diddymu 4.5 miliwn o oriau o waith papur gan yr heddlu. Rydym wedi rhoi mandad clir i Brif Gwnstabiliaid ostwng lefelau troseddu, diwygio'r trefniadau ar gyfer stopio a chwilio, sefydlu'r Asiantaeth Troseddau Genedlaethol, atgyfnerthu arolygiaeth yr heddlu, sicrhau bod yr heddlu yn fwy atebol drwy

Gomisiynwyr yr Heddlu a Throseddu, cynyddu tryloywder drwy fapiau troseddau a sefydlu'r Coleg Plismona er mwyn gwella safonau proffesiynol.

Rydym wedi sicrhau y bydd 45,000 o droseddwy'r bellach yn cael eu goruchwyllo a'u hadsefydlu adeg eu rhyddhau o'r carchar, gyda'r darparwyr yn cael eu talu yn ôl y canlyniadau y byddant yn eu cyflawni wrth ostwng lefelau aildroseddu. Gwnaethom ddiwygio triniaethau cyffuriau er mwyn sicrhau mai ymatal a gwella'n llawn yw'r nod, yn hytrach na'r drefn gyffredin o ymdrin â phobl sy'n gaeth i gyffuriau drwy roi cyffuriau amgen iddynt. A gyda chyfreithiau newydd i fynd i'r afael â thrais domestig, mesurau i atal Anffurfio Organau Cenhedlu Benywod, y Ddeddf Caethwasiaeth Fodern gyntaf erioed, camau i fynd i'r afael â masnachu mewn pobl a chynnydd sylweddol wrth fynd i'r afael ag achosion o gam-drin plant ar-lein, rydym wedi amddiffyn y rhai mwyaf agored i niwed yn ein cymdeithas yn gyson.

Byddwn yn parhau i wneud pob cymuned yn fwy diogel, hyd yn oed pan fo adnoddau'n dynn. Byddwn yn parhau i leihau gwaith papur, cynyddu hyd dedfrydau ar gyfer y troseddau mwyaf difrifol a sicrhau bod carchardai yn fannau adsefydlu.

Mae angen i ni gwblhau ein chwyldro yn y ffordd rydym yn rheoli troseddwyd yn y gymuned, gan ddefnyddio'r dechnoleg ddiweddaraf i sicrhau bod troseddwyd yn ymddwyn yn well. A rhaid i ni hefyd ddod yn ddoethach o ran atal troseddau, gan ymdrin â'r ffactorau sy'n ysgogi troseddau megis cyffuriau ac alcohol. Felly, byddwn nid yn unig yn canolbwyntio ar gosbi troseddwyd, ond hefyd ar eu hadsefydlu ac ar ymyrryd yn gynnar er mwyn atal pobl ifanc gythryblus rhag cael eu denu i droseddu.

Ein cynllun gweithredu:

Byddwn yn cwblhau'r gwaith o ddiwygio'r heddlu, gan helpu swyddogion i ymladd yn erbyn troseddau yn ddirwyst

Byddwn yn sicrhau y caiff manau diogel eu darparu gan wasanaethau iechyd ac yn y gymuned i bobl sy'n dioddef argyfwng iechyd meddwl - gan arbed amser i'r heddlu ac atal pobl sy'n agored i niwed rhag cael eu cadw yn y ddalfa gan yr heddlu. Er mwyn cyflymu cyfiawnder, byddwn yn ehangu'r defnydd o erlyniadau o dan arweiniad yr heddlu. Byddwn yn caniatáu i heddluoedd gadw canran uwch o werth yr asedau y byddant yn eu hatafael gan droseddwyd. Byddwn yn gwella ymateb yr heddlu i seiber-droseddau drwy ddiwygio'r hyfforddiant a roddir i'r heddlu a chynyddu nifer y 'Seiber Swyddogion Arbennig' sy'n gwirfoddoli. Byddwn yn galluogi'r gwasanaeth tân a gwasanaeth yr heddlu i gydweithio'n agosach ac yn datblygu rôl ein Comisiynwyr yr Heddlu a Throseddau etholedig ac atebol.

Mae gan Gymru rai o'r cyfraddau isaf o ran troseddau yn y DU. Mae'r pedwar heddlu yng Nghymru yn darparu gwasanaeth plismona effeithiol i gymunedau lleol ac maent yn cael eu cefnogi gan Gomisiynwyr yr Heddlu a Throseddau sy'n darparu atebolrwydd lleol. Gan fod plismona lleol wedi'i ddatganoli i Gomisiynwyr yr Heddlu a Throseddau eisoes, byddwn yn parhau i gadw'r cyfrifoldeb am blismona yn ôl ar gyfer Ysgrifennydd Gwladol y DU, gan sicrhau bod swyddogaethau lleol, trawsffiniol a chenedlaethol yn cael eu hegluro'n gywir. Drwy gadw materion plismona yn ôl, ni fydd unrhyw heddluoedd yng Nghymru yn cael eu gorfodi i uno o dan Lywodraeth Geidwadol yn San Steffan, a fyddai'n erydu'r cysylltiad rhwng yr heddlu a'r cyhoedd a wasanaethir ganddo.

Byddwn yn trawsnewid y gydberthynas rhwng yr heddlu a'r cyhoedd

Rydym wedi cymryd camau i feithrin hyder ac ymddiriedaeth y cyhoedd yn yr heddlu ac rydym am fynd ymhellach fyth nawr. Byddwn yn gwella amrywiaeth o ran trefniadau recriwtio'r heddlu - yn enwedig swyddogion du a lleiafrifoedd ethnig - drwy helpu i ddatblygu cynlluniau mynediad uniongyrchol a chynlluniau llwybr carlam newydd megis Police Now, sy'n cynnig llwybr newydd i blismona i'r graddedigion gorau. Byddwn yn ailwampio system cwynion yr heddlu yn llwyr. Byddwn yn defnyddio Cronfa Arloesedd yr Heddlu i gyflymu'r broses o fabwysiadu technolegau newydd, gan gynnwys dyfeisiau symudol a fydd yn trawsnewid y gwasanaeth a gaiff y cyhoedd. A byddwn yn deddfu i orfodi newidiadau yn arferion yr heddlu os na chaiff trefniadau stopio a chwilio eu targedu'n well ac os na fydd cymarebau stopio i arestio yn gwella.

Byddwn yn cyflwyno mesurau atal troseddau mwy effeithiol er mwyn atal y cylch troseddu

Rydym yn datblygu strategaeth atal troseddau fodern er mwyn ymdrin â'r ffactorau allweddol sy'n arwain at droseddu. Byddwn yn cyhoeddi safonau, data perfformiad a system raddio ar gyfer diogelwch ffonau deallus a llechi, yn ogystal â gwasanaethau ariannol a manwerthu ar-lein. Byddwn yn ailwampio system rhybuddion yr heddlu, ac yn sicrhau bod amodau megis gwneud iawn â'r dioddefwr bob amser yn rhan o gosb troseddwyd. Byddwn yn cyflwyno gwaharddiad cyffredinol ar bob sylwedd seicoweithredol newydd, gan ddiogelu pobl ifanc rhag dod i gysylltiad â'r hyn a elwir yn 'anterth cyfreithlon'. A byddwn yn sicrhau bod gorchmynion sobrwydd ar gael i bob llys yng Nghymru a Lloegr, a gaiff eu gorfodi drwy dagiau monitro alcohol newydd.

Byddwn yn diwygio ein system carchardai

Er gwaethaf yr arbedion a wnaed yn y gyllideb carchardai, mae tua 3,000 yn fwy o leoedd i ddynion mewn carchardai nag yn 2010. Byddwn yn gwneud arbedion pellach drwy gau hen carchardai aneffeithlon ac adeiladu carchardai modern, mwy o faint sy'n addas at y diben ac ehangu taliadau yn ôl canlyniadau. A byddwn yn cyflwyno system gyffredinol o gynnal profion cyffuriau ar hap mewn carchardai, sganwyr corff newydd, mwy o ddefnydd o

dechnoleg blocio ffonau symudol a strategaeth newydd i fynd i'r afael â llygredigaeth mewn carchardai. Yng Nghymru, rydym yn buddsoddi dros £200m yng ngharchar Wrecsam, carchar mwyaf modern y DU, gan sicrhau bod mwy o garcharorion o Gymru yn bwrw eu dedfrydau yn agosach at adref.

Byddwn yn diogelu dioddefwyr ac yn cynorthwyo pobl sy'n agored i niwed

Rydym eisoes wedi cyflwyno Cod newydd i Ddioddefwyr ac wedi cymryd camau i ddiogelu tystion a dioddefwyr sy'n agored i niwed. Nawr, byddwn yn atgyfnerthu hawliau dioddefwyr ymhellach, drwy gyflwyno Cyfraith newydd i Ddioddefwyr a fydd yn ymgorffori hawliau allweddol i dioddefwyr, gan gynnwys yr hawl i wneud datganiad personol ac i'r datganiad hwnnw gael ei ddarllen yn y llys cyn pennu dedfryd - a chyn i'r Bwrdd Parôl wneud penderfyniad ynghylch rhyddhau carcharor ai peidio. Byddwn yn rhoi mwy o gyfleoedd i bob tyst a dioddefwr agored i niwed roi tystiolaeth y tu allan i'r llys, ac yn cyflwyno system croesholi cyn treial genedlaethol i blant sy'n ddiioddefwyr.

Byddwn yn rhoi blaenoriaeth i fynd i'r afael â thrais yn erbyn menywod a merched

Rydym wedi sicrhau bod diogelu menywod a merched rhag trais, a helpu dioddefwyr a goroeswyr trais rhywiol, yn flaenoriaeth allweddol. Byddwn nawr yn gweithio gydag awdurdodau lleol, y GIG a Chomisiynwyr yr Heddlu a Throseddau i sicrhau bod dyfodol unedau arbenigol sy'n ymdrin ag achosion o anffurfio organau cenhedlu benywod a phriodasau dan orfod, llochesi a chanolfannau argyfwng trais rhywiol yn ddiogel. Byddwn yn sicrhau bod pob eiriolwr a gaiff ei ariannu'n gyhoeddus yn cael hyfforddiant arbenigol i ymdrin â dioddefwyr cyn cymryd rhan mewn achosion sy'n ymwneud â throseddau rhywiol difrifol. Rydym wedi sefydlu ymchwiliad statudol annibynnol i gam-drin plant yn rhywiol, a byddwn yn sicrhau y gallwn herio sefydliadau ac unigolion yn ddi-duedd, a chael y gwirionedd. A byddwn yn parhau â'r gwaith dybryd o drawsnewid y ffordd y mae'r heddlu, gwasanaethau cymdeithasol ac asiantaethau eraill yn cydweithio er mwyn diogelu plant sy'n agored i niwed, yn enwedig rhag y math o gamfanteisio rhywiol a meithrin perthynas amhriodol gan grwpiau cyfundrefnol a ddaeth

i'r amlwg yn Rotherham, a threfi a dinasoedd eraill ledled y DU.

Byddwn yn cyflwyno dedfrydau llymach ac yn defnyddio technoleg newydd i ddiogelu'r cyhoedd

Byddwn yn parhau i ddiwygio'r ffordd rydym yn adsefydlu carcharorion. Byddwn yn defnyddio technoleg newydd i fonitro troseddwyd yn y gymuned a dwyn troseddwyd mynych o flaen eu gwell yn gyflymach. Bydd dedfryd lled-garcharol newydd yn cael ei chyflwyno ar gyfer troseddwyd cyson, a fydd yn caniatáu treulio cyfnod byr yn y carchar er mwyn newid ymddygiad. Er mwyn mynd i'r afael â'r achosion hynny lle mae barnwyr yn gwneud y penderfyniad anghywir, byddwn yn ehangu cwmpas y Cynllun Cosbau Rhy Ysgafn, er mwyn gallu herio amrywiaeth ehangach o ddedfrydau. Byddwn yn adolygu'r ddeddfwriaeth sy'n llywodraethu troseddau casineb, gan gynnwys yr achos o blaid ehangu cwmpas y gyfraith i gynnwys troseddau a gyflawnir yn erbyn pobl ar sail anabled, cyfeiriadedd rhywiol neu hunaniaeth drawsrywiol. Byddwn yn gwella'r ffordd y caiff troseddwyd benywaidd eu trin, gan ystyried sut y gall technoleg newydd alluogi mwy o fenywod â phlant ifanc i fwrw eu dedfryd yn y gymuned. Byddwn yn sicrhau bod digon o hofrenyddion yr heddlu ar gael yng Nghymru.

Byddwn yn diwygio'r gyfraith hawliau dynol a'n system gyfreithiol

Rydym wedi atal carcharorion rhag cael pleidleisio, ac wedi allgludo unigolion yr amheuir eu bod yn derfysgwyr megis Abu Qatada, er gwaethaf yr holl broblemau a achoswyd gan gyfreithiau hawliau dynol Llafur. Bydd y Llywodraeth Geidwadol nesaf yn diddymu'r Ddeddf Hawliau Dynol, ac yn cyflwyno Bil Hawliau Prydain. Bydd hyn yn torri'r cyswllt ffurfiol rhwng llysoedd Prydain a Llys Hawliau Dynol Ewrop, ac yn sicrhau mai ein Llys Goruchaf fydd â'r dyfarniad terfynol mewn materion hawliau dynol yn y DU. Byddwn yn parhau â'r cynllun £375 miliwn i foderneiddio ein system llysoedd, gan leihau achosion o oedi a rhwystredigaeth i'r cyhoedd. A byddwn yn parhau i adolygu ein systemau cymorth cyfreithiol, er mwyn iddynt allu parhau i ddarparu mynediad i gyfiawnder mewn ffordd effeithlon.

Atal terfysgaeth a gwrthod eithafiaeth

Ein hymrwymiad i chi:

Cadw chi a'ch teulu yn ddiogel yw ein prif flaenoriaeth. Mae bygythiad eithafiaeth a therfysgaeth yn dal i fod yn un difrifol, ond gyda'n dull llym, deallus a chynhwysfawr o weithredu, byddwn yn ymdrin ag ef ac yn ei drechu yn y pen draw. Byddwn yn:

- **rhoi mwy o bwerau i'r heddlu a'r asiantaethau cudd-wybodaeth amharu ar gynllwyniau terfysgol, fel bod gan yr awdurdodau bopeth sydd ei angen arnynt i atal ymosodiadau**
- **ymdrin â phropaganda a radicleiddio ar-lein, fel ein bod yn gallu lleihau'r risg o bobl ifanc yn cael eu denu i eithafiaeth a therfysgaeth**
- **ymdrin â phob math o eithafiaeth, gan gynnwys eithafiaeth nad yw'n dreisgar, fel bod ein gwerthoedd a'n ffordd o fyw yn cael eu hyrwyddo a'u hamddiffyn yn briodol**
- **gweithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru a phartneriaid lleol er mwyn trechu terfysgaeth ac eithafiaeth.**

Dyletswydd gyntaf unrhyw lywodraeth yw eich cadw'n ddiogel. Byddwn bob amser yn gwneud beth bynnag sydd ei angen i ddiogelu pobl Prydain. Rydym wedi diogelu a chynyddu cyllidebau'r asiantaethau diogelwch a chudd-wybodaeth a phlisma gwrth-derfysgaeth. Ond mae graddau'r bygythiad i'n gwlad gan nifer o grwpiau terfysgol yn dal i fod yn ddifrifol, ac mae twf ISIL yn Syria ac Irac wedi creu hafanau newydd i derfysgwyr lle caiff ymosodiadau yn erbyn Prydain eu cynllunio, eu hariannu a'u cyfarwyddo.

Fodd bynnag, mae natur y bygythiad a wynebir gennym yn ei gwneud yn fwy anodd i'r gwasanaethau diogelwch nodi cynllwyniau terfysgol - yn enwedig diolch i dechnoleg newydd. Rhaid i ni bob amser sicrhau bod gan ein hasiantaethau cudd-wybodaeth a diogelwch rhagorol y pwerau sydd eu hangen arnynt i'n cadw'n ddiogel. Ar yr un pryd, rydym yn parhau i wrthod unrhyw awgrymiadau o fesurau awdurdodaidd ysgubol a fyddai'n bygwth ein rhyddid y brwydrwyd yn galed amdano. Yn y flwyddyn ddiwethaf yn unig, rydym wedi rhoi mwy o bwerau i'r awdurdodau reoli ac amharu ar symudiadau pobl sydd am deithio dramor i ymladd, gan gynnwys atgyfnerthu pwerau i atafaelu pasbortau'r rhai sy'n ceisio teithio er mwyn cyflawni terfysgaeth.

Bydd y Llywodraeth Geidwadol nesaf yn parhau i gymryd camau llym, deallus a chynhwysfawr er mwyn atal terfysgaeth a mynd i'r afael ag eithafiaeth. Byddwn yn diweddarau ein cyfreithiau gwrth-derfysgaeth lle bynnag y bo angen er mwyn sicrhau eu bod yn adlewyrchu'r bygythiadau a wynebir gennym yn briodol.

Nid dim ond ymwneud â phwerau newydd y mae'r gwaith o ymdrin â'r bygythiadau hyn. Mae'n ymwneud â'r ffordd rydym yn trechu eithafiaeth o bob math. Mae angen i ni fynd i'r afael â gwreiddyn y drwg, cyn i hynny ddatblygu'n drais a therfysgaeth. Wrth wraidd ein dull o weithredu mae amddiffyn gwerthoedd Prydain yn ddigyfaddawd a neges syml iawn: ym Mhrydain nid ydych ond yn mwynhau'r rhyddid i fyw fel y dymunwch; mae gennych gyfrifoldeb i barchu eraill hefyd.

Ein cynllun gweithredu:

Byddwn yn atgyfnerthu pwerau gwrth-derfysgaeth

Rydym wedi atgyfnerthu cyfreithiau gwrth-derfysgaeth, gan gynnwys ei gwneud yn haws i atal gwladolion Prydeinig rhag teithio dramor i ymladd, a rheoli achosion lle mae'r rhai sy'n gwneud yn dychwelyd. Byddwn yn

sicrhau bod dull yr heddlu a'r gwasanaethau diogelwch o gael gafael ar ddata cyfathrebu yn gyfredol - 'pwys, ble, pryd a sut' cyfathrebu, ond nid ei gynnwys. Bydd ein deddfwriaeth newydd ar ddata cyfathrebu yn atgyfnerthu ein gallu i amharu ar gynllwyniau terfysgol, rhwydweithiau troseddol a gangiau cyfundrefnol sy'n meithrin perthynas amhriodol â phlant, hyd yn oed wrth i dechnoleg ddatblygu. Byddwn yn parhau i alluogi'r awdurdodau i ymyrryd â chynnwys cyfathrebu'r sawl a ddrwgdybir tra'n atgyfnerthu'r broses o oruchwylio'r defnydd o'r pwerau hyn o hyd. Byddwn yn parhau i weithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru a phartneriaid lleol er mwyn trechu terfysgaeth ac eithafiaeth.

Byddwn yn mynd i'r afael â phob math o eithafiaeth, gan gynnwys eithafiaeth nad yw'n dreisgar

Rydym eisoes wedi diwygio'r strategaeth Atal fel ei bod yn canolbwyntio ar eithafiaeth nad yw'n dreisgar yn ogystal

ag eithafiaeth dreisgar. Nawr byddwn yn mynd hyd yn oed ymhellach. Byddwn yn gwahardd grwpiau sy'n ennyn casineb drwy gyflwyno Gorchmynion Gwahardd newydd ar gyfer sefydliadau eithafol. Gallai'r rhain fod yn gymwys i sefydliadau peryglus nad ydynt yn cyrraedd y trothwyon gwahardd presennol o dan deddfwriaeth terfysgaeth. Er mwyn atal gweithgareddau niweidiol unigolion eithafol, byddwn yn creu Gorchmynion Tarfu ar Eithafiaeth. Gallai'r pwerau newydd hyn, er enghraifft, atal y sawl sy'n ceisio radicleiddio pobl ifanc o Brydain ar-lein rhag defnyddio'r rhyngwrwd neu gyfathrebu drwy gyfryngau cymdeithasol. Byddwn yn datblygu strategaeth i drechu ymdreiddiad eithafwyr yn ein hysgolion a'n gwasanaethau cyhoeddus. Byddwn yn atgyfnerthu rôl Ofcom fel bod modd cymryd camau llym yn erbyn sianelau sy'n darlledu cynnwys eithafol. Byddwn yn galluogi cyflogwyr i weld a yw unigolyn yn eithafwr a'i wahardd rhag gweithio gyda phlant. A byddwn yn cymryd camau pellach i sicrhau nad yw colegau na phrifysgolion yn rhoi llwyfan i siaradwyr eithafol.

Urddas wrth ymddeol

Ein hymrwymiad i chi:

Os ydych wedi gweithio'n galed yn ystod eich bywyd, wedi cynilo, wedi talu eich trethi ac wedi gwneud y peth iawn, rydych yn haeddu urddas a sicrwydd wrth ymddeol. Rydym am sicrhau mai Prydain yw'r wlad orau i heneiddio ynddi. Byddwn yn:

- **sicrhau nad yw cartref y teulu yn destun Treth Etifeddiaeth i bawb ond y mwyaf cyfoethog drwy godi'r trothwy ar gyfer parau priod a phartneriaid sifil i £1 filiwn**
- **parhau i gynyddu Pensiwn y Wladwriaeth drwy ein clo triphlyg, fel ei fod yn cynyddu o leiaf 2.5 y cant, chwyddiant neu enillion, p'un bynnag sydd fwyaf**
- **gwobrwyo cynilo drwy gyflwyno pensiwn haen unigol newydd**
- **rhoi'r rhyddid i chi fuddsoddi a gwario eich pensiwn fel y mynnoch – a chaniatáu i chi ei drosglwyddo i'ch anwyliaid yn ddi-dreth**
- **diogelu buddiannau pensiywyr**
- **sicrhau bod gan Brydain economi gref, er mwyn i ni allu parhau i ddiogelu'r GIG a sicrhau na chaiff unrhyw un ei orfodi i werthu ei gartref i dalu am ofal.**

Ein pensiywyr yw conglfaen y wlad hon, a chredwn, yn gyfnewid am hynny, fod dyled ar genedlaethau ifancach i sicrhau urddas a sicrwydd iddynt yn eu henaint.

Fel llywodraeth, esgeulusodd Llafur yr henoed. Dygodd bensynau drwy gyflwyno treth lechwraidd gwerth £150 biliwn. Un flwyddyn, dim ond 75 ceiniog bitw y cynyddwyd pensynau. Ac ni wnaeth unrhyw beth i roi rheolaeth i bobl dros eu cynilion a'u pensynau, nac i'w hatal rhag gorfod gwerthu eu cartrefi er mwyn talu am ofal. Yn lle'r codiadau pensiwn pitw hyn, rydym wedi cyflwyno'r clo triphlyg: bydd Pensiwn Sylfaenol y Wladwriaeth bellach bob amser yn cynyddu'n unol â pha un bynnag sydd uchaf - enillion, chwyddiant neu 2.5 y cant. Hyd yn hyn, mae'r Pensiwn Sylfaenol wedi cynyddu £950. Rydym wedi diddymu'r Oedran Ymddeol Diofyn, fel y gallwch barhau i weithio gyhyd ag y mynnoch. Rydym yn disodli'r Credyd Pensiwn - sef prawf modd mewn gwirionedd - â Phensiwn Haen Unigol newydd: beth bynnag y bydd pobl yn ei gynilo, byddant yn ei gadw. Ac rydym wedi cyflwyno cap ar gostau gofal cymdeithasol: ni fydd yn rhaid i unrhyw un werthu ei gartref er mwyn talu am ofal. Yn ogystal â hyn oll, rydym wedi cael gwared ar flwydd-daliadau gorfodol, gan roi rheolaeth lwyr i

bobl dros eu cronfeydd pensiwn; rydym wedi cadw'r holl fuddiannau i bensiywyr; ac wedi diogelu gwariant y GIG yn Lloegr.

Yn ystod y pum mlynedd nesaf, wrth i'n gwlad wella ac wrth i'n poblogaeth oedranus dyfu, byddwn yn parhau i sicrhau bod pensiywyr wrth wraidd ein cynllun economaidd hirdymor.

Ein cynllun gweithredu:

Byddwn yn gofalu amdanoch wrth i chi heneiddio

Byddwn yn rhoi cap ar daliadau am ofal cymdeithasol preswyl ym mis Ebrill 2016 a hefyd yn caniatáu cytundebau taliadau gohiriedig, fel na fydd yn rhaid i unrhyw un werthu ei gartref. Am y tro cyntaf, cyfyngir ar rwymedigaethau unigolion, gan roi tawelwch meddwl i bawb y byddant yn cael y gofal y bydd ei angen arnynt, ac y cânt eu diogelu rhag costau digyfngiad os bydd ganddynt anghenion gofal difrifol iawn - megis dementia.

Byddwn yn gwarantu eich sicrwydd ariannol wrth i chi heneiddio

Byddwn yn cadw'r system bensiwn clo triphlyg. O fis Ebrill 2016 byddwn yn cyflwyno Pensiwn Haen Unigol; yn y bôn, bydd yn diddymu profion modd mewn perthynas â phensiynau pobl sydd wedi cyfrannu gydol eu hoes. Byddwn yn cynnal yr holl fuddiannau cyfredol i bensiynwyr gan gynnwys Taliadau Tanwydd Gaeaf, teithiau bws am ddim, presgripsiynau am ddim a thrwyddedau teledu am ddim ar gyfer y Senedd nesaf, ac yn gweithredu'r "prawf tymheredd" ar gyfer y Taliad Tanwydd Gaeaf fel na fydd cyn-wladolwyr mewn gwledydd poeth bellach yn ei dderbyn. A byddwn yn galluogi pensiynwyr i gael gafael ar eu cynilion pensiwn ac i benderfynu p'un a ydynt am gael blwydd-daliad ai peidio, er mwyn iddynt allu gwneud eu penderfyniadau eu hunain ynglŷn â'u harian eu hunain.

Byddwn yn eich helpu i gefnogi eich anwlyiaid

Rydym wedi gwarantu y gellir nawr trosglwyddo cyfrifon ISA i gymar yn ddi-dreth, fel nad yw, o fis Ebrill eleni, bellach yn destun Treth Incwm na Threth ar Enillion Cyfalaf. Rydym wedi diddymu'r dreth o 55 y cant ar gronfeydd pensiwn, fel mai dim ond y gyfradd Treth Incwm ymylol y bydd yn rhaid i unrhyw fuddiolwr ei thalu - sef 20 y cant fel arfer - pan fydd yn codi'r pensiwn pan fydd yr ymadawedig yn 75 oed neu drosodd. Ac rydym wedi galluogi unrhyw un sy'n marw cyn 75 oed i drosglwyddo ei gronfa pensiwn yn gwbl ddi-dreth, fel na fydd y buddiolwr yn talu unrhyw dreth pan fydd yn etifeddu'r pensiwn, ac na fydd ychwaith yn talu unrhyw dreth ar yr incwm y byddant yn ei gael ohono. A byddwn yn sicrhau nad yw cartref y teulu yn cael ei drethu i bawb ond y mwyaf cyfoethog drwy gynyddu'r trothwy Treth Etifeddiaeth ar gyfer parau priod a phartneriaid sifil i £1 filiwn, gyda phrif breswylfan trosglwyddadwy newydd o £175,000 yr unigolyn. Telir am hyn drwy leihau'r rhyddhad treth ar gyfraniadau pensiwn i bobl sy'n ennill mwy na £150,000.

Yn gryfach gyda'n gilydd: Undeb ar gyfer yr 21ain ganrif

Ein hymrwymiad i chi:

Y Deyrnas Unedig yw'r undeb gwleidyddol mwyaf llwyddiannus y mae'r byd erioed wedi'i weld. Credwn fod pobl Cymru yn haeddu setliad datganoli clir sy'n rhoi llais cryf iddynt dros eu materion eu hunain o fewn Teyrnas Unedig gref a llwyddiannus. Er mwyn cyflawni hyn, byddwn yn:

- **anrhydeddu ein Cytundeb Dydd Gŵyl Dewi yn llawn er mwyn cyflawni setliad datganoli cliriach, tecach a chryfach i Gymru**
- **anrhydeddu ein hymrwymadau i'r Alban yn llawn**
- **parhau i adeiladu Gogledd Iwerddon lle mae gwleidyddiaeth yn gweithio, lle mae'r economi yn tyfu a lle mae cymdeithas yn gryf**
- **rhoi fetu i ASau Cymru a Lloegr dros faterion sy'n effeithio ar Gymru a Lloegr yn unig.**

Lloegr, yr Alban, Cymru a Gogledd Iwerddon - ein hundeb ni yw'r undeb mwyaf nodedig o genhedloedd y mae'r byd erioed wedi'i weld. Gyda'n gilydd rydym wedi gwneud cymaint, a gallwn wneud llawer mwy. Y Blaid Geidwadol yw plaid yr Undeb - a byddwn bob amser yn gwneud ein gorau i gadw ein teulu o genhedloedd gyda'i gilydd.

Rhoddodd y penderfyniad a wnaed gan bobl yr Alban y llynedd i aros yn rhan o'r teulu hwnnw gyfle unigryw i ni ail-lunio a sicrhau dyfodol y DU. Roeddem yn glir ein bod am weld Cymru wrth wraidd y broses honno ac eleni gwnaethom gyflawni'r addewid hwnnw drwy ein Cytundeb Dydd Gŵyl Dewi sy'n rhoi mwy o bwerau i Gymru.

Mae Cytundeb Dydd Gŵyl Dewi yn cynrychioli un o'r trosglwyddiadau mwyaf o bŵer yn hanes datganoli yng Nghymru. Mae'n golygu mwy o gyfrifoldeb i Gynulliad Cymru. Mae'n golygu y caiff mwy o benderfyniadau eu cymryd yma yng Nghymru, a bydd mwy o gyfle i bobl Cymru ddwyn eu gwleidyddion i gyfrif. Mae hefyd yn golygu y bydd yn rhaid i'r gwleidyddion sy'n gwario arian trethdalwyr ym Mae Caerdydd fod yn fwy cyfrifol am godi'r arian hwnnw. Rydym yn ymrwymedig i gyflwyno'r holl bwerau a amlinellwyd yng Nghytundeb Dydd Gŵyl Dewi. Gyda'i gilydd, mae'r bwerau hyn yn gosod y llwybr ar gyfer creu setliad datganoli cliriach, cryfach a thecach i Gymru.

Yn ystod y pum mlynedd diwethaf, rydym wedi profi mai ni yw plaid yr Undeb. Yn ystod y pum mlynedd nesaf, byddwn yn mynd ymhellach, gan wthio pŵer allan y tu hwnt i San Steffan, Bae Caerdydd, Holyrood a Stormont, er mwyn cadw ein Teyrnas Unedig yn gryf ac yn ddiogel ar gyfer yr hirdymor.

Ein cynllun gweithredu:

Byddwn yn datblygu setliad parhaus ar gyfer y Deyrnas Unedig

Byddwn yn gweithio i sicrhau cyfansoddiad sefydlog sy'n deg i bobl Lloegr, yr Alban, Cymru a Gogledd Iwerddon. Byddwn yn atgyfnerthu ac yn gwella datganoli ar gyfer pob rhan o'n Teyrnas Unedig mewn ffordd sy'n derbyn nad oes un ateb yn addas i bawb: byddwn yn gweithredu Comisiwn Smith a Chytundeb Dydd Gŵyl Dewi neu newidiadau cyfatebol yng ngweddill y DU, gan gynnwys pleidleisiau Cymru a Lloegr ar gyfer deddfau Cymru a Lloegr.

Byddwn yn anrhydeddu ein hymrwymadau i Gymru yn llawn

Byddwn yn sicrhau setliad datganoli cliriach, tecach a chryfach i Gymru. Byddwn yn:

- cyflwyno Bil Cymru newydd pellgyrhaeddol i anrhydeddu ein hymrwymiaadau i Broses Dydd Gŵyl Dewi yn llawn.
- sicrhau bod datganoli yng Nghymru yn gliriach, drwy egluro'r pwerau sydd wedi'u rhannu rhwng Cynulliad Cymru yng Nghaerdydd a Llywodraeth y DU yn San Steffan. Byddwn yn gwneud hyn drwy gyflwyno model 'pwerau a gadwyd yn ôl', system a ddefnyddir eisoes ar gyfer Senedd yr Alban.
- sicrhau bod datganoli yng Nghymru yn decach, drwy warantu proses gyllido deg i Gymru. Byddwn yn gwneud hyn drwy bennu terfyn isaf o ran lefel cyllid cymharol Llywodraeth Cymru, gan ddisgwyl y bydd Llywodraeth Cymru yn galw refferendwm ar bwerau i godi treth incwm. Byddwn yn cyflwyno mwy o atebolrwydd ariannol i Gynulliad Cymru drwy sicrhau bod Llywodraeth Cymru yn dod yn gyfrifol am godi mwy o'r arian y mae'n ei wario.
- sicrhau bod datganoli yng Nghymru yn gryfach, drwy drosglwyddiad hanesyddol o bwerau i Gynulliad Cymru. Bydd hyn yn cynnwys rheolaeth dros faterion y Cynulliad ei hun megis enw'r Cynulliad, ei faint a'i system etholiadol, etholiadau ac oedran pleidleisio. Byddwn hefyd yn trosglwyddo pwerau economaidd pwysig dros borthladdoedd, caniatadau ynni a thrywyddedau ffracio.
- mae'r Ceidwadwyr yn credu mewn trosglwyddo pwerau i lawr i gymunedau yng Nghymru, yn hytrach na'u cronni ym Mae Caerdydd. Byddwn yn cefnogi cynigion fel y Cynnig i Ddinasoedd ar gyfer Caerdydd a fydd yn datganoli penderfyniadau ac yn rhoi mwy o bwerau i bobl leol.
- ystyried argymhellion Comisiwn Smith sy'n berthnasol i Gymru.
- parhau i gadw materion plismona a chyfiawnder yn ôl i'w penderfynu gan Senedd y DU.

Byddwn yn anrhydeddu ein hymrwymiaadau i'r Alban yn llawn

Bydd Bil newydd yr Alban yn cael ei gynnwys yn araith gyntaf y Frenhines a chaiff ei gyflwyno yn sesiwn gyntaf y Senedd newydd. Byddwn yn gweithredu argymhellion

Comisiwn Smith er mwyn sicrhau y caiff mwy na 50 y cant o gyllideb Senedd yr Alban ei hariannu o refeniw a godir yn yr Alban a bydd ganddi bwerau lles newydd sylweddol a fydd yn ategu pwerau sydd eisoes wedi'u datganoli ym maes iechyd a gofal cymdeithasol. Bydd Senedd yr Alban yn cael un o'r pecynnau mwyaf helaeth o bwerau trethu a gwario o blith unrhyw ddeddfwrfa ddatganoledig yn y byd. Byddwn yn cadw fformiwla Barnett yn sail dros bennu'r grant i gwmpasu'r rhan honno o gyllideb Senedd yr Alban na chaiff ei hariannu gan refeniw treth a godir yn yr Alban. Byddwn yn cytuno ar reolau newydd gyda Llywodraeth yr Alban ynghylch sut y caiff y grant bloc ei addasu, er mwyn ystyried y pwerau treth a lles datganoledig newydd. A byddwn yn sicrhau, lle mae cyfrifoldeb am drethiant wedi'i ddatganoli, mai dim ond yn y rhan honno o'r wlad y bydd newidiadau mewn treth yn effeithio ar wariant cyhoeddus.

Byddwn yn parhau i adeiladu Gogledd Iwerddon lle mae gwleidyddiaeth yn gweithio, lle mae'r economi yn tyfu a lle mae cymdeithas yn gryf

Byddwn yn cadw lle Gogledd Iwerddon yn y Deyrnas Unedig ar sail cydsyniad ei phobl. Bydd ein cefnogaeth gref i'r sefydliadau gwleidyddol a sefydlwyd dros y ddau ddegawd diwethaf o ganlyniad i Gytundebau amrywiol yn parhau. Byddwn yn:

- sicrhau mai diogelwch a sicrwydd pobl Gogledd Iwerddon yw ein prif flaenoriaeth. Byddwn yn datblygu ac yn gweithredu ein strategaeth i wrthsefyll terfysgaeth, gan roi'r cymorth cryfaf posibl i ddynion a menywod dewr Gwasanaeth yr Heddlu yng Ngogledd Iwerddon.
- gweithio i roi Cytundeb hanesyddol Tŷ Stormont ar waith yn llawn ac yn gywir er mwyn sicrhau y gall y broses ddatganoli weithredu'n fwy effeithiol; delio â gwaddol y gorffennol; a gwneud cynnydd ar faterion cynhennus fel fflagiau a gorymdeithiau.
- parhau i weithio'n agos gyda Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon i gyflawni'r ymrwymiaadau yng nghytundeb economaidd 2013 i ailgydbwysu'r economi ac adeiladu cymdeithas gryfach a mwy unedig.

- cwblhau'r gwaith o ddatganoli pwerau Treth Gorfforaeth i'r Cynulliad, yn gyson â'r Weithrediaeth yn cyflawni ei hymrwymiaadau ar gyllid, diwygio lles ac arbedion effeithlonrwydd yng Nghytundeb Tŷ Stormont.

Byddwn yn rhoi fetu i ASau Cymru a Lloegr dros faterion sy'n effeithio ar Gymru a Lloegr yn unig

Byddwn yn cadw Senedd San Steffan fel y corff sy'n deddfu yn y DU ac yn Lloegr. Ond rydym am i'r Senedd weithio mewn ffordd sy'n sicrhau mai dim ond gyda chydysyniad y mwyafrif o ASau sy'n cynrychioli etholaethau yn Lloegr; neu yng Nghymru a Lloegr; y gellir gwneud penderfyniadau sy'n effeithio ar Loegr; neu ar Gymru a Lloegr. Byddwn yn rhoi terfyn ar yr annhegwch mawr lle y gall yr Alban benderfynu ar ei deddfau ei hun mewn meysydd datganoledig ond lle y gall ASau yr Alban hefyd leisio barn dyngedfennol efallai ar faterion tebyg sy'n effeithio ar Gymru a Lloegr yn unig. Byddwn yn cynnal uniondeb Senedd y DU drwy sicrhau bod ASau o bob rhan o'r DU yn parhau i drafod a phleidleisio gyda'i gilydd, gan gynnwys i bennu lefelau

gwariant cyffredinol. Bydd ASau Cymru yn parhau i fod yn lleisiau pwerus i Gymru ar faterion sy'n effeithio ar bobl Cymru gan gynnwys materion trawsffiniol. Byddwn yn:

- newid gweithdrefnau seneddol er mwyn sicrhau y caiff manylion deddfwriaeth sy'n effeithio ar Loegr yn unig neu Gymru a Lloegr eu hystyried gan Bwyllgor a bennir yn ôl cryfder y pleidiau yn Lloegr neu yng Nghymru a Lloegr.
- ychwanegu cam newydd i'r broses o ddeddfu ar gyfer Lloegr neu Gymru a Lloegr; ni fyddai unrhyw fil neu ran o fil sy'n ymwneud â Lloegr yn unig neu Gymru a Lloegr yn gallu pasio'r Trydydd Darlleniad a dod yn ddeddf heb gymeradwyaeth drwy gynnig cydsyniad deddfwriaethol gan Uwch-bwyllgor sy'n cynnwys ASau o Loegr yn unig, neu ASau o Gymru a Lloegr yn unig.
- ymestyn yr egwyddor o gydsyniad yng Nghymru a Lloegr i faterion ariannol megis sut y caiff gwariant ei ddosbarthu yng Nghymru a Lloegr ac i drethiant.

Newid gwirioneddol yn ein cydberthynas â'r Undeb Ewropeaidd

Ein hymrwymiad i chi:

Ers gormod o amser, mae eich barn ar Ewrop wedi'i hanwybyddu. Byddwn yn:

- **rhoi cyfle i chi ddweud p'un a ddylem aros yn yr UE neu ei adael, gyda refferendwm mewn-allan erbyn diwedd 2017**
- **ymrwymo i gadw'r bunt ac aros allan o Ardal yr Ewro**
- **diwygio'r modd y mae'r UE, sy'n rhy fawr, yn rhy awdurdodol ac yn rhy fiwrocrataidd, yn gweithio**
- **adennill pŵer o Frwsel ar eich rhan a diogelu buddiannau Prydain yn y Farchnad Sengl**
- **helpu busnesau i greu swyddi ym Mhrydain drwy gwblhau cytundebau masnach uchelgeisiol a lleihau biwrocratiaeth.**

Mae angen i'r UE newid. Ac mae'n bryd i bobl Prydain - nid gwleidyddion - leisio eu barn. Dim ond y Blaid Geidwadol fydd yn cyflawni newid gwirioneddol ac yn

rhoi dewis gwirioneddol ar Ewrop, gyda refferendwm mewn-allan erbyn diwedd 2017.

Methodd y Blaid Lafur â rhoi dewis i chi ar yr UE. Gwnaeth drosglwyddo pwerau newydd pwysig i Frwsel heb eich cydsyniad chi, a rhoi £7 biliwn o'r ad-daliad i Brydain i ffwrdd. Rydym wedi cymryd camau yn Ewrop i hyrwyddo eich sicrwydd economaidd. Gwnaethom dorri cyllideb yr UE am y tro cyntaf erioed, gan arbed £8.15 biliwn i drethdalwyr Prydain. Gwnaethom dynnu Prydain allan o becynnau achub Ardal yr Ewro, gan gynnwys y pecyn ar gyfer Gwlad Groeg - y tro cyntaf erioed y mae pwerau wedi'u dychwelyd o Frwsel. Rhoddodd ein Prif Weinidog feto ar gytuniad newydd ar gyfer yr UE a fyddai wedi niweidio buddiannau Prydain. Ac rydym wedi mynd ar drywydd agenda ddewr, gadarnhaol, sy'n cefnogi busnesau, sy'n rhyddhau'r busnesau lleiaf o fiwrocratiaeth, sy'n hyrwyddo masnach rydd ac sy'n pwysu i ehangu'r Farchnad Sengl i sectorau newydd, fel y sector digidol.

Ond mae llawer mwy i'w wneud. Mae'r UE yn rhy fiwrocrataidd ac yn rhy annemocrataidd. Mae'n ymyrryd gormod yn ein bywydau bob dydd, ac mae graddau'r mudo a welwyd yn ystod y blynyddoedd diwethaf wrth i aelodau newydd ymuno â hi wedi cael effaith wirioneddol ar gymunedau lleol. Rydym yn glir ynghylch yr hyn rydym ei eisiau o Ewrop. Dywedwn: ie i'r Farchnad Sengl. Ie i fasnach rydd fyrlymus. Ie i gydweithio lle rydym yn gryfach gyda'n gilydd nag ar ein pen ein hunain. Ie i deulu o genedl-wladwriaethau, pob un yn rhan o Undeb Ewropeaidd - ond, yn hollbwysig, y mae eu buddiannau wedi'u gwarantu p'un a ydynt yn rhan o'r Ewro ai peidio. Na i 'undeb cynyddol agos.' Na i lif cyson o bŵer i Frwsel. Na i ymyrraeth ddiangen. A na, wrth gwrs, i'r Ewro, i fod yn rhan o becynnau achub Ardal yr Ewro neu syniadau fel Byddin Ewropeaidd.

Un o egwyddorion sylfaenol Llywodraeth Geidwadol yn y dyfodol fydd aelodaeth o'r Undeb Ewropeaidd sy'n dibynnu ar gydsyniad pobl Prydain - ac, yn ystod y blynyddoedd diwethaf, mae'r cydsyniad hwnnw wedi gwanhau'n fawr. Dyna pam, ar ôl yr etholiad, y byddwn yn negodi setliad newydd i Brydain yn Ewrop, ac yna'n gofyn i bobl Prydain p'un a ydynt am aros yn yr UE ar y sail ddiwygiedig hon neu ei adael. Mae David Cameron wedi ymrwymo i ond arwain llywodraeth sy'n cynnig refferendwm mewn-allan. Byddwn yn cynnal y refferendwm mewn-allan hwnnw cyn diwedd 2017 ac yn parchu'r canlyniad.

Felly mae'r dewis yn yr etholiad hwn yn glir: ni fydd Llafur na'r Democratiaid Rhyddfrydol yn rhoi cyfle i chi leisio'ch barn ar yr UE. Ni all UKIP roi'r cyfle hwnnw i chi. Dim ond y Blaid Geidwadol fydd yn sicrhau newid gwirioneddol yn Ewrop - a dim ond y Ceidwadwyr a all ac a fydd yn cynnig refferendwm mewn-allan.

Ein cynllun gweithredu:

Byddwn yn gadael i chi benderfynu p'un a ydych am aros yn yr UE ai peidio

Byddwn yn deddfu, yn sesiwn gyntaf y Senedd nesaf, i gynnal refferendwm mewn-allan ar aelodaeth Prydain o'r UE cyn diwedd 2017. Byddwn yn negodi setliad newydd i Brydain yn yr UE. Ac yna byddwn yn gofyn i bobl Prydain p'un a ydynt am aros ar y sail hon, neu adael. Byddwn yn anrhydeddu canlyniad y refferendwm, beth bynnag fo hwnnw.

Byddwn yn diogelu economi Prydain

Byddwn yn diogelu ein heconomi rhag unrhyw integreiddio pellach yn Ardal yr Ewro. Mae'r integreiddio yn Ardal yr Ewro wedi codi cwestiynau dwys i wledydd nad ydynt yn rhan o Ardal yr Ewro, fel y Deyrnas Unedig. Rydym yn cael budd o'r Farchnad Sengl ac nid ydym am rwystru Ardal yr Ewro rhag mynd ati i ddatrys ei hanawsterau. Yn wir, o ystyried y fasnach rhwng Prydain a gwledydd Ardal yr Ewro, rydym am weld yr economïau hyn yn tyfu unwaith eto. Ond ni fyddwn yn gadael i'r integreiddio yn Ardal yr Ewro beryglu uniondeb y Farchnad Sengl na pheri anfantis i'r DU mewn unrhyw ffordd.

Byddwn yn adennill pwerau o Frwsel

Rydym am weld pwerau yn llifo allan o Frwsel, nid i mewn iddi. Rydym eisoes wedi cymryd camau i ddychwelyd tua 100 o bwerau ond rydym am fynd ymhellach. Rydym am i seneddau cenedlaethol allu cydweithio er mwyn atal deddfwriaeth Ewropeaidd ddiangen. Ac rydym am roi terfyn i'n hymrwymiad i 'undeb cynyddol agos', fel sydd wedi'i ymgorffori yn y Cytuniad, y mae'n rhaid i bob un o wledydd yr UE ymrwymo iddo. Byddwn hefyd yn parhau i sicrhau bod ein polisi amddiffyn yn aros o dan reolaeth gadarn Prydain, gan gadw NATO a'r gydbertynas dros yr Iwerydd yn gonglfeini ein polisi amddiffyn a diogelwch.

Byddwn yn cael gwared ar y Ddeddf Hawliau Dynol

Byddwn yn cael gwared ar Ddeddf Hawliau Dynol y Blaid Lafur ac yn cyflwyno Bil Hawliau Prydain a fydd yn adfer synnwyr cyffredin wrth gymhwysu hawliau dynol yn y DU. Bydd y Bil yn aros yn dryw i egwyddorion sylfaenol hawliau dynol, y gwnaethom ymrwymo iddynt yn y Confensiwn Hawliau Dynol Ewropeaidd gwreiddiol. Bydd yn diogelu hawliau sylfaenol, fel yr hawl i dreial teg, a'r hawl i fywyd, sy'n rhan hanfodol o gymdeithas ddemocrataidd fodern. Ond bydd yn gwrthdroi'r genhadaeth gynyddol sydd wedi golygu bod cyfraith hawliau dynol yn cael ei defnyddio at fwyfwy o ddibenion, ac yn aml heb fawr o ystyriaeth i hawliau cymdeithas yn ehangach. Ymhlith pethau eraill, bydd y Bil yn atal terfysgwyr a throseddwr difrifol eraill o dramor sy'n bygwth cymdeithas rhag defnyddio dadleuon annilys sy'n ymwneud â hawliau dynol i'w hatal rhag cael eu hallgludo.

Byddwn yn cymryd camau yn Ewrop i sicrhau eich bod yn well eich byd

Rydym am weld UE sy'n helpu Prydain i gamu ymlaen, nid un sy'n ein rhwystro. Rydym eisoes wedi llwyddo i sicrhau y caiff ein busnesau lleiaf eu heithrio rhag rheoliadau newydd yr UE, ac wedi cychwyn trafodaethau ar gyfer cytundeb masnach enfawr rhwng yr UE ac UDA, a allai fod yn werth biliynau o bunnoedd i economi'r DU. Byddwn yn adeiladu ar hyn. Rydym am gadw uniondeb y Farchnad Sengl, drwy fynnu bod y gwledydd hynny sydd wedi cadw eu harian cyfred eu hunain yn cael eu diogelu. Rydym am ehangu'r Farchnad Sengl, gan ddileu'r rhwystrau sy'n weddill i fasnach a sicrhau bod sectorau newydd yn cael eu cyflwyno i gwmnïau o Brydain. Rydym am sicrhau bod rheolau newydd yn targedu ymddygiad diegwyddor yn y diwydiant gwasanaethau ariannol, tra'n diogelu Prydain fel canolfan ragoriaeth fyd-eang ym maes cyllid. Felly, byddwn yn gwrthsefyll ymdrechion yr UE i gyfyngu ar weithgareddau dilys gwasanaethau ariannol. Byddwn yn pwysu am lai o wariant gan yr UE, diwygiadau pellach i'r Polisi Amaethyddol Cyffredin a Chronfeydd Strwythurol, ac i arian yr UE ganolbwyntio ar hyrwyddo twf a swyddi.

Prydain uwch ei bri yn y byd

Ein hymrwymiad i chi:

Caiff popeth a wnawn o amgylch y byd ei ysgogi gan benderfyniad i'ch diogelu a'ch helpu i ffynnu. Byddwn yn:

- *sicrhau bod Prydain yn chwarae rôl hollbwysig ar y llwyfan byd-eang, gan ddefnyddio diplomyddiaeth i ddiogelu eich buddiannau, cynnal gwerthoedd Prydeinig a mynd i'r afael â bygythiadau i'ch diogelwch a'ch ffyniant*
- *helpu i greu cyfleoedd masnach a buddsoddi newydd a swyddi newydd, er eich budd chi a'ch teulu*
- *cynnal Lluoedd Arfog o'r radd flaenaf er mwyn iddynt barhau i warantu eich diogelwch*
- *cyflawni ein hymrwymiad i wario 0.7 y cant o incwm cenedlaethol gros ar ddatblygiad rhyngwladol.*

Mae sicrwydd economaidd a diogelwch cenedlaethol yn ddwy ochr o'r un geiniog. Heb un, allwch chi ddim cael y llall. Mae ein ffyniant yn dibynnu ar Brydain sy'n parhau i fod yn weithredol ac yn flaengar, sy'n ymgysylltu â'r byd yn hytrach nag edrych tuag i mewn. Byddwn yn cynnal y rôl gref y mae Prydain yn ei chwarae ar y llwyfan byd-eang a'n gallu i ymestyn pŵer a gwerthoedd y DU ledled y byd.

Gwnaeth Dirwasgiad Mawr y Blaid Lafur wanhau Prydain ar y llwyfan byd-eang. Gadawyd twll du o £38 biliwn yn y gyllideb amddiffyn, aeth 12 mlynedd heibio heb gynnal Adolygiad Amddiffyn Strategol ac, ar adegau, methwyd â darparu'r cyfarpar yr oedd ei angen ar ein Lluoedd Arfog yn Affganistan. Caewyd dros 30 o genadaethau diplomyddol Prydeinig, methwyd â chynllunio'n gywir ar gyfer y gwaith o ail-lunio Irac, anwybyddwyd cyfleoedd masnach a buddsoddi dramor, ac esgeuluswyd cydberthnasau hanfodol.

Rydym wedi atgyfnerthu dylanwad Prydain yn y byd. Mae'r Cyngor Diogelwch Cenedlaethol a sefydlwyd gennym yn sicrhau bod penderfyniadau strategol cywir yn cael eu gwneud ar y lefel uchaf o lywodraeth. Rydym wedi hybu allforion i farchnadoedd sy'n datblygu, wedi agor cenadaethau diplomyddol newydd yn Affrica, Asia ac America Ladin, ac wedi arwain y byd o ran hyrwyddo hawliau merched a mynd i'r afael â thrais rhywiol yn ystod gwrthdaro. Rydym wedi cydbwysu'r gyllideb amddiffyn ac

wedi nodi strategaeth glir ar gyfer amddiffyn ein cenedl yn yr hirdymor.

Rydym ni a'n cyngreiriaid yn wynebu heriau mawr: eithafiaeth Islamaidd, Rwsia ymosodgar, ansicrwydd economaidd yn Ardal yr Ewro, lledaeniad arfau niwclear a chlefydau heintus. Bydd Llywodraeth Geidwadol yn mynd i'r afael â'r heriau hyn. Byddwn yn defnyddio ein haelodaeth o NATO, yr UE, y Gymanwlad, ein sedd ar Gyngor Diogelwch y Cenhedloedd Unedig, ein Cydberthynas Arbennig ag UDA, ein hasiantaethau cudd-wybodaeth, sefydliadau hanfodol fel BBC World Service a'r British Council, a'r cysylltiadau personol cryf rhwng ein cymunedau ar wasgar a gwledydd eraill, i sicrhau'r gorau i Brydain.

Byddwn yn ategu hyn â phŵer milwrol y DU a chymorth rhyngwladol. Bydd ein cynllun economaidd hirdymor yn sicrhau bod gennym y cryfder economaidd i gynnal Lluoedd Arfog o'r radd flaenaf, sicrhau ein diogelwch cenedlaethol ac ymestyn pŵer yn fyd-eang. Mae cymorth yn helpu gwladwriaethau sydd wedi methu rhag dod yn hafan i derfysgwyr. Mae'n creu marchnadoedd hirdymor ar gyfer ein busnesau, drwy hyrwyddo ffyniant byd-eang, ac yn lleihau pwysau mudo. Felly, byddwn yn cynnal ein hymrwymiad i fynd i'r afael â thlodi, gwrthdaro a chlefydau ledled y byd.

Llais cryfach i'n cenedl ar y llwyfan byd-eang

Byddwn yn eich cadw'n ddiogel

Byddwn yn mynd i'r afael â therfysgaeth fyd-eang ac ideoleg wenwynig eithafiaeth Islamaidd, tra'n atal gwrthdaro a methiannau gwladwriaethau mewn ffordd amyneddgar dros yr hirdymor. Byddwn yn gweithio gyda'n partneriaid i fynd i'r afael â bygythiadau i ddiogelwch y DU, gan gynnwys lledaeniad arfau niwclear, cemegol a biolegol, clefydau pandemig, y fasnach cyffuriau anghyfreithlon, môr-ladrata a throseddau cyfundrefnol. Byddwn yn:

- gweithio i sicrhau heddwch, sefydlogrwydd a setliad cynhwysol yn Syria ac Iraq; ac yn gweithredu strategaeth wleidyddol a milwrol gynhwysfawr er mwyn trechu ISIL
- cynnal sofraniaeth, uniondeb a gallu'r Wcráin, a pharhau i wrthod cyfeddiannaeth anghyfreithlon Rwsia o'r Crimea
- sefyll ysgwydd yn ysgwydd â'n cynghreiriaid NATO, gan roi sicrwydd i'w holl aelodau - yn enwedig y rheini sydd agosaf at Rwsia - o'u diogelwch, a pharhau i gefnogi'r llwybr Ewro-Iwerydd ar gyfer cenedloedd Gorllewin y Balcannau
- sicrhau bod cyflawniadau sylweddol ein Lluoedd Arfog yn Affganistan yn cael eu cynnal; a helpu Llywodraeth Affganistan i sicrhau bod y wlad yn parhau'n sefydlog ac na ddaw yn hafan i derfysgwyr rhyngwladol fyth eto
- cefnogi ateb dwy wladwriaeth i'r gwrthdaro rhwng yr Israeliaid a'r Palestinaid, gan amddiffyn hawl Israel i warchod ei diogelwch yn gadarn, tra'n parhau i gondemnio aneddiadau anghyfreithlon sy'n tansilio'r rhagolygon ar gyfer heddwch
- amddiffyn diogelwch byd-eang drwy helpu i arwain ymdrechion rhyngwladol i atal Iran rhag caffael arf niwclear; a gweithio i sicrhau bod Gogledd Korea yn dod â'r gwaith o ddatblygu arfau niwclear i ben.

Byddwn yn eich helpu i fod yn well eich byd

Dros y pum mlynedd diwethaf, rydym wedi defnyddio

polisi tramor i hybu ein ffyniant. Mae allforion y DU i Tsieina wedi mwy na dyblu ers 2009. Byddwn yn gwneud mwy, gan ddefnyddio llysgenadaethau a chenadaethau diplomyddol newydd a agorwyd gennym, i gysylltu Prydain â'r economïau sy'n tyfu gyflymaf yn y byd. Byddwn yn pwysu am fasnach fyd-eang fwy rhydd, yn gwneud cytundebau masnach mawr gyda'r UD, India a Japan ac yn aillywiogi Sefydliad Masnach y Byd. Fel rhan o'n hymdrech i ddenu mwy o fuddsoddiad i'r DU a chynyddu allforion Prydain, byddwn yn:

- adeiladu ar ein cydberthynas gref ag India, yn pwysu am gytundeb masnach uchelgeisiol rhwng yr UE ac India ac yn cefnogi cais India i gael cynrychiolydd parhaol ar Gyngor Diogelwch y Cenedloedd Unedig
- atgyfnerthu ein cysylltiadau economaidd â Tsieina, dyblu'r gefnogaeth a roddwn i gwmnïau o Brydain sy'n gwerthu nwyddau yno a hyrwyddo cytundeb masnach rhwng yr UE a Tsieina.

Byddwn yn sefyll i fyny dros werthoedd Prydeinig

Mae ein diogelwch a'n ffyniant hirdymor yn dibynnu ar system ryngwladol sefydlog sy'n cynnal ein gwerthoedd. Dros y pum mlynedd diwethaf, rydym wedi sefyll i fyny dros yr hyn rydym yn credu ynddo: ymyrryd i atal cyflafan yn Libya, arwain y byd o ran mynd i'r afael â thrais rhywiol yn ystod gwrthdaro, a helpu merched a phlant sydd wedi ffoi rhag trais yn Syria. Byddwn yn parhau â'r arweinyddiaeth hon. Byddwn yn sefyll i fyny dros ryddid pobl o bob crefydd - a phobl anghrefyddol - i arfer eu credoau mewn heddwch a diogelwch, er enghraifft drwy gefnogi Cristnogion sy'n cael eu herlid yn y Dwyrain Canol. Byddwn yn atgyfnerthu ffocws y Gymanwlad ar hyrwyddo gwerthoedd democrataidd a datblygiad. Byddwn yn hyrwyddo'r Fenter Atal Trais Rhywiol yn ystod Gwrthdaro. Byddwn yn cefnogi prosesau byd-eang ar reoli arfau. A byddwn yn parhau i gefnogi hawliau dynol cyffredinol. Byddwn yn:

- cynnal ein Cydberthynas Arbennig ag UDA ac yn atgyfnerthu ein cysylltiadau ymhellach â'n cynghreiriaid agos yn y Gymanwlad, Awstralia, Canada a Seland Newydd

- cynnal hawliau democrataidd pobl Gibraltar ac Ynysoedd Falkland i aros yn Brydeinig, am gyhyd ag y dymunant, a diogelu ein Tiriogaethau Tramor
- sefyll i fyny dros reol y gyfraith a hawliau dynol yn Zimbabwe
- cefnogi proses drosglwyddo ddemocrataidd yn Burma

- hyrwyddo proses gymodi a hawliau dynol yn Sri Lanca, gan gynnwys cefnogi ymchwiliadau'r Cenedloedd Unedig i droseddau rhyfel, y chwaraeodd y Prif Weinidog ran bwysig yn eu sicrhau yn dilyn ei ymweliad hanesyddol â Jaffna
- cefnogi pobl Cyprus i ganfod setliad heddychlon a pharhaol i ailuno eu hynys.

Cadw Prydain yn ddiogel

Ein cynllun gweithredu:

Byddwn yn diogelu ein cenedl

Byddwn yn parhau i gadw ein Lluoedd Arfog yn gryf er mwyn iddynt allu parhau i'ch diogelu. Bydd y Ceidwadwyr yn cynnal ôl troed amddiffyn cryf yng Nghymru ac yn parhau i gydnabod a chefnogi cyfraniad hanesyddol personél y lluoedd yng Nghymru. Byddwn yn cynnal maint y gwasanaethau arfog rheolaidd ac ni fyddwn yn lleihau'r fyddin islaw 82,000. Byddwn yn cadw arf ataliol niwclear yn y môr Trident er mwyn rhoi'r sicrwydd mwyaf posibl o'n diogelwch ac yn adeiladu'r fflyd newydd o bedair Llong Danfor Taflegrau Balistig Successor - gan ddiogelu miloedd o swyddi peirianeg hynod fedrus yn y DU. Byddwn yn gweithio'n agos gyda'n cynghreiriaid i barhau i atgyfnerthu NATO - gan gefnogi ei lu ymateb cyflym rhyngwladol newydd. Byddwn yn cynnal ein presenoldeb byd-eang, gan atgyfnerthu ein partneriaethau amddiffyn yn y Gwllf ac Asia. Yn ddiweddarach eleni, byddwn yn cynnal Adolygiad o'r Strategaeth Diogelwch Cenedlaethol ac Adolygiad Amddiffyn a Diogelwch Strategol er mwyn cynllunio ar gyfer y dyfodol.

Byddwn yn sicrhau bod y gyllideb amddiffyn yn gytbwys ac yn rhoi'r cyfarpar o'r radd flaenaf sydd ei angen ar ein Lluoedd Arfog

Dim ond drwy barhau i adeiladu economi gryfach y gallwn sicrhau bod gennym Lluoedd Arfog cryf sydd wedi'u hariannu'n dda. Mae gennym yr ail gyllideb amddiffyn fwyaf yn NATO a'r gyllideb fwyaf yn yr

UE. Rydym yn cyflawni dau darged NATO sef y dylai pob gwlad wario 2 y cant o'i hincwm genedlaethol gros ar amddiffyn ac, o'r gwariant hwnnw, y dylai 20 y cant ohono gael ei wario ar y prif gyfarpar. Rydym wedi ymrwmo i ariannu'r cynllun cyfarpar ar 1 y cant uwchlaw chwyddiant ar gyfer y Senedd nesaf. Rydym yn bwriadu buddsoddi o leiaf £160 biliwn mewn cyfarpar milwrol newydd dros y degawd nesaf: yn ogystal â'n chwe distrywlong Math 45 newydd, byddwn yn adeiladu saith llong danfor Astute ac yn prynu'r Joint Strike Fighter, cerbydau arfog Scout, ffrigadau Math 26 a hofrenyddion ymosod Apache newydd. Bydd ein dau Gludwr Awyrennau newydd - HMS Queen Elizabeth a HMS Prince of Wales, y llongau mwyaf sydd wedi bod ym meddiant y Llynges Frenhinol erioed - yn dod yn rhan o'r gwasanaeth, er mwyn sicrhau bod un ohonynt ar gael i'w defnyddio bob amser. Byddwn yn parhau i geisio gwerth am arian ym maes caffael amddiffyn, gan gydnabod y cyfraniad pwysig y mae diwydiant amddiffyn y DU yn ei wneud i'n ffyniant.

Byddwn yn cynnal Lluoedd Arfog cryf a modern

Mae angen adnoddau cryf wrth gefn ar Lluoedd Arfog modern a hyblyg, yn ogystal â lluoedd rheolaidd cryf. Rydym wedi buddsoddi'n sylweddol yn ein lluoedd wrth gefn, a byddwn yn cyflawni ein hymrwymiad i'w hehangu i 35,000. Byddwn yn parhau i fuddsoddi yn ein galluoedd amddiffyn seiber. Byddwn hefyd yn cynnig mwy o gyfleoedd i bobl dalentog o bob cymuned a chefnidir wasanaethu eu gwlad. Byddwn yn sicrhau nad yw ein Lluoedd Arfog dramor yn agored i honiadau parhaus

ynghylch hawliau dynol sy'n tansilio eu gallu i wneud eu gwaith.

Byddwn yn parhau i anrhydeddu Cyfamod y Lluoedd Arfog

Rydym wedi anrhydeddu ein hymrwymiad i ymgorffori Cyfamod y Lluoedd Arfog mewn cyfraith ac wedi gwneud llawer i gefnogi'r dynion a'r merched sy'n gwasanaethu'r wlad. Rydym wedi darparu llety gwell ar gyfer teuluoedd y rhai sy'n gwasanaethu, wedi helpu dynion a merched sy'n gwasanaethu i brynu eu cartrefi eu hunain ac wedi sicrhau bod plant aelodau o'r Lluoedd Arfog yn cael budd o'r premiwm disgybl. Rydym wedi rhoi cymorth iechyd meddwl priodol i gyn-filwyr ac wedi sicrhau eu bod yn cael blaenoriaeth o ran triniaethau meddygol. Er mwyn sicrhau y gall y rheini sy'n gwasanaethu fwynhau mwy o sicrwydd economaidd, rydym wedi cynyddu lwfansau a rhyddhad treth. Rydym wedi diogelu pensiynau ar gyfer y dynion a'r merched sy'n ein gwasanaethu. Rydym wedi sicrhau y gall dynion a

merched sy'n gwasanaethu a gaiff eu hanafu ddefnyddio'r prosthetheg ddiweddaraf a chyfleusterau adsefydlu o'r radd flaenaf. Ac rydym wedi defnyddio £450 miliwn o ddirwyon LIBOR i gefnogi'r gymuned Lluoedd Arfog. Mae'r arian wedi'i ddefnyddio i gefnogi amrywiaeth eang o elusennau ac achosion da, o ddarparu gwell cyfleusterau chwarae i blant teuluoedd sy'n gwasanaethu, i helpu cyn-filwyr sydd wedi'u hanafu i adsefydlu drwy chwaraeon. Gwnaethom bwysu i gyflwyno medal Seren yr Arctig - ar gyfer cyn-filwyr Confois yr Arctig - a'r clasbyn Rheolaeth Awyrennau Bomio, er mwyn sicrhau bod y rheini a beryglodd eu bywydau er mwyn ein cadw ni'n rhydd yn cael eu cydnabod yn gywir. Byddwn yn adeiladu ar y record falch hon, gan weithredu argymhellion yr Arglwydd Ashcroft ar y ffordd y mae'r genedl yn cyflawni ei rhwymedigaethau i gyn-filwyr. Byddwn yn gweithio i helpu cyn-filwyr sydd wedi colli eu clyw. A byddwn yn parhau i gefnogi arwyr anhysbys y gymuned Lluoedd Arfog: partneriaid a theuluoedd y rhai sy'n gwasanaethu.

Mynd i'r afael â heriau byd-eang er mwyn sicrhau eich bod yn fwy diogel ac yn fwy llewyrchus

Ein cynllun gweithredu:

Byddwn yn parhau i anrhydeddu ein hymrwymadau

Trechu tlodi byd-eang yw'r peth cywir i'w wneud ac mae o fudd i Brydain. Rydym wedi gwireddu ein haddeiwion i gyflawni targed y Cenhedloedd Unedig o wario 0.7 y cant o incwm cenedlaethol ar gymorth a'i ymgorffori mewn cyfraith. Byddwn yn parhau i gyflawni'r targed o 0.7 y cant, cynnal Adran Datblygiad Rhyngwladol annibynnol a sicrhau nad yw cymorth yn cael ei glymu. Mae ein cyllideb cymorth yn cydymffurfio â rheolau cymorth OECD, a byddwn yn cymryd rhan mewn trafodaethau rhyngwladol i sicrhau bod y rheolau hyn yn adlewyrchu'n llawn bwysigrwydd heddwch, sefydlogrwydd a sefydliadau effeithiol sy'n lleihau tlodi. Byddwn yn mynnu bod pob llywodraeth a sefydliad a

ariennir gennym yn cyrraedd safonau tryloywder byd-eang yn llawn.

Byddwn yn achub bywydau

Erbyn 2020, byddwn yn achub bywydau 1.4 miliwn o blant, drwy imiwneiddio 76 miliwn o blant yn erbyn clefydau marwol. Byddwn yn helpu o leiaf 11 miliwn o blant yn y gwledydd tlotaf i gael addysg foddhaol, yn gwella maeth o leiaf 50 miliwn o bobl a fyddai fel arall yn newynu; ac yn helpu o leiaf 60 miliwn o bobl i gael gafael ar ddŵr glan a glanweithdra er mwyn gwaredu clefydau ofnadwy. Byddwn yn parhau i arwain yr ymateb i argyfyngau dyngarol ac yn sefydlu ffordd o ymateb yn gyflym i argyfyngau. Mae ein rôl arweiniol wrth ymdrin â'r achosion diweddar o Ebola yng Ngorllewin Affrica yn enghraifft dda o'r modd y mae ein rhaglen cymorth yn helpu i ddiogelu Prydain rhag bygythiadau

difrifol, tra'n helpu gwledydd hefyd i fynd i'r afael ag argyfyngau mawr sy'n peryglu eu sefydlogrwydd. Byddwn yn arwain rhaglen fyd-eang fawr newydd i gyflymu'r gwaith o ddatblygu brechlynnau a chyffuriau er mwyn gwaredu clefydau heintus mwyaf marwol y byd, tra'n buddsoddi i achub bywydau rhag malaria a gweithio i atal marwolaethau y gellir eu hosgoi ymhlith mamau a phlant. Byddwn yn ehangu taliadau yn ôl canlyniadau ac yn sicrhau bod yr holl arian a roddir i lywodraethau yn cael ei glustnodi'n glir at ddibenion penodol.

Byddwn yn mynd i'r afael ag achosion tlodi

Byddwn yn pwysu am nodau byd-eang newydd i ddileu tlodi eithafol erbyn 2030 ac yn hyrwyddo datblygiad dynol, cyddradoldeb rhwng y rhywiau a llywodraethu da. Byddwn yn gweithio i atal newid yn yr hinsawdd ac yn helpu'r tlotaf i addasu iddo. Gan fod y llwybr allan o dlodi yn ymwneud â llawer mwy na chymorth, byddwn yn hybu twf a swyddi, gan ei gwneud yn haws i bobl ddechrau busnesau a masnachu'n rhydd gyda'i gilydd. Byddwn yn parhau i hyrwyddo llinyn euraidd

democratiaeth, rheol y gyfraith, hawliau eiddo, cyfryngau rhydd a sefydliadau agored ac atebol. Byddwn yn hyrwyddo addysg i ferched, yn annog mynediad cyfartal i hawliau eiddo ac yn gweithio i sicrhau bod gwasanaethau cynllunio teulu ar gael i bawb sy'n dymuno eu defnyddio. Byddwn yn parhau i arwain ymdrechion i fynd i'r afael â thrais yn erbyn menywod a merched, gwaredu arferion anffurfiol organau cenhedlu benywod a mynd i'r afael â phriodasau cynnar a phriodasau dan orfod, ym Mhrydain a thramor.

Byddwn yn eich helpu i fynd i'r afael â thlodi

Mae ein Gwasanaeth Dinasyddion Rhyngwladol wedi rhoi cyfle i filoedd o Brydeinwyr ifanc wirfoddoli dramor. Byddwn yn treblu maint y gwasanaeth hwn. Byddwn hefyd yn dyblu ein cynllun Aid Match llwyddiannus, sy'n cyfateb rhoddion i elusennau o'r gyllideb cymorth. Byddwn yn hybu partneriaethau rhwng sefydliadau yn y DU a'u cymheiriaid yn y byd datblygol, ac yn helpu pobl yn y DU i roi neu fenthyca arian yn uniongyrchol i unigolion ac entrepreneuriaid ledled y byd.

Casgliad

FELLY DYMA EIN CYNLLUN MANWL AR GYFER PRYDAIN.

Ein cynllun i atgyfnerthu'r cynnydd a wnaed yn ystod y pum mlynedd diwethaf.
Ein cynllun i chi a'ch teulu, ar bob cam o'ch bywyd.

CAIFF EI ATEGU GAN RAI GWERTHOEDD CEIDWADOL SYML.

Rhaid i'r rheini sy'n gweithio'n galed ac yn gwneud y peth iawn gael eu gwobrwyo. Dylai pawb allu cyflawni eu potensial. Rydym yn mesur ein llwyddiant, nid dim ond o ran y ffordd rydym yn dangos ein cryfder dramor, ond o ran y ffordd rydym yn gofalu am y gwannaf a'r mwyaf agored i niwed gartref.

YN ANAD DIM, MAE'R CYNLLUN HWN YN SEILIEDIG AR GRED WIRIONEDDOL YM MHRYDAIN.

Yn ystod y pum mlynedd diwethaf, fel sydd wedi digwydd mor aml yn ystod ein hanes, rydym unwaith eto wedi ateb ein heriau er gwaethaf disgwyladau'r byd. Caiff cymeriad Prydain ei weld bob dydd yn y miliynau sy'n gweithio'n galed, yn magu eu teuluoedd, yn gofalu am y rheini sydd angen help, yn gwneud y peth iawn – ac sy'n creu'r wlad sydd ohoni.

MAE'R MANIFFESTO HWN YN YMWNEUD Â GWELLA BYWYDAU POB UN O'R BOBL HYN.

Gyda'n gilydd, rydym wedi dod yn bell. Os byddwn yn cadw at ein cynllun hirdymor, gallwn sicrhau dyfodol gwell i chi a'ch teulu. Felly gadewch i ni barhau i symud ymlaen; a gosod ein bryd ar Brydain hyd yn oed yn well.